

DEVRİMCİ İŞÇİ

SAYI 23 2 Şubat 1984 2.- D.M.

Gitmek mi zor, kalmak mı zor?

Türkiye'den mektuplar

●●●●●●●●●●●

Betiğime başlamadan önce sizleri özlemle selamlarım. Şu ana kadar size bazı olumsuzluklardan ötürü mektup yazamadım. Ancak kendime gelebildim. ...gecesi uçaktan iner inmez havaalanı polisleri beni aldılar ve beni havaalanı polis karakoluna götürdüler. Bana pasaportumu ne yaptığımı sordular ve ben kendilerine kaybettiğimi söyledim. Kendileri beni mahkemeye vereceklerini, pasaport kanununa muhalefet ettiğimi söylediler. Ben, verin dedim. Beni 15-16 saat orada tuttular ve Cumartesi günü 16 Temmuz tarihinde yanımda iki polis olduğu halde ...'da mahkemeye çıkardılar. Savcı bana sordu: **"Pasaportunu ne yaptın?"** Ben cevap verdim: **"Kaybettim."** Savcı, **"tekrar iyi düşün, acaba Avrupa'daki teröristlere vermiş olmayasın?"** dedi. Ben yanıt olarak, **"Hangi delile dayanarak bana bunu söylüyorsunuz, ben pasaportumu kaybettim"** dedim. Savcı tekrar sordu, ben de **"Başka söyleyecek birşeyim yok"** dedim. Savcı, peki dedi: **"Açık adresini söyle, 2800 TL. para cezası ödeyeceksin, biz sana bildiririz"** dedi ve devam etti: **"Sizi serbst bırakıyorum"** dedi. Mahkemeden çıktık ve ben polislere şu anda havaalanına tekrar dönmeyeceğimi, önce gidip bir banyo yapıp, yemek yiyeceğimi ve sonra da gelip valizlerimi alacağımı söyledim. Fakat polisler, **"SEN BİZİMLE GELECEKSİN, seninle işimiz daha bitmedi"** dediler. Ve uzatmayalım, tekrar havaalanı polis karakoluna geldik. Aradan yarım saat geçti ve bir sivil arabaya binmiş dört sivil giyimli insan beni aldılar ve doğru İzmir Konak'a getirdiler. Polis olduklarını anlamıştım zaten. Beni Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube'ye (4.kat) çıkardılar ve tahminen 1 metrekarelik bir hücreye soktular. Cumartesi akşamı oldu, askeriyeden yemek geldi. Kurufasulye, bulgur pilavı. Başka bir tutuklu yemek dağıtıyordu hücrelere. Tuvalet hücrelere 30-40 metre uzaklıkta idi. Tuvalete çıkaran polis, tuvalet ihtiyacı için bir dakikalık bir sürenin olduğunu bize söyledi. 1 dakikada 30-40 metrelik yolu yürüdük, daha ihtiyacımızı gidermeye hazırlandık, sürenin dolduğunu, hücreye dönmemi söylediler. İhtiyacımı görmeden, elimi yüzümü ıslatıp geri döndüm. Bu tüm tutuklular için yapılan bir uygulama idi. Ölmeyecek kadar yemek yiyordum, 2-3 kaşık. Derken Pazartesi günü geldi ve hücremin kapısı aralandı. Bir polis elinde bir pankart bezi ve pamuk vardı. Gözlerimin üzerine pamuk koydular ve pankart bezi ile de gözümü güzelce bağladılar. Ve beni sorgu odasına götürdüler (işkence odasına). Bir ara arkamda dört el silah patlattılar, hemen bir işkenceci polis elini kalbimin üzerine koyarak, **"bak sen, korkmuyor orospu çocuğu"** dedi. Sanırım gaz tabancası idi. Sonra sorular sormaya başladılar belki altı-yedi yerden. Ben hiç birisine cevap vermedim. Sonra benim kollarımı arkaya kırdılar ve ayaklarımı yerden kestiler. 3-4 dakika sonra kollarım uyuştu ve korkunç acı veriyordu. Koluma vurulan copun etkisi ancak bir sineğin vücuda konması gibiydi. Yine soruyorlardi, ben kısaca, bilmiyorum-tanımam-görmedim-uğraşmıyorum gibi yanıtlar veriyordum. Eğer askı denilen işkence yöntemi 15 dakikayı geçerse kollarım felç olma durumunda olduğundan, 15 dakikayı geçirmiyorlardı. Askıda iken hayalarımı sıkıyorlardı. Sonra, biz seni konuştururuz dediler. Ve falakaya yatırdılar. Ayağıma coplarla vurmaya başladılar. Ben yine konuşmadım. Sonra birisi beni ayağa kaldırdı, sanırım ayağımın şişmemesi için olacak, su içinde yürüttü. Yaş beton üzerinde beş dakika yürütüler. Derken birisi bana, **"senin yapın müsait bu işler için"** dedi ve boğazıma bir kesme attı. Sanki boğulacaktım. Beni tekrar yarına kadar düşün dediler ve hücreme getirip kapattılar. Salı günü yine hücreden alınıp sorguya-işkenceye götürüldüm. Bana, **"sen delisin, konuş, sana yardımcı olacağız"** diye zarf atıyorlardı. Ben bilmediğimi söyledim. Sonra, **"sen geri zekalısın"** dediler. **"Öğretmen okulunu bitirdim, mümkün değil"** dedim, **"hem de iyi derece ile"** dedim. Cop ile başıma vurmaya başladılar ve kendimi yere attım. Sonra birisi götürün bunu dedi. Ve beni 3 metre eninde, 5 metre uzunluğundaki geniş bir nezarethaneye attılar.

●●●●●●●●●●

"Zindancıbaşı heyy!
Yaşamak kurşuna dizilmez ki
Kurşuna dizilmez ki göğün mavisi
Yağmur, şimşek ve tohum
Bin çiçek açar sesim
Sesim kurşuna dizilmez ki!"

Neresinden, nesinden başlasam anlatmaya? Küf kokan zindanlarından mı? Erken yaşlanmış çocukları mı anlatsam? Yoksa ağzı salyalı itlerin saldırılarını mı? Yurtseverlerin, devrimcilerin her gün defalarca işkenceye götürülmelerini mi? Her yemekten sonra kitle halinde coplanmalarını mı? Tahliye edildikten sonra bir kafes içinde falakaya yatırılmalarını mı?

Tahammül edilmez zindanlarında, tutukluların sıhhatli olmalarına, mutlu olmalarına çok az da olsa, kibrit çöplerinin birraya getirilmesiyle yapılan saza, o sazdan çıkan sese tahammül edilmez. Kırılır saz ilk aramada büyük bir iştahla. Ve cezalandırılır dostlar böyle bir saz yaptıkları için.

İnsanlar birbirleriyle ancak müsaade edildiğinde konuşabilirler. Ağzı salyalı itlere karşılık verilemez. Karşılık ancak susmaktır. Tersi olduğunda bu mahkeme salonunda olsa bile çıkartılıp üstüne saldırılır. Salondan tepkiler geldiğinde mermiler hazneye sürülür. Ve namlular çevrilir savunmasız dostlara ve de onları dinlemeye gelen yakınlarına.

Onlar yaptıklarının yanlarına kalmayacağını bilirler. Bunun bilincindedirler. Bilirler onlar devrimcilerin kendilerini çok iyi bellediklerini ve bilirler, kendilerinden bir gün muhakkak hesap sorulacağını, burunlarından fitil fitil getirileceğini.

●●●●●●●●●●

(Türkiye'ye gidip gelen bir işçinin mektubu)

...Bölgesinde çeşitli kazalarda ve köylerde devrimciler ve köy halkı arasındaki temel ilişkiler köylülerin devrimcilere büyük yardımlar yapmaktadırlar. Bu yardımları iki temel noktaya ayırabiliriz: 1. Cunta kuvvetlerine karşı devrimcilere haberleşmeyi sağlamak, devrimcileri barındırmak, devrimcilere destek olmak. 2.önemli bir nokta, devrimcilerin yeme içme erzak ihtiyaçlarını tümüyle pratikte gönüllü olarak temin ediyorlar.

...8 Ağustos 1983 günü, ...'nin ...köyünde 6 Kasım seçimleriyle ilgili bir seminer düzenlediler. Seminere 28 kişi katıldı. Seminer ilgi ile izlendi. Ve karşılıklı öneriler ve sorular soruldu. Seminerden sonra çay içilip dağdaki Devrimci Yol gerilla birliklerle 3 saatlik bir sohbet edildi. ...son derece soğukkanlı ve açık yürekliydiler. Asla korku diye birşeyi bilmiyorlardı. Açık söylemek gerekir ki o anda ben çok korkuyordum.(...) 10 kişilik bir jandarma grubunu teslim almışlar.(...) Gerillalar muhbircileri de tasfiye etmişlerdir.(...) Devrimci İşçi'ye selam ederler.(...) Birtakım malzeme ve paraya ihtiyaç duymaktalar. Kişisel yardım yoldaşlarımıza belli oranda yaptık. Uyku tulumlarını en kısa zamanda göndermeye çalışacağız.

●●●●●●●●●●

Türkiye'ye gidip gelen bir arkadaşımız yazıyor:

...Devrimci Yol'cu bir arkadaşımızın, üçbuçuk veya dört seneden beri arazide olup dışarıda barındığının, bu arkadaşımızdan biraz bahsedeceğim. Bu arkadaşla tesadüf buluştuk. Ve durumlarından bahsetti bana gerçekten arkadaşın konuştuklarını duyunca şahsen bende bir acıma duygusu belirdi. Altı yedi gişi bir kilo makarna ile idare olduklarını söyledi. Dağlarda barınakların az olduğunun, devamlı operasyon olduğundan, devamlı yer değiştirmek zorunda kaldıklarını söyledi. Onun içinde maddi durumu ve giyim eşyasına ihtiyaçlarının olduğunu söyledi. Onun için bizler bu arkadaşları demokratlar olarak desteklememiz gerekiyor...

(Not: Mektupta herhangi bir imla düzeltmsi yapılmamıştır.)

●●●●●●●●●●

Geç kalmış olsam da, Temmuz ve Ağustos aylarında bulunmuş olduğum Türkiye'deki izlenimlerimi göndermeyi bir görev bildim.

Çünkü generaller ve onların uşakları sürekli gerçekleri gözardı ederek, ülkemizde herşeyin güllük gülistanlık olduğunu iddia ediyorlar. Bundan dolayı bizlere düşen görev, kendi gücümüz oranında gerçekleri açığa çıkartmaktır.

Bir nevi sürgün bulunduğumuz buralarda, yılda veya iki yılda bir defa ülkemize gitmeyi, dostumuzu, yakınımızı ve yurdumuzu görmeyi isteriz, generallerin o güllük gülistanlık ülkesini değil, tümden halkımıza zindan edilmiş ülkemizi ve biraz da olsa onlarla acıları paylaşabilmek için.

Uzun bir yolculuktan sonra gelmiş olduğum Kapıkule gümrüğünde, hemen on dakika sonra TC kurumlarına duyulan en ufak bir hoşnutsuzluğu dahi nasıl bastırdıklarını gördüm. Uzun yolculuktan sonra Kapıkule gümrüğüne gelen binlerce sürücü, tüm ailesi ile birlikte uzun süre beklediğinden dolayı, ilkin beşer onar, daha sonra tüm bekleyenler arabasının kornasını aralıksız olarak çalmaya başladılar. Kısa bir süre sonra alanın dört bir yanına yerleştirilmiş olan hoparlörler çalışmaya başladı, **"Dikkat, dikkat... Mesai saati dahilinde kornanın çalınması yasak olduğundan, korna çalmaya devam edenlerin plaka numaraları tesbit edilip, haklarında hukuki muamele yapılacaktır."** Zaten izin günleri kısıtlı olan işçiler, kornanın sesini kesmek zorunda kaldılar. Çünkü kısıtlı olan izin günlerinin bir bölümünü de dayakhanede geçirmek niyetinde değillerdi. Gümrükte 6 saat kaldıktan sonra İstanbul'a doğru yol almaya koyuldum. Daha bir kaç gün olmuştu Türkiye'ye geleli ki, anaları gördüm, Mayıs 1977'de iki yavrusunu kaybetmiş ve bu ana kadar ölüsünü veya dirisini görmeyen analardı, yavrularını Filistin kamplarında arıyordu bu ana, yavrularım Filistin halkının kurtuluşu için, Türkiye devriminin hazırlıkları için Filistin kamplarına gitmiş olabilirler, diyordu başı dik, alnı yukarda. Şimdi de Metris'te yatan binlerce evladını yalnız bırakmadığını anlatıyordu kırkındakı anamız.

Aradan çok zaman geçmeden, halkımızın generaller cuntasından memnun olmadıklarını açık ve net bir şekilde görebildim. Polis ve jandarmanın baskısı onları yıldırmış, geçim sıkıntısı halkımızın büyük bir çoğunluğunu korkunç sorunlarla karşı karşıya getirmişti. Çünkü ücretler dondurulmuş, fiyatlar ise sürekli artıyordu ve vitrinlerde gülünç sahneler gördüm, zararına (ayakkabı) 4000,- TL., karına satılsa acaba kaça satılır, onu merak ediyorum.

Onlar vitrinlerle uğraşadursunlar, ben Ankara'dan Karadeniz sahiline doğru yol alayım. Ve Ünye'ye geldim, arabamdan inip sahilde dolaşan Ünye'li Lazlardan Fatsa'da geceyi geçirebileceğim bir kamping yerinin olup olmadığını soruyorum.

"Fatsa'da kamping mi? Yok kardeşim, ne arar orada, kampingde kalmak istersen Ünye'de kalmalısın. İnan, memleketim olduğu için övmüyorum, kamping yeri sadece burada var."

Biraz ileride bir başkasına sordum, o da benzer şey söyledi. Fatsa'da kamping olmamasına yok da, benim Fatsa'ya gitmemi engellemek için bu tavır niçin? Ve o geceyi Ünye'de geçirip, sabah erken saatlerde Fatsa'ya doğru yol aldım, yıllardır adını ve özelliklerini devrimci yayın organlarından, burjva basınından ve son zamanlar yabancı basında okuduğum Fatsa'yı az sonra görecektim. Ve, görkemli deniz dalgalarıyla birlikte girdim Fatsa'ya. Az sonra yüreğimde iki his kendisini belirtmeye başlamıştı, biri sevinç, diğeri korku. Çünkü yanlarından geçtiklerimin korkunç bakışları vardı, bu yabancı burada nasıl serbest dolaşıyor, der gibisinden. Ben yüksek bir tepeye çıkıp, Fatsa'yı bütünüyle seyretmek için doğa ile mücadele veriyordum, çünkü bir kaç gün önce yağan şiddetli yağmurlar Fatsa'nın arkasındaki tepeye çıkan tüm yolları harabeye çevirmişti. Daha fazla oyalanmamak, polisin ve jandarmanın dikkatini çekmemek için genel görüntüden bir kaç fotoğraf çektikten sonra Fatsa'yı terkettim.

Fatsa'yı terketmekte haklıymışım, çünkü iki hafta sonra karşılaştığım bir yakınım, arkadaşının sadece yabancı olduğu için Fatsa'da 24 saat gözaltında tutulduğunu söyledi. Her ne kadar şiddetli yağmurlar Karadenizin güzelliğini rahatsız etmiş ise de, ben o güzelliğin tadına doyabilmek için arabamı mümkün olduğu kadar düşük süratle kullanmaya çalışıyorum. Hopa'ya varanda Karadeniz sahiliyle helallaşıp, Artvin yoluna sapıyorum. Artvin'e doğru yol aldıkça, Erzurum askeri mahkemesinde yargılanan devrimciler, demokratlar ve özellikle 70 yaşındaki Gülefer nine gözlerimin önünde canlanıyordiu. Ve Artvin'den Şavşat'a doğru yol aldıkça onca devrimciyi bağrına basan Şavşat ormanının önünde saygı ile eğilmek istiyorum. Ve Şavşat'ın yokuşunu tırmandıkça devrime olan inancım biraz daha yükseliyordu gibi geliyordu bana. Ve nihayet vardım bir dağın eteğine yayılmış Şavşat'a. Lokantada bir yemek yedikten sonra kahvelerden birine çay içmeye gittim. Geniş bahçenin bir köşesinde yerimi alıp, garsonun gelmesini bekliyordum. Garsondan bir çay isteyebilmek için. Oysa o benim bakışlarımdan kaçıyordu. Memleket usulü uzaktan **"garson, bir tane taze çay"** diye sesleneyim mi, yoksa Avrupa usulü garsonun masaya gelmesini mi bekleyeyim. Ben bunu düşünürken, elinde telsizi olan bir polis bana yaklaşıp hüviyet cüzdenımı sordu, ben çantamdaki pasaportu çıkarıp **"buyur"** diye uzattım. Pasaportu biraz karıştırdıktan sonra, **"burada ne yapıyorsun"** diye sorunca, ben de **"geziyorum"** diye karşılık verince, **"gezecek başka yer yok mu?"** dedi. **"Neden, burası memleket değil mi?"** dediğimde, **"fazla konuşma, benimle gel"** dedi. Kendisi ile Emniyete gitmek zorundaydım, Emniyette yarım saatlik bir soruşturmadan sonra pasaportumu bana verip **"araban var mı?"** diye sorunca **"evet, var"** diye karşılık verdim.

"Buranın yasak bölge olduğunu bilmiyor musun, burayı derhal terket" deyince, terketmiyorun diye direnmenin sakıncası olduğundan, diretmedim ve hemen terkedeceğimi söyledim.

Bir yandan Şavşat'ta en az bir kaç saat kalamadığıma üzülürken, bir yandan bu duruma seviniyordum, çünkü beni Şavşat'tan şehirdışı etmeleri, bu şartlar altında bile hala korktuklarının açık bir kanıtıydı.

Geceyi Ardahan'da geçirdikten sonra, Kars'a doğru gidiyorum. Durup dinlendiğim bir köyde, biri yanıma gelip benimle ilgilendi ve nereli olduğumu sordu. "...'liyim" dediğimde, kendisini bana biraz daha yakın hissettiğini söyledi ve beni evine kadar götürüp çay, yemek ikram etti. Bir taraftan çayımızı yudumlarken, diğer taraftan genel meselelerden (Cuntanın yaptıklarından, devrimcilerden) sohbet ediyorduk. Uzun süreden beri bu konularda sohbet etmediği, tartışmadığı halinde belliydi. Sigarasının birini karartmadan bir diğerini yakması, susamışlığının açık ifadesiydi. Devrimcileri bir takım konularda hatalı davrandıklarını, ama generallerin iddia ettikleri gibi bitmediklerini, tükenmediklerini söylüyordu. Bunun yanında, devrimci örgütlerin ağır darbeler aldıklarını söylüyordu. Ama doğanın tüm güzelliklerini kendinde taşıyan baharı yetiştireceğini söylüyordu. Gün gelir, generallerin karşısına sağlıklı bir yapıyla çıkacağımız muhakkaktır, diyordu.

Ve yine bir ana görüyorum, yıllardır 30 yaşındaki oğlunun bir başkasının ismiyle yaşadığını, yani bir çatışmada öldü diye TC nüfus kütüğünden kaydının silindiğini söylüyordu. Halbuki çatışmada tanınmayacak bir şekilde vurulan, oğlunun yakın arkadaşıydı, ve biz onu hayatımız boyunca unutmayacağız, gönlümüzde yaşatacağız, diyordu. 45'indeki anamız. Ve bir tugayda askerlik yapan arkadaşımı ziyaret ediyorum. Güneşin altında kapkara kesilmiş, ölüm kalım savaşı veriyordu. Tugayda en ufak bir olay esnasında öldürüleceklerinden endişe ediyorlardı. Ve yine köyün birinde bir devrimci ile karşılaştım. Ağır darbeler yemiş bir siyasi hareketin sempatizanı, buna rağmen yılmadığını ve halen dimdik ayakta olduğunu söylüyordu. Fakat 6 aydan beri siyasi hareketinin kendisi ile ilişki kurmadığını söylüyordu. Ve kırkında devrimci öğretmeni gördüm, devrimci yayınları yoldaşlarına ulaştırmak için dağa tırmanan öğretmeni. Ama sadece bunları gördüğümü, duyduğumu iddia etmiyorum, devrimci mücadeleden yılan unsurları, ağzını bıçağın bile açamayacağı (Cunta korkusunda) halkımızı gördüm.

Devrimci İşçi ve yönelimlerimiz

Devrimci Yol hareketinin yurtdışında siyasal faaliyetliğe başlaması 1978-79 yıllarına rastlar. Aradan geçen beş yılı aşkın sürenin özellikle bundan sonraki faaliyetlerimiz açısından genel bir değerlendirmesini yapmak zorunlu. Böylesi bir değerlendirmeyi kaçınılmaz kılan ana etken, önümüzdeki dönemin yönelimlerini belirlemek zorunda oluşumuzdur. Bugün gelinen noktada, devrimci hareketimizin Avrupa'da yönelmesi gereken hedefleri belirlemesi, kendisini yeniden tanımlaması gerekmektedir. Temel bir sorunumuz var: Yurtdışında bugün ve yarına ilişkin görevlerimizi; politikamızın bugüne kadarki içeriği ve yapış biçimimizle ne kadar aşabiliriz? Bize soruyu bu kadar köklü sorduran ve yeni yönelimler ışığında bugüne kadarki pratiğimizi sorgulatan ana etken, yurtdışında bir dönemin kapanıyor (veya kapanmış) olmasıdır.

Yeni bir evreye giriyoruz. İçine girdiğimiz, "yeni" olarak tanımladığımız evrenin yeni olmasına yol açan ve bize bunu söyleten nedenlere baktığımızda, bu evrenin 2 yıl önce başladığını söyleyebiliriz. Fakat bizler bunun bilincine yeni yeni varıyoruz. Veya gerçekliğin acı ve katıksız kuralları bizlere birşeylerin artık eskisi gibi gitmeyeceğini zorla kabul ettirinceye kadar bunu bilincimizle kavramıyor, göremiyoruz. Bu nedenle aslında yaptığımız tartışma GECİKMİŞ bir tartışmadır (ve tartışmayı daha önce açmayarak, Devrimci İşçi önemli bir eksiklik göstermiştir).

"Dönem ve koşulların değişmesi" tesbiti çok basit, hafife alınacak bir değerlendirme değildir. Ciddi sonuçları var. Çünkü her bir dönemin kendine has ideolojik-politik değerleri vardır. Bu ideolojik-politik değerlere göre belli kurumlar oluşuyor, gerçekliğin belli bir biçimden algılanması ve ona belli biçimlerde müdahale edilmesinin ürünü olan bu ideolojik-politik değerler oluşturdukları gerçeklikteki belli değişmelerle geçersiz hale geliyorlar. Dönemin değişmesi, onu algılamak ve müdahale etmek zorunda olanların düşüncelerinde ani bir değişmeye hemen yol açmıyor. Dönemi kavramak, bilince çıkarmak belli bir zaman alıyor. Değişen gerçekliğe, eski değerlerle, eski ideolojilerle, politikalarla yaklaşmak ciddi sorunlar yaratıyor. Artık özellikleri ortadan kalkmış bir dönemin ürünleri ile yeniyi kavramak mümkün olmuyor, ortaya ciddi bir kriz çıkıyor. Bu kriz, kaçınılmaz biçimde bir çok şeyin sorguya çekilmesi ihtiyacını doğuruyor. İnsanların, düşünce sistematiklerinde, değerlerinde, ideolojilerinde, politikalarında ve kurumlarda ciddi alt üst oluşlar yaşanıyor. Aslında şimdiye kadar oluşmuş bir çok şeyi sorguya çekme ihtiyacı (henüz yeni döneme ve özelliklerine ilişkin çok şey söylemiyor da olsa) bile dönemin ve koşulların değişmesinin önemli bir göstergesi olarak ele alınmalıdır.

Devrimci İşçi hareketi açısından dönem değişikliği tesbitinin oldukça önemli sonuçları vardır. Bu sonuçları ele almadan, bizlere yurtdışında bir evrenin kapanıp, yeni bir evrenin açılmakta olduğunu söyleten nedenleri bilmek gerekiyor. Şimdilik (konumuzla ilgili) iki temel neden, iki temel değişim sayılabilir.

a) 12 Eylül yenilgisi,

b) Almanya'da geri dönüşün başlaması.

Bu iki temel değişken, kaçınılmaz olarak birçok şeyin yeniden tanımlanmasını gerektiriyor. Bugün sol hareketler BİR TANIMLAMA KRİZİ, BİR KİMLİK KRİZİ içindedirler. Çünkü değişen bu iki ana öge de kendi içinde bizleri tanımlayan, "BİZ" diye ortaya çıkan sosyal-siyasal olguyu belirleyen özellikleri bağrında taşıyorlar. Bu "BİZ"i belirleyen bir çok özelliğin yeniden tanımlanmasını kaçınılmaz kılıyor. Dolayısıyla dönem değişikliği kendimizi yeniden tanımlama sorununu gündeme getiriyor. Aslında bir dönem değişikliğinin bu derece güçlü bir tanımlama krizine yol açmasının nedenlerinden biri her ne kadar gerçekliğin kendisindeki değişme ise de, hiç ihmal edilmemesi

gereken bir başka neden daha vardır. O da solun gelenekselleşmiş, bütün dönemlerde varlığını sürdürebilecek güçlü değerlere kavuşmamış olmasıdır.

Avrupa'da sol gruplar bu gerçekliği göremezlerse bir olgu, bir gerçeklik olmaktan çıkarlar ve tarihin sayfalarına bir dönemin geçici özellikleri olarak geçerler. Bir dönem, sadece geçmişten kalan bir örgüt, örgütsel ilişkiler olarak tutunmaya, direnmeye çalışabilirler. Ama sadece bir iskelet sert rüzgarlara ne kadar dayanabilir?

Özellikle bir çok örgütün bu krizin farkında olduğunu biliyoruz. Sessizce bir kabul var, ama nasıl aşılacağı bilinmiyor. Örgüt içi huzursuzluk diye bilinen şey, aslında bu krizin açık bir ifadesinden başka bir şey değil. İçine girilen krizden çıkış yolunun ya dönemi suçlayarak tüm kabahati ülkedeki yenilgi sonrası yayılan yılgınlık eğilimlerine bağlama veya örgüt fikrini öne çıkarma olduğu zannediliyor. Dönemi kavrayamamak, onun özelliklerini anlayamamanın ürünü olan bu eğilim, krizi daha derinleştiren bir sonuç doğuruyor. Örgüt ilişkilerine sarılarak, örgütün yüceliğine atıflarda bulunarak dönem aşılmaya çalışılıyor. Oysa tümüyle belli bir dönemin ürünü olan örgütsel ilişkiler, yeni dönemin siyasal ihtiyaçlarına göre düzenlenemez, yeni siyasi perspektiflere göre yeniden şekillenemezse, içi boş, insanların niçin bir arada olduklları sorusuna cevap veremeyen bir hale gelir, gelişmelerin önünde bir engel olurlar.

Bir çok grubun bir araya gelmesinde giderek bir dağılma derecesine varan örgütsel yapıları tutma ihtiyacının önemli bir payı var. Ciddi bir endişe ile birbirlerine yanaşma, destek olma ve şu belalı günleri en az hasar ile atlatma ciddi bir politik görev haline geliyor. Oysa dönem bir başka politik ortamın ürünü olan örgütlenmelere ve ilişkilerin yüceliğine sarılarak aşılacak gibi görünmüyor.

Asıl problem, kendimizi tanımlayan ögelerdeki güçlü değişmeyi görebilmek ve bu değişmenin bizde zaten yaratacağı doğal yapısal değişimleri kavrayabilmek ve en önemlisi bunu bilince çıkartarak atılması zorunlu kısımları tereddütsüz atabilmek.

12 Eylül yenilgisi:

Türkiye'de tarih her on yılda bir "yeniden" yaşanıyor. Her yaşanan on yıl, kendisinden öncekinden önemli farklar gösterdiği gibi, kendisinden sonraki de ona hiç benzemiyor. Politik güçler, bunların siyasal yönelimleri, sınıf çatışmasının ekseni, (hangi temellerde yürüdüğü), her bir dönemde kendine özgü şekilleniyor. Bu, toplumun güçlü yapısal değişimler yaşıyor olmasından kaynaklanıyor. Henüz tümüyle kendi dinamiği ile, kendi doğal seyrinde olmasa bile, bu güçlü bir dönüşüm göstergesidir. Bütün sorun, bu gelişmeyi dumura uğratan, normal kanallardan akmasını engelleyen, bozan etkenlerden kurtarabilmektir. Dönüşümün kendi dinamizmi ile devrimci istemlerimizi birleştirmektir. 12 Eylül böylesi bir zoraki dış müdahalenin en köklü örneği... Bugün oluşturulmaya çalışılan şey, 1920'ler ile kıyaslanabilir. Bir II.Cumhuriyet oluşturuldu. Kurumları, felsefesi ve ideolojisi ile kendisinden önceki dönemlerden (özellikle 50 sonrası içine girilen dönemlerden) köklü farklar gösteren yeni bir yapılanma bu. Bütün bir toplumun bunu ne kadar sindirip sindiremeyeceği, bu oluşturulan yapının ne kadar oturup oturamayacağı ayrı bir konu. Bu önümüzdeki dönemin çatışmalı ortamında belirlenecek. (Aslında seçimlerle birlikte oluşturulan yapının tutmayacağı ve Türkiye toplumunun bir arayışa yöneldiği bilinen bir gerçeklik. Şimdilik bu arayış basit bir rejim arayışı gibi görünüyorsa da, ilerde bunun bir hayatın bütün alanlarını kapsayacağı, insanların yaşamlarının bütün boyutlarını yeniden düzenleme arayışına gireceklerini söylemek yanlış olmayacaktır. Devrimci akımlara, sosyal değişmeyi odağına koymuş akımlara da bir güç olma, yaşama ve ondan da öte *hedefledikleri şeyi* gerçekleştirme şansını veren de, henüz kararları verilmemiş olan bu toplumsal arayışın kendisi olacaktır.)

Konunun bizi burada ilgilendiren kısmı henüz bu kapsamda değil. Kendi ilgilendiğimiz sorun itibariyle olgunun çok sınırlı bir kısmına değinmek istiyoruz. O da sınıfların ve özellikle onların politik temsilcilerinin içine girilen dönemdeki tavır alışlarının, siyasal yönelimlerinin, sınıflar mücadelesine katılış yerleri, biçimlerinin bir önceki döneme göre önemli farklar taşıdığını görebilmektedir. Zeminin farklılığı, politik akımların konumlarını, tavırlarını, söylemlerini politika yapış araç ve yöntemlerini önemli ölçüde etkiliyor. İşçi sınıfı adına hareket etme iddiasında olan tüm sol grupların da bu gelişmeden etkilendikleri ortadadır. Belli bir dönemin, politik çatışmanın belli bir biçiminin ürünü olan örgütler ve onların bir döneme göre oluşmuş ideolojik-siyasal şekillenmeleri kaçınılmaz olarak kendilerinin yeni karşısındaki yetersizliklerini, eksikliklerini kapatma, yeniye uyma arayışına gireceklerdir.

Bu yenileşme veya değişen koşullara uyma çabası, eski dönemin ürünü politik örgütlülüklerde belli farklılaşmaları da kaçınılmaz kılacaktır.

İçinde yaşadığımız dönemin özelliklerinin değerlendirilmesinde, ona hangi politikalarla, araçlar ve ideolojik motiflerle müdahale edileceğinde anlaşabilen yeni birliktelikler ortaya çıkacaktır.

Bu tesbitin ilk doğrudan sonucu, sınıflar mücadelesinin bir ürünü olarak ortaya çıkan, o döneme müdahalenin gereklerine göre oluşmuş politik yapıların, değerlerin içinde yaşadığımız dönem açısından yeterli olmadıklarıdır. Bir politik grubu bir arada tutan bağların bütünü açısından, var olan motifler zayıftır, yetersizdir ve güçlendirilmeleri gerekir. Çünkü henüz içinde yaşadığımız dönemi, onun ihtiyaçlarını kapsamamaktadır. Ve bugün henüz Türkiye solu kendisini yeni dönemde tanımlayacak, siyaset devresine sokacak politik motifleri, ideolojik söylemi yaratabilmiş değildir. Hangi ögeler, hangi araçlar solu tanımlayacaktır, bu yeterince bilinebilir değildir.

Bunda objektif zemindeki değişim ögesinin payı olduğu kadar, solun genel özelliklerinin de yetersizliğinin önemli bir payı vardır.

Yeni döneme, sınıflar mücadelesinin şekillenişine uygun, (gerçekliğin kendisini kalkış noktası yapan) somut görevlerin çözümünde anlaşabilen, merkezi bir ideolojik siyasal hattın yaratılması tüm solun önündeki görev olarak duruyor. Henüz sol ülke çapında belli merkezi politikaları olan, bu politikalar doğrultusunda belli bir örgütsel bütünlüğe sahip ve halkla belirli bağları kurulmuş bir yapı, özellik arzetmiyor. Daha çok devre dışı kalmış, varolan gerçeklikle ve gelişmelerle bağları zayıf marjinal bir görünüm arzediyor. Varolan ilişkiler bir başka gerçekliğin ürünü olduğu için yeni gelişmelerin oldukça dışında ve gelişenin, dinamik olanın ürünü değil. Bu ilerde ciddi tıkanmalar yaratacaktır.

O halde Türkiye'de herhangi bir grubu bir arada tutacak döneme özgü değerler, ilişkiler, politikalar geliştirilmek durumunda. *Her hareket, yeni dönemde sosyal-siyasal* bir gerçeklik olmak istiyorsa, kendisinin bu düzende yer almasını sağlayacak, bu dönemin ürünü ögeler bulmak, yeni dönemin unsurları ile kendisini yeniden tanımlamak zorundadır. Bizlerin, yeni zeminde politika yapmamızı sağlayacak ortak ögeler bulunmak zorunda.

Devrimci Yol hareketi dönüşümcü bir sosyal gerçeklik olabilmenin arayışı içinde. Özellikle gelişen ve güçlenen sınıf mücadelesinin yeni dinamiklerinin ürünü, onun bir ifadesi olacak olan bir hareket yaratmanın sorunları ile uğraşıyor. Bu. toplumsal arayışın, toplumun kendisini tanımlama çabasının varolduğu bir dönemde bir devrimci hareketin buna uygun olarak kendisini yeni zeminde tanımlama çabası olarak da ele alınabilir. Bu sürecin ideolojik-politik sorunları ayrı bir tartışma konusudur ve yeri geldikçe de yapılacaktır.

12 Eylül yenilgisi ile Türkiye solunun içine girdiği bu kendini tanımlama krizinin, yurt dışı açısından anlamı nedir? Önemli anlamı şu: Bizim, yurtdışındaki Türkiyeliler olarak, politik örgütlenmelerimiz, siyasal faaliyetlerimiz Türkiye eksenine oturuyor. Türkiye devriminin ihtiyaçlarına göre oluşmuş politik hareketler bir başka ülkede ağırlıkla kendi ülke devrimleri için politik faaliyetlilikte bulunuyorlar. Bir çok siyasal hareket, buradaki siyasal çalışmayı kendi ülke faaliyetinin basit bir uzantısı olarak görüyor. Yaşayanla, var olan gerçeklikle herhangi bağ kurma, belli bir dinamiğin, gerçekliğin üstüne oturma yerine TEMSİL özelliği ağır basıyor. Devrimci İşçi hareketi ilk oluşumunda içinde yaşadığı gerçeklik ile bağını doğru kurmuş olsa bile, bu genel çerçevenin dışına çıkamadı. Yurtdışında devrimci bir hareket (göçmen işçiler arasında) olmanın yolunu çifte görevle birlikteliğinden geçtiğini söylemesine rağmen, bu konuda çok fazla pratik adım atamadı. Ama sorun salt bir pratik eksiklik olarak görülemez. Çifte görevler birlikteliğinin yeteri bilinçlikle kavranamaması bu konuda birinci önemli özellik sayılmalıdır. Asıl önemli nedeninse, üzerinde üzerinde yükseldiğimiz kesimin, örgütlerde bir araya gelen işçilerin Türkiye motiflerini daha çekici buluyor olmaları idi. Veya biz başka bir söyleme fazlaca sahip olamadığımızdan, doğal olarak Türkiye'deki politik gelişmelere göre şekillenme eğiliminde olan kesimlerle kucaklaşıyorduk. Bunda yurtdışındaki işçilerin kendi gerçekliklerinin bilincine varmamış olmalarının da önemli bir payı olmuştur. Kalma-gitme ikilemi gibi bir sorun kendisini dayatmıyordu ve bir an önce dönme hayali, bir gün mutlaka dönüleceği hayali oldukça yaygın ve güçlü idi.

Dolayısıyla, görevlerin ikiliği tesbitine rağmen, bizleri tanımlayan ve belirleyen ögeler bütünü ile Türkiye devriminin motifleri oluyordu. Almanya görevleri diye formüle edilen alanda belli çalışmalar yapılıyor olsa bile, bu alanın politik olarak bizleri bir arada tutacak fazlaca ayırıcı özellikleri yoktu. Yani bu alan kendisi için bir politik değer, politik tavır alış yaratmıyordu. Ağırlıkla sosyal faaliyetler sözkonusu idi. Folklor, tiyatro, müzik çalışması klasik her bir grubun yürüttüğü faaliyetler ekseninde oluşan bir çalışma zemininin ayrı bir politik değerler sistemi yaratması elbette zordur. Böylece dernek faaliyeti denen çalışma, bir taraftan Türkiye'ye göre politik motive olmuş kadro görünümlü kişilerle, sosyal faaliyetler nedeniyle derneklere kazanılan kesimlerin karmasından oluşuyordu. (bu yapının sorunlarını ayrıca ele alacağız.)

Bugün Türkiye'de içine girilen yeni zeminle birlikte, yurtdışı için oldukça zor bir dönem başladı. Bura dinamiğinin, gerçekliğinin ürünü olmayan bir politik sosyal bir araya gelişin kendisi sarsılma tehlikesi yaşıyor. Türkiye'de bile siyasal olarak bir arada olmanın güçlü ideolojik-politik örgütsel değerlerinin yaratılamadığı bir dönemde salt bu ögelere dayalı politik bir hareketin *yurtdışında yaşayabilmesi oldukça zor. Henüz* kendi gerçekliğinde bir arada olabilmenin güçlü

siyasal bağlarının olmadığı noktada (yurtdışında) eski çerçeveye göre oluşturulmuş yapıları bir arada tutmak ne kadar mümkündür?

Ya hala Türkiye açısından bir önceki dönemi açıklayan, politik-ideolojik değerlere sıkı sıkıya sarılınacaktır ve nihai bir geleceğin savaş günlerinin çağrısı yapılacaktır (ki bu bir dağılma ile eş anlamlıdır), ya da yurtdışında bir arada olmanın siyasal-sosyal içeriği doğru biçimde yeniden tanımlanacaktır.

Türkiye'de bir önceki dönemin değerlerinin bugün bir arada olmak için yetmediği bir gerçeklik ise, yurtdışındaki örgütleri bu temelde bir arada tutmanın yetersiz olduğu on defa fazla bir gerçekliktir.

Bu yurtdışı açısından bir POLİTİK TIKANMA ile eş anlamlıdır. Ve Türkiye solu bu TIKANMA'ya iki yıl önce uğramıştır. Ve 2 yıl boyunca politik hareketlerin, 'politik' olarak adlandırılabilecek faaliyetlerine bakınca, bu açıkça görülür. Cunta'ya karşı işkence ve idamlara karşı yoğun bir propaganda... Tüm örgütler yayın organlarında, siyasal eylemliliklerine (örgütlerin önüne koydukları somut işler bütününe) kadar ağırlıkla ve hatta sadece bu siyasal söylem etrafında şekillenmişlerdir. (Bu tablonun olumsuz sonuçlarına daha önce Devrimci İşçi'de değinildi.)

Bugün bu tablodan çıkış yolu yok mudur? Devrimci bir hareketin kendisinin bütün özellikleriyle yeterince tanımlayamadığı birarada olmanın dönemden kaynaklanan güçlü ögelerini yaratamadığı böylesi bir siyasal bağı geliştiremediği noktada, yurtdışında bir arada olma hangi özelliklere göre, nasıl olacaktır? Kendi gerçekliği içinde bile çok fazla bağlayıcı ve birleştirici olmayan siyasi ögeler bir başka gerçeklik için ne kadar bağlayıcı olabilir? Bunda ısrarlı olmanın ne tür gelişmeyi sağlayıcı özellikleri vardır? Bir gelecek bunun üzerine inşa edilebilir mi?

Aslında bu Türkiye devriminin sorunları etrafında belli bir tartışma süreci içinde netleşecek bir konudur. Ve Türkiye'de güçlü bir siyasal hareketin yaratılması ile ortadan kalkacaktır. Gerek yeni döneme has siyasal perspektifler, gerekse yükselecek mücadele yurtdışında *bir hareket için bir arada* olmanın önemli özelliklerini verecektir.

Fakat bu genel bilinen şeyi tekrar etmek bugün için çok anlam ifade etmiyor, şu anda var olan tıkanıklığı çözmüyor. Olası bir kutsal gelecek için buradaki yüzlerce, binlerce insanı bugüne ilişkin bir çey söylemeden bir arada tutmak politik bir tavır olamaz. Zaten mümkün de değildir. Onun da ötesinde, sorunu böyle ele alış, belli şeyleri gizliyor. Çünkü VARSAYIM olarak ülkedeki bir SİYASAL netleşmeyi başlangıç noktası alıyor. Bu ise bizce kendi içinde önemli eksiklikler taşıyor. Bizleri, sadece, Türkiye'de netleşen ve gelişen şeylerin temsilcisi konumuna sokuyor. Ve bu bakışla bizler üretenler değil, başkalarının ürettiğini satanlarızdır. Bu ise, kendi yaşadığı gerçekliği başlangıç noktası alan marksist düşüncenin, dünya görüşünün baştan reddedilmesidir. Bu konunun anlaşılması için bir başka şeyin incelenmesi gerek. O da, BİZ'lerin kim olduğunun, nerede, ne için yaşadığımızın bilinebilmesidir. Kendi gerçekliğimizi tanıyabilmek, kendimizi bilebilmek, ve konumumuzu bilince çıkartabilmektir.

Bu ise, dönemin ikinci temel değişen faktörünü bize veriyor.

Almanya'da Geriye Dönüş

10-15 yıllık uykudan yeni yeni uyanılıyor. Sürekli bilinmez bir geleceğe itilen temel sorular sorulmaya başlanıyor. Biz kimiz, nereye aitiz, dönecek miyiz? Cevabı çok kolay verilecek sorular değil bunlar. Almanya'da işçiler kendi gelecekleri ile ilgili temel bazı kararları verme sürecine girdiler. Bu kararların veriliş ortamı, sıhhatli verilip verilmeyeceği, ayrı bir tartışma konusu ama artık bir çok şeyin bundan önceki süreç gibi belirsiz akmayacağı bir gerçek. Daha bilinçli yaşanmaya çalışılacak önümüzdeki yıllar. Hatta, bu kararları geç vermiş olmanın, çevremizde olup bitenlerin bu kadar dışında kalmış olmanın acı bir burukluğunu duyacağız.

Benzeri kararları sol hareketler de vermek zorunda. Kendi kimliklerini de bu karar sürecinde yeniden gözden geçirmek görevi ile karşı karşıyalar. İşçilerimizin bir kısmı dönecekler. Bunlar genellikle ilk kuşağa ait olanlar ve bu toplumla en fazla kaynaşma zorluğu çeken kesim. Geride kalacak olanlar en azından çevrelerini, yaşadıkları ortamı daha bir bilerek yaşayacaklar. Özellikle yeni yetişen genç kuşak önemli bir yer oluşturacak.

Bu kuşağın çevreyi, kendilerini algılayışlarının, değer yargılarının çok farklı olduğu bilinmek zorundadır. Sadece Türkiyeli değildirler ve bu toplumun değer yargılarının bazılarını da alarak şekillenmişlerdir.

Bunlar bir zemin kaymasının ilk belirtileridir. Üzerinde yükseldiğimiz, temsilcisi olma iddiasında olduğumuz yabancı işçilerde (Türkiyelilerde) önemli değişmeler sözkonusudur. Artık 5-10 yıl önce kendilerine gittiğimiz, Türkiye'yi hala her boyutlarında yaşayan işçilerle karşı karşıya değiliz. Ağır ağır bu sosyal olgunun niteliği değişiyor. Bir doğa kanunu bu. Bir başka ülkeye göç eden her ulustan azınlığın doğal kaderi. Memleketi ve onun özellikleri ile tanımlanan bu insanlar zamanla yaşadıkları yerin bir parçası olmaya yönelirler. Sorun bu sürecin bir eriyip yokolma değil, sıhhatli bir kaynaşma, bütünleşme şeklinde olabilmesinde...

Bu ülkede bir göçmen azınlık var olacaktır. Birileri dönse bile burada birileri kalacaktır. Bugün hala insanların ağırlıkla milliyetlerine göre tasnif edildiği bir dünyada yaşıyoruz. Almanya'da kalan, kalma kararı verenler olarak en azından birkaç kuşak daha ağırlıkla Türkiyeli Türk-Kürt olarak kendimizi tanımlayacağız. Göçmenlerin var olduğu her yerde, bu kesimin kendi sosyal-siyasal örgütlenmesi de olur. Dolayısıyla Almanya'da bizlerin üzerinde yükseleceğimiz kesim göçmen işçiler olacaksa, bizleri tanımlayan özellikler bu kesimin özelliklerince belirlenecektir.

Bugün yabancı işçiler arasında Türkiye ve Almanya'yı iki köprü ucu olarak *ele alırsak, oldukça geniş* bir yelpaze vardır. Türkiye'ye dönme kararı verenlerin ve hala oraya göre yaşayanların yanısıra, kendisini bütünüyle bura özelliklerine göre tanımlayanların da bulunduğu bir köprü bu. Başlangıçta Türkiye'den, köprünün Türkiye tarafında yola çıkan bu topluluk, köprünün öbür ucuna doğru ağır ağır hareket etmektedir. Dolayısıyla bu sosyal zeminin sürekli kayması, değişmesi anlamına gelmektedir. Bunun (bu kayan değişken zeminin) çok önlerinde olanlar olduğu gibi, elbette çok gerisinde olanlar da vardır. Dolayısıyla özellikle bizler 5-6 yıl öncesinin motifleri ile burada biraraya gelemeyeceğimizi, bunun yetersizliğini görebilmek zorundayız. Göçmen işçilerin üzerine oturmak veya daha doğru bir deyişle, buralarda yaşayan yabancı işçilerin temsilcisi olmak iddiasında olacak bir hareket, bu kesimleri birarada tutan onların kalıcı özelliklerini tanımak, bilmek zorundadır. Bu kesimlerin kendi gerçeklikleri üzerine oturmayan, onların ortak ögelerini, problemlerini kalkış noktası yapmayan bir hareketin fazlaca yaşama şansı yoktur.

10-15 yıl öncesine göre önemli farklılıklar gösteren, geri dönmeme kararları ile bu farkların daha fazla bilincine varan işçiler, gençler, artık yeni ve farklı bir sosyal gerçeklik anlamına da gelmektedirler. Aslında, çalışma alışkanlıklarımız, derneklere gelen insanların özellikleri, olayları değerlendirme mantığımız, günlük yaşantının boyutlarını ele alış tarzımızı sorguladığımızda, bu kaymayı çok açık gözleyebiliyoruz. Bizler, şu anki bir çok özelliğimiz ile, (ilk geldiğimiz veya Türkiye'deki) Türkiyeliler değiliz. Değerlerimizle, çevremizi algılayış biçimimizle bir yerlere doğru yöneliyoruz. Bütün sorun bu dönüşümün bilincine varabilmektir.

Bu gerçeklikten çıkan sonuç şudur: Eğer yurtdışında birileri dönerse bile bir "biz" kalacaksak, buralarda yabancı işçilerin siyasal örgütlenmeleri varlığını sürdürecekse, bu siyasallık sadece Türkiye devriminin değerleriyle sağlanamaz. Doğrudan bura gerçekliğinin ürünü olan, bura dinamizminin ürünü olan bir siyasallık yaratılmak zorundadır. Bunun anlamı, politikayı şimdiye kadar yapış biçimimizi, örgütlenmelerimizi ve bu örgütlerin (derneklerimizin muhtevasını yeniden gözden geçirmektir. Kendimizi tüm boyutlarda tanımlayabilmektir. Değişen sosyal gerçekliğe uygun, üzerinde yükseldiğimiz zemine denk düşen yeni yönelimler, yeni yapılanmalar yaratılmalıdır. Artık bir çok şeyin eskiden gittiği gibi gitmeyeceğini görmek zorundayız. Fakat bu asla bugün hemen yapılacak, hemen gerçekleştirilecek, sonuçları hemen alınabilecek bir dönüşüm olarak görülmemelidir. Ve sadece derneklerimizle sınırlı bir süreç olarak da ele alınmamalıdır. Devrimci İşçi'nin kendi çıkmazından kurtulması çerçevesinde de ele alınamayacak olan bu perspektifin ilk kalkış noktası, göçmen işçiler gerçekliğidir.

Başlangıç Noktası Ne Olmalıdır?

Devrimci İşçi yurtdışında sosyal gerçeklik olmalıdır. Göçmen işçilerin siyasal temsilcisi olabilmelidir. Fakat sosyal gerçeklik olmak, bir tek siyasi boyutta tanımlanmamalıdır. Yurtdışında işçilerin kendi gerçekliklerini kalkış noktası alan siyasal, sosyal, kültürel tüm alanları kapsayan bir hareketlilik yaratılabilmelidir. Yabancı işçiler arasında, kültürel, sosyal boyutları olan bir hareketlilik yaratma, bizlerin subjektif niyetlerimiz ile gerçekleştirilecek bir olay değildir. Birilerinin karar vermeleri ile hareketlilik yaratılamaz. O, zaten doğal olarak (tüm boyutlarda kendisini ifade etmemiş, açığa çıkmamış olmasına rağmen vardır. Fakat biz sol'un perspektifinin bunu kavramadan yoksun, doğal sonuçlarına götürmede yetersiz olduğuna inanıyoruz. Yabancı işçileri kapsayacak böylesi bir hareketlilik, sol'un bugüne kadar oluşturduğu politik değerlerle başarılamaz. Zaten kendisi sınırlı olan ve politikanın belli bir biçimde yapılanmasına denk düşen bu bakış açısı göçmen işçilerin yaşantılarının tüm alanlarını *kapsayan* bir hareketliliği kucaklayamaz. Sadece Türkiye'ye yönelik politik bir eksenin olduğu Almanya'ya yönelik ise sosyal bir takım faaliyetler dışında herhangi bir ekseni olmayan, herhangi tanımlayıcı, belirleyici özellikleri olmayan bir çalışma *anlayışı ile yurtdışında* sosyal bir gerçeklik olunamaz.

Türkiyeli sol örgütler, var olan politik nitelikleri ve örgütlenmeleri ile büyük ölçüde devre dışıdır. Devrimci İşçi hareketi bütün yaygınlığı ve genişliğine rağmen genel göçmen işçilerin çok küçük bir azınlığını kapsıyor. Dernekler Türkiye'deki politik sorunlar ekseninde motive olan belli bir elit kesimin üzerine oturmuş durumda. Buraya yönelik folklor, spor, tiyatro çalışmaları ise yaz boz tahtasına dönmüş iğreti ve yan bir çalışma alanı gibidir. Bu nedenle ağırlıkla siyasal gruplara sempati duyan insanların gidip geldiği GETOLAR konumundayız. Bu toplumla kaynaşmanın, sosyal gerçeklik olmanın güçlü araçları olmaları gerekirken, derneklerimiz, belki de bunun engelleri durumuna düşme tehlikesi ile de karşı karşıyadır.

Derneklerin bu GETO özelliğinden nasıl çıkılır? Buralar geniş işçi, gençlik kesimlerinin gidip geldiği SOSYAL BULUŞMA yerleri haline nasıl çevrilir? Ve derneklere gidip gelme ile sınırlı olmayan, odağına bunu koyamayan, her bir kesimi kendi gerçekliğinde, kendi eylemliliğinde kucaklamayı hedefleyen bir hareketlilik nasıl oluşturulur? Bunun ilk koşulu olaylara yaklaşım yöntemimizi, mantığımızı zorlamaktır. Daha geniş bir çerçeveden soruna yaklaşabilmektir. Dünyanın merkezine kendimizi koymayan, herşeyi bizden başlayarak açıklamayan; merkezi, çatışmanın, hayatın kendisi olarak ele alan ve bizi de onun sınırlı bir parçası olarak değerlendiren bir bakış açısına sahip olabilmeliyiz. Bizim dışımızda bir hayat, mücadele vardır ve bu

gerçeklik biz olmasak da var olmaya devam edecektir.

Başlangıç noktası olarak kendi örgütsel, siyasal sorunlarımızı almamalıyız. Bizler hala Almanya'da yaşamıyoruz. Çevremize yabancıyız. Herşeyimizle yaşadığımız yere yabancıyız. İnsanlarımızın buradaki günlük hayatını, kendi günlük hayatımızı başlangıç noktası olarak almıyoruz. Burada yaşayanların bura gerçekliğinden kaynaklanan sorunları başlangıç noktası olarak ele alınmalıdır. Oysa biz kendi sorunlarımızı insanlara dayatıyoruz. Ona göre insanların örgütlenmelerini istiyoruz. Bu, mutlaka tersine çevrilebilmelidir.

Devrimci bir hareket için ilk kalkış noktası üzerinde yükseleceği kesimin gerçekliğidir. O gerçeklik tanınmadan, bu gerçekliğin niteliği anlaşılmadan, çok fazla bir şey yapılamaz. Bizler ezbere bildiğimiz formülleri, belli klişeleri başlangıç noktası yapıyoruz. Bir başka gerçekliğe göre oluşturulmuş teorilerle Almanya gerçekliğinde örgütlenme yapıyoruz. Bu doğru değildir. Eksiktir.

Elbette Türkiyeli olduğumuz için oradaki gelişmelerden etkilenecek, ona göre tercihlerde bulunacağız. Fakat bu Almanya'da bir hareket yaratmanın temel politik yolu olarak görülemez.

Aslında derneklerimize gelen insan topluluğuna daha yakından baktığımızda, bu sorunun bize inat çözülmüş olduğunu görürüz. Ve bizzat kendimizin bu gerçekliği görmeyerek kendi kendimize engeller yarattığımızı farkederiz.

Derneklere belli politik tercihlerle gelenlerin dışında gelenlerin büyük bir çoğunluğu *SOSYAL nedenlerle gelmektedirler. Yabancı* bir ülkede olmanın getirdiği sorunların ürünü olarak bu tür buluşma yerleri zorunlu olmaktadır. Bu doğal olan özellik elbette biraraya gelmenin tek koşulu değildir ve geliştirilmek zorundadır.

Dernek çelışmalarına yeni katılan ve yeni kazanılan arkadaşlara bakınız. Büyük çoğunluğu ne Türkiye'deki birebir siyasal tercihler nedeniyle, ne de bu doğrultudaki bizlerin eylemliliği ile kazanılmıştır. Sosyal-kültürel faaliyetler ağırlıkla yeni insan kazanmanın kanallarıdır. Bir örgüt kitle ile ağırlıklı bağını kendini tanımlayan siyasal ögelerle kurmamaktadır. Çelişkinin kendisi oldukça açık ortadadır. Derneklere insanlar, bizlerin dernekler aracılığı ile yürüttüğümüz siyasal eylemliliklerle değil, farklı faaliyetler ile kazanılmaktadır. Bu yan alanlardan sızarak derneğe gelen ve orada kalmayı başaranlar siyasal çalışmalarla (bu da oldukça sınırlı ama biteviye aynı olan şeylerdir: Gazete satmak, stand açmak, yemek satmak, seminer vermek, yürüyüş yapmak) katılmaktadırlar. Çoğunluk ise bir dönem sonra bu işten vazgeçmektedir.

Dernek çalışmalarında sürekli var olan 5-10-20 kişi dışında bir iki yılda gelip geçenlere bakınca sayı belki bini bulmaktadır. Gerçekten de bine yakın insan dernekten gelip geçmiş, aradığını bulamayarak ayrılmıştır. (Bugüne kadar bu gelip gitmelerde kabahat hep başkalarında aranmış (!), kendimizden kaynaklanan nedenler üzerinde ciddi anlamda kafa yorulmamıştır.)

Derneklerin insanlarla ilişkileri ile dernek siyasal faaliyeti arasında bu aşırı yabancılaşma görülmeden burada adım atamayız. Siyasal faaliyetliliğimiz insanlarla ilişkilerin ana kanalı üzerine oturmadan, sıhhatli bir gelişme gösteremeyiz. Çünkü farkında olsak da, olmasak da insanların yaşantıları ile bağlantısı doğrudan kurulamayan siyasal faaliyet (!) insanları (onların kendilerinin doğrudan yaşamadıkları, kontrol edemedikleri) bir amaç için kullanma sonucunu yaratır. Bu da bir süre sonra güçlü bir yabancılaşma ile kendi çöküntüsünü getirir.

Bu bile bize, nerelerde nasıl bir politika ile güç olunulabileceğini gösteriyor.

Niçin kendimizi sadece Türkiye'deki siyasal gelişmelerle sınırlı bir tanımlama çabasına giriyoruz? Niçin bizlerin burada içinde bulunduğumuz gerçeklikten kaynaklanan güçlü ortak tanımlama ögelerini geliştiremiyoruz? Niçin buradaki ilk soruları, kendimizi, işçilerimizi, onların yaşantılarının bütün boyutlarını kalkış noktası yapan bir eylemliliği geliştiremiyoruz? Alman toplumu ile, onun ilerici-devrimci kesimleri ile güçlü beraberlikler buradan geçmiyor mu?

SONUÇ:

Tüm bu soruların tartışmaya açılması önümüzdeki dönemde yönelinmesi gereken hedefleri açığa çıkartacaktır. Devrimci İşçi hareketinde oldukça önemli bir içerik genişlemesine yol açacak böylesi bir sürecin, elbette kendine has sorunları da olacaktır. Fakat Devrimci İşçi hareketi, içinde yaşadığı gerçekliği göremedikçe, ayaklarını bu gerçekliğe sağlamca oturmadıkça ve eski politik çerçevenin bunu kavramada yetersiz, eksik olduğunu göremedikçe içinde bulunduğu durumdan kurtulamaz.

Yurtdışında, özellikle geri gitme kararlarının veriliyor olması ile de hızlanan sosyal zemin kayması vardır. Belli bir değişim sözkonusudur. *Bizim dışımızda oldukça geniş bir göçmen işçiler, gençler* topluluğu vardır. Onlara ulaşmanın önündeki engel biziz. Bizler derneklerde var olan sınırlı insanın ihtiyacına, eğilimine göre politika yapıyoruz. Oysa bu biraraya geliş olması gereken, politikalarının kendisine göre ayarlanması gereken biraraya geliş değildir. Derneklerimizde bu nedenle güçlü yapısal değişimler göze alınabilmelidir. Zaten var olan çok sınırlı insanın ihtiyacı olan değil, tüm göçmen işçilerin itiyacı olan bir siyasal hareketlilik yaratılmalıdır. Ve bu noktada başlangıç noktası, günlük yaşantısının en basit sorunları etrafında belli bir hareketlilik geliştirebilmektir. Yerel birimlerde yaşayan gerçekliği, insanların basit isteklerini temel alan taban hareketleri yaratılmalıdır.

Bütün bunların nasıl yapılacağı önümüzdeki dönemin tartışma konularıdır. Ve belli bir siyasal hat doğrultusunda geliştirilecek eylemlilik sürecinde tamamlanacaktır. Dolayısıyla, birşeyi kapatmak ve tamamlanmış formüller, bitmiş reçeteler yerine, tartışmalarda tamamlanacak bir alan açıyor ve bunun devrimci pratikte gerçeklik olacağını bildiğimiz için böylesi bir eylemliliğe çağrı yapıyoruz.

Devrimci İşçi'nin 12 Eylül sonrası içine girdiği politik hareketlilik süreci de bu açıdan eleştirilmelidir. Gerek içine girilen dönemi ve özellikleri görmeyerek böylesi bir tartışmanın yapılmamış olması, gerekse sadece kendisi ile sınırlı bir tartışmayı (onu da ağırlıkla bir örgüt boyutunda) gündeme getirmesi, onun önemli bir eksikliğini oluşturmuştur. Eleştiri, bir olgunun yerine bir başka olgunun, gerçekliğin konmasıdır. Ve bugünün pratiğinde gerçekleştirilecek somut bir şeydir. Bizler, eksikliklerimizi dönemi, gelişmeleri doğru kavrayarak, yapılması gereken alternatif çözümleri geliştirerek aşabiliriz. Çok geç kalmış sayılmayız.

Seçimler ve önümüzdeki gelişmeler

6 Kasım seçimleri ile 12 Eylül rejiminde yeni bir perde aralandı. Türkiye, bir dönem, generallerimizin zorla dayattığı bir sistem ile yönetilecek.

Seçimler platformunun düzmeceliği üzerinde fazlaca durmaya gerek yok. En genel burjuva demokrasi kurallarına dahi uymayan, tümüyle generallerin hazırladıkları mizansene göre yapılan seçimler, rejimin niteliğinde fazlaca köklü bir değişikliğe yol açmayacak, generaller, 6 Kasım öncesi olduğu gibi gene iktidarı ellerinde tutuyorlar. Hükümetin ve meclisin, yetkileri itibariyle, orduya alınmış (ve herbiri generallerce seçilmiş) yeni bir askeri birlikten farkları yok.

Kısa vadeli belki de hiç bir şeyi değiştirmemesine rağmen, seçim sonuçları, Türkiye toplumunun istemleri, rejimin muhtemel geleceği hakkında oldukca önemli ipuçları verdi ve bu nedenle bir dönüm noktası olarak ele alınabilir.

Tüm baskı koşullarına, moral ve psikolojik çöküntüye, herhangi bir alternatifin yokluğu ortamına rağmen emekçi halk yığınları ellerine verilen çok sınırlı bir olanakla (sadece generallerin kendisine sunduğu seçeneklerden birini seçme koşullarında) da olsa, Cuntaya ve onun sistemine HAYIR dedi. Gerek ANAP'nin yüzde 45, gerek HP'nin yüzde 30, gerekse geçersiz yüzde 4 ve seçime katılmayan yüzde 8 dolaylarındaki oylar, Cunta'ya HAYIR oyları olarak değerlendirilmelidir. Kuruluşlarındaki nitelikleri ne olursa olsun, başta özellikle ANAP olmak üzere HP, kullandıkları motiflerle Cunta ile aralarına belli bir mesafe koyma ve böyle bir mesafenin varlığını kanıtlamaya çalıştılar.

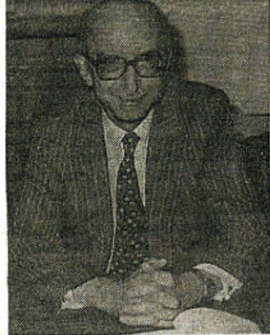
Hükümet üyelerini saflarına alan ve 3 yıllık uygulamaların sorumlusu olarak seçmenin karşısına çıkan MDP, rejimin doğrudan partisi görünümünü kazandı. Kenan Evren çeşitli konuşmalarında MDP'nin seçilmesi gerektiğini açıkça söyledi. 4 Kasım televizyon konuşması ile açık tehditlerde bulundu. MDP'nin 12 Eylül felsefesinin devamı olduğu yolundaki yoğun bombardıman karşısında halk yığınlarına en kolay yapılabilir şey, MDP'ye ve dolayısıyla Cunta'ya hayır demek göründü.

6 Kasım seçimleri, neyin istenmediğini göstermesi açısından önemlidir. Oylar, henüz herhangi birşey için verilmemiştir. Cunta'nın, (Anayasa oylamasının hızıyla), geniş bir kitle tabanına sahip olduğu hayallerinin sona ermesi ve halk karşısında ilk yenilgisini almasıdır. Bu, aynı zamanda kendisini yeni Anayasada somutlayan Cunta'nın zorla dayattırıp kabul ettirdiğini zannettiği sisteminin, yönetim anlayışının tutmayacağının, ortadan kaldırılacağının ilk göstergesidir.

Geleneksel popülist partilerin AP, CHP'nin ve devrimci güçlerin katılmadığı bu seçimler platformunda oyların gerçek sahiplerinin kimler olduğu ve toplumun tercihlerinin hangi yolda olacağı açığa çıkmamıştır. Bu, önümüzdeki mücadele sürecinde belirlenecektir.

Mahalli seçimler böylesi bir mücadelenin ilk raundu olacaktır. Seçim sonuçlarına ilişkin söylenebilecek bir başka şey de şudur: En azından şu kısa dönemde (belli tarihi eğilimlerin de ürünü olarak) emekçi halk yığınlarının radikal çözümleri tercih etmeyeceği gözleniyor. AP ve CHP çevrelerinin önemli bir güç gösterisi yapmayı planladıkları 6 Kasım seçimleri, halkın radikal çözümleri tercih etmemesi nedeniyle başarıya ulaşamadı. "Tak, tak, tak" biçiminde formüle edilen geçersiz oy propagandası, kısa vadeli elle tutulur herhangi bir alternatif sunamadığı ve sonuçlarının halk yığınları açısından neler olabileceği hesap edilemediği, görülemediği için benimsenmedi. Bu elbette önümüzdeki dönemde, var olabilmek için Cunta ve Özal ile aralarındaki farkı vurgulamak amacıyla (kendi anlayışları doğrultusunda) radikal olmaya zorlanacak AP-CHP (Ecevit de dahil) çevreleri için bir açmaz olabilir. Bir çok başka faktörün yanı sıra, Özal'ın kazanmasında bu kötünün içinde iyiyi seçme mantığı (Ehven-i şer) önemli bir rol oynamıştır. Fakat şu andaki tercih ne olursa olsun, bilinmelidir ki, bu sadece bir başlangıçtır. Deyim yerindeyse, çuvalın ağzı açılmıştır. En zor koşullarda kendisini bu sınırlı biçimde ifade eden tepki, süreç içerisinde (seçimlerle yöneldiği tercihin ne anlama geldiğinin de bilincine vararak)

(Soldan sağa) Turgut Özal, Necdet Calp, Turgut Sunalp, Erdal İnönü, Yıldırım Avcı.

KİM GİDECEK, KİM KALACAK?

Cumhuriyet'ten

daha değişik biçimlere bürünecektir. Kendisini, (eğer onu engelleme çabasında olanlar başaramazlarsa) daha güçlü dönüşümcü biçimlerde dile getirecektir. Bu, halk yığınlarının Cunta'ya attığı tokadın, "Yenilmez ve taviz vermez" generalleri yendiği ve ona geri adım attırdığının farkına varması ile de doğru orantılı bir gelişme olacaktır.

GEÇİŞ SÜRECİ

Türkiye bir geçiş dönemine girmiştir. Cunta dahil tüm kesimler bu konuda hemfikirdir. Ve bu "Demokrasiye geçiş" dönemidir. Bugün dünyanın birçok ülkesinde de benzeri geçişler yaşanıyor. Geçiş sürecinde, bu geçişi sağlama işini üstlenen (ağırlıkla burjuva) güçlerin tercihleri ve askeri rejimle ilişkileri, geçişin hangi şekilde olacağını belirliyor. Başlangıçta sürekli uzlaşmaz ve katı tutum takınan Evren Cuntası, belli tavizlerle (şimdilik) yumuşak bir geçişin koşullarını hazırlıyor.

İçeriği boş ve henüz tanımlanmamış bu demokrasinin ne tür bir demokrasi olacağı ise, sınıf mücadelesi sürecinde açığa çıkacaktır. Her bir güç bu demokrasiyi kendi anladığı biçimde yorumlayacak, içerisini de ona göre doldurmaya çalışacak ve böyle bir rejime geçme mücadelesi verecektir. Cunta'nın sunduğu "demokrasinin" sınırlarının genişletilmesinden (sınırlarının dar veya geniş olabileceği) burjuva demokrasisine kadar çeşitli burjuva seçeneklerinin yanısıra, halk demokrasisi alternatifinin de var olduğu, oldukça geniş bir yelpaze söz konusudur. Bu demokrasi kavgasını güçlü kılan en önemli faktör ise, emekçi halk yığınlarının faşizme karşı demokratikleşme talebidir. Bu süreç bu nedenle bir demokratikleşme süreci olarak da ele alınabilir. Özgürlüklerin kazanılması (başta siyasal özgürlükler olmak üzere, ekonomik özgürlükler de) en temel sorun olacaktır. Bu bir DEMOKRASİ ve EKMEK KAVGASI olarak da özetlenebilir.

Seçimlerle birlikte ikili iktidar oluşmuştur. Bir tarafta meşruluğu tartışılacak, neye dayandığı, nereden güç aldığı belli olmayan (veya çok iyi belli olan) Cumhurbaşkanı ve Konsey, diğer tarafta sandıktan çıkma Özal. Şimdilik milli iradenin temsilcisi. Kendisinden beklenenleri gerçekleştirmesinin önünde en ciddi engel (iktisadi yapı olduğu kadar) Cunta. Bu kaçınılmaz bir rejim tartışmasına yol açacaktır. Anayasa etrafında dönecek bu tartışmanın yeni bir rejim arayışına yöneleceği bugünden görülebiliyor. Özal'a mevcut sistemle yönetmesi için gerekli kolaylığı gösteren generallerin, bu yönetmenin rejimde belli değişiklikleri şart koştuğu durumda buna hiç yanaşmayacakları ortadadır.

Toplumdaki güçli demokratikleşme eğilimi göz önüne alındığında başlangıçta bir rejim, bir anayasa ile sınırlı ARAYIŞ'ın orada takılıp kalmayacağını tahmin etmek zor değildir. İstikrar ve sükuna olan özlemini 3 yılın paha biçilmez kefaretleri ile ödeyen, hayatının her bir boyutuna müdahale edilerek iğfal edilen bir toplum, elbette ki çok sınırlı bir rejim tartışmasında aradığını bulamayacaktır. Tüm bir yaşantısını yeniden düzenlemeye, bir günün 24 saatinin her bir kesimine ilişkin köklü arayışlara yönelecektir.Toplumda güçlü bir dönüşüm dinamizminin göstergesi olarak ele alınması gereken bu ARAYIŞ eğilimi, devrimcilere ciddi şanslar da sunmaktadır. Çünkü neye karşı olduğu bilinen, ama henüz TERCİHLERİ YAPILMAMIŞ, nerede, nasıl şekilleneceği belli olmayan bir arayış söz konusudur. Her bir sınıfın, onların politik temsilcilerinin kendi istediği yerde noktalamaya çalışacakları bu demokratikleşme sürecinde, bu arayış döneminde, en önemli faktör şüphe yok ki başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halk yığınlarının, tarihten alabildikleri haklarına sahip çıkabilme bilinci ve bu doğrultudaki örgütlülükler olacaktır. Oluşacak kısa vadeli her bir seçenekte, özellikle ekonomik demokratik hak ve özgürlüklerin sınırının nerede çekileceğinde bu bilinç ve eylemlilik (bir anlamda özgürlük uğruna kararlı bir mücadele) en önemli rolü oynayacaktır. Fakat çok açık bilinmelidir ki Türkiye'de demokrasi kavgası, Türkiye toplumunun temel problemi olan kendi geleceğini kendi tayin etme arzusu asla bu sınırlarla tutulamaz. Kısa vadede öne çıkacak özgürlükler uğruna mücadele, demokrasi kavgası için zorunlu olan belli araçların elde edilme mücadelesi olarak ele alınabilir.

Cuntanın sisteminin tutmayacağının anlaşıldığı bugünkü ortamda, bunun yerini neyin alacağı tartışmasının yanı sıra, orduyu sessizce kurtarma operasyonunun da başladığı gözleniyor. Gerek halkın geleneksel tepkisinin, gerekse 3 yıllık lanetli uygulamalara duyulan öfkenin bir yerlerde tutulması ve frenlenmesi tüm burjuva güçlerin ortak çabası olacağa benziyor. (Kıbrıs Cumhuriyeti, bu gelişmenin basit bir örneğidir.)

OLASI GELİŞMELER

İçine girilen geçiş sürecinde, taraflar, bunların siyasal söylemleri, kullanacakları motifler giderek belirginleşiyor. Sosyalistlerin, devrimcilerin henüz kendilerini tanımlayacak güçlü ögelerle devrede olmadığı koşullarda çatışma ilk elde burjuva güçler arasında cereyan ediyor.

Genaller ve MDP bir taraf olma özelliklerini koruyorlar. Generaller, toplumda yönetimi ellerinde tutuyorlar ve hiç bir biçimde halkın eğilimlerinden etkilenmeyen organlarla bu yönetimi 88'lere kadar sürdürmeyi amaçlıyorlar. Zoraki ortak ANAP ile birlikte geçirilecek bu sürecin kendine has zorlukları var. Gelişmelerin ağır, ağır kendi dayattıkları sistemin ortadan kalkmasına doğru gideceğini bilen generallerin bu konuda tavizkar davranmayacakları tahmin edilebilir. Şimdilik aldıkları yenilgiyi sineye çekmeye çalışan generallerin şoku atlattıktan sonra ucu kaçan ipi yeniden toplamak için ne tür ataklar yapacakları bilinemez.

Bütün bir toplumu ahlakı, siyasal anlayışı, ideolojisi, yani her türlü değeriyle kökten değiştirmeye ve emirleri doğrultusunda yeniden düzenlemeye çalışan generaller, devlet kurumları dışında hiç bir şeyi değiştiremediklerini gördükleri noktada süreci geri çevirmek için belli ataklarda bulunabilirler. Tarihsel bir yazgı biçiminde tersten 1960 sonrası gelişmeler gözlense bile, bu sürecin ana yöneliminde artık herhangi bir değişmeye kolayca yol açamaz.

Yapay ve güdümlü oldukları bütünüyle bilinen MDP ve HP'nin herhangi bir güçlü varlık göstermeden, süreç içinde eriyip gideceklerini tahmin etmek zor değildir. (Özallikle MDP'nin tüm bir ordu veya ordu içinde bir kesim adına girebileceği atakların da bu gelişmeyi değiştirmesi oldukça zor.)

Geçiş sürecinin en çok zorlanacak partisinin ANAP olacağı çok açık. Turgut Özal, siyasal partilerin kurulması sürecinden itibaren UZLAŞMAYI savundu ve zaten bu anlayışı nedeni ile de seçimlere katılabildi. Özellikle Demirel ve BTP-DYP çizgisinin halkın tarihsel eğilimlerini hesap ederek içine girdikleri Cunta'ya muhalefet politikasını kabul etmeyen Özal, "geçiş

dönemlerinde, bu geçişi sağlayan ekiple (orduyla) uzlaşmak gerektiğini" her vesile ile tekrar etti. Halkın asker-sivil-bürokrat tabakaya karşı tepkisinin bir ifadesi olarak sıkça kullanılan (AP'nin politikalarını üzerine oturttuğu) 46 ruhu veya DP ruhu propagandalarına da karşı çıkan Özal, '83 Türkiyesinde bu özelliklerin büyül ölçüde ortadan kalktığını söylüyordu.

B.Alman ARD televizyonuna verdiği demeçte, "Türklerde ordu-millet birlikteliği vardır. Batıdan farklı olarak bizde ordu devlet kurma özelliğine sahiptir. Bu birlikteliği görmeyen, hiç bir çözüm, çıkış sağlayamaz" diyerek Özal bu politikasını oldukça açık formüle etti. Nasıl Özal'ın işbaşına gelmesinde bu politikanın belli bir payı olmuşsa, yine bu politikanın kendisi yarın Özal'ın en büyük açmazı olacaktır. Kendisinden beklenenleri yerine getirme doğrultusunda Cunta ile girdiği her uzlaşma, onu halk ile karşı karşıya getirecek, çatışmaya girdiği anda ise o alanı zaten başkalarınca doldurulmuş (DYP-SODEP) bulacaktır. Deyim yerinde ise, iki arada bir derede kalacaktır.

Henüz kendi tabanını yaratamamış Özal'ın toplumun ekonomik ve siyasal beklentilerini gerçekleştiremeyeceği de hesap edilirse, tablo daha açık anlaşılır olur.

Aralarında ekonomik demokratik hak ve özgürlüklerin boyutu gibi bir çok konuda önemli farklar olmasına rağmen, düzenin temel partileri AP ve CHP, Cunta ve Özal'a karşı aynı safta yer almaktadırlar. Aralarındaki farklılık bugün için tali plandadır. Türkiye toplumunun güçlü tarihsel eğilimlerini de ifade eden bu iki parti, Cuntaya ve onun sistemine karşı doğrudan tavır almış durumdalar. Generallerin, hiç bir biçimde toplumsal onay mekanizmalarından geçmeyen ve toplumca denetlenmeyen, belli bir azınlığa kendi isteği doğrultusunda tüm bir toplumu düzenleme yetkisi veren rejim anlayışına karşı bu iki parti de, parlamento, partiler, seçim sandığının başrol oynadığı bir rejimi savunuyorlar.

Klasik burjuva demokrasisinin devlet-toplum ilişkisine denk düşen, *devleti toplumun denetimine sunan* bu anlayış, kendi kavgasını DEMOKRASİ KAVGASI olarak sunuyor.

12 Eylül rejiminin *ilk aralanmaya* başlaması ilee birlikte, Türkiye toplumunun tarihsel eğilimlerinde köklü değişmelerin olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, ağırlıkla AP ve CHP'de ifadesini bulan bu eğilimlerin önümüzdeki dönemde, çatışmalarda önemli, belirleyici bir güç olacaklarını tahmin etmek zor değil.

Gerek Cunta'ca oluşturulan zeminde kendilerine yer verilmemesi, gerek halk yığınlarının tarihsel eğilimlerinin giderek daha ilerde taleplerde kendini tanımlaması, bu kesimleri, geçmişlerinden farklı tutumlar almaya itiyor. Var olabilmek için her fırsatta Cunta ve Özal ile aralarındaki farkı belirtmek ve onlara muhalefet etmek zorunda olan AP ve CHP hareketi, giderek özgürlükler eksenindeki mücadelede belli taleplere sahip çıkmak zorunda kalacaklardır. Halk yığınlarının özgürlük talebi, demokratikleşme isteğinin belli bir yerlerde frenlenmesi arzusunun da bir ifadesi olacak olan burjuva güçlerin bu özgürlükleri, demokratik hakları savunmak zorunda kalmaları, bunların gerçekleştirilmesi ile asla karıştırılmamalıdır. Bu sınıf mücadelesinin çatışması ortamında özellikle halk yığınlarının demokrasi bilinci ile de belirlenecek bir konudur.

Bugün devrimci hareketlerin burjuva güçlerin "demokrasi" kavgası karşısındaki tutumları, bu güçlerin savundukları DEMOKRASİ'yi gerçekleştiremeyecekleri, böyle bir demokrasiyi gönülden istemedikleri ve sahtekarlıkları ile sınırlı bir eksende olmamalıdır. Bu ANCAK AYNI DEMOKRASİ ANLAYIŞINI SAVUNAN İKİ GÜÇTEN BİRİSİNİN SLOGANI OLABİLİR. Oysa devrimci demokrasi, burjuva güçlerin demokrasi anlayışının (ister inanarak, ister sahtekarca savunsunlar) çok ötesinde, farklı bir perspektife sahiptir.

Gerek dinci hareketin (MSP), gerekse sivil faşistlerin bu yeni dönemde hangi muhteva ve biçimlerle yer alacağının güçlü belirtileri ise henüz yok sadece bu akımların kendi içlerinde belli arayışların olduğu biliniyor.

Cuntaya ve onun sistemine açıktan tavır alan burjuva muhalefet (özellikle Ecevit'in oldukça radikal görünümlü çıkışı ile birlikte), önümüzdeki dönemde Cunta dışında güçlü bir seçeneği oluşturuyor. 16 politikacının ortak açıklamaları, gözaltında kalış süreleri dolmadan (özellikle Avrupa'nın baskısı ile) serbest bırakılmaları ve nihayet mahalli seçimlere katılma hakkını kazanmaları, burjuva muhalefetin ilk raundu kazandığını gösteriyor. Seçimlerde yeterli bir güç gösterisi yapamamış bile olsalar, önümüzdeki aylarda muhalefet edişlerini çeşitli biçimlerde arttıracaklarını tahmin etmek zor değildir. Toplumun gerek Cunta'ya tepkisini, gerek demokrasi özlemine sahip çıkacak en büyük güç olarak kendilerini hazırlıyorlar.

Bugün, gerek DYP, gerek SODEP Cunta'ya açıkça meydan okuma anlamına gelen yapısal değişimlere girdiler. Cunta'nın kapatma ve seçime sokmama gerekçelerini kasıtlı bir biçimde yeniden gündeme getirdiler ve eski kimliklerine büründüler. Generallerin bu meydan okumalara nereye kadar seyirci kalacakları bilinmez. Ama açık olan şey, artık mahalli seçimlerle de birlikte Türkiye'de politik ortamın generallerin istemediği bir yöne doğru sürükleneceğidir.

Cunta ve yandaşları ile eski güçler olarak ifade edilecek DYP-SODEP'in ilk çatışması mahalli seçimlerde olacak. Fakat çatışma bu ilk seferde sona erecek gibi görünmüyor. Bir erken seçime gidilip gidilmeyeceği, mevcut parlamentonun meşruluğu sorunu büyük ölçüde ANAP-DYP çatışması sonucuna bağlı...

DEVRİMCİ HAREKETLER

Tüm burjuva güçlerin üzerine hesap yaptıkları ana olgunun, köklü tarihsel geleneklere de sahip olan Türkiye toplumunun devletlilere karşı tepkisi, açığa çıkmamış biçimde de olsa belli bir zümreye, azınlığa karşı; kendi geleceğini kendisi tayin etme arzusu olduğunu biliyoruz. Özellikle 1960'lardan sonra gelişen işçi sınıfı hareketi ile de oldukça içerikli hale gelen bu eğilim, 1973-74'de Ecevit olayında bir düzen değişikliği isteminde kendisini somutlamıştı. 1975-80 döneminin anti-faşist direniş mücadelesi sürecinden, 3 yıllık Cunta'nın terör ortamından geçen bu eğilimi kendi doğal sonuçlarına götürecek tek güç. açık ki sosyalist harekettir. Tüm olumsuz ve eksiklerine rağmen toplumdaki bu güçlü dönüşüm ve yenilenme arzusunu, yığınların kendi kendilerini yönetebilmeleri bilinci ile tamamlayabilecek, ona en uygun siyasal sistemi sunabilecek devrimci güçlerdir. Bunun dışındaki tüm eğilimler bu tarihsel kökleri de olan muhalefet eğilimini durdurma, frenleme, dumura uğratma hedefi ile sınırlıdırlar.

Türkiye sosyalist hareketi bugün bu tarihsel görevini yerine getirebilecek midir? Kendi hedeflediği toplumsal düzenle yığınların dönüşüm arzusunu birleştirebilecek midir? Eline geçen tarihsel şansı kullanabilecek midir?

Devrimci hareketlerin kaba bir bakışla ilk görülen özellikleri devre dışı oluşlarıdır. Gelişmelerin devresinde değilleridir ve henüz siyasal çatışmada nasıl yer alacakları da belirlenebilmiş değildir. Bir başka zeminin (75-80 döneminin siyasal çatışmalarının) ürünüdürler. Dolayısıyla yeni dönemle, onun gerçeklikleri ile bağları kurulmamış bir ilişkiler ağı görünümü arz ediyorlar. İçinde yaşadığımız dönemin dinamiklerinin, çatışmalarının ürüpü olmadıkları için de bu marjinal kalma özelliklerini devam ettirme tehlikesi taşıyorlar.

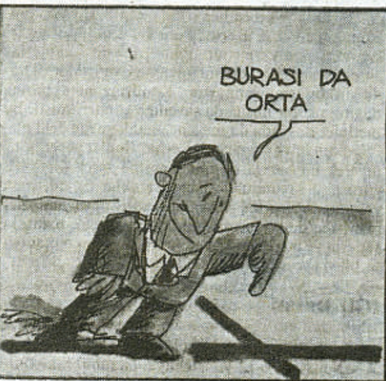
Yeni dönemde sosyal bir olgu, politik bir güç olmalarının önünde en önemli engel yine kendileri görünüyorlar. Ağırlıkla demokrasi ekseninde sürdürülecek mücadelede sol'un hiç de olumlu olmayan bir demokrasi perspektifine sahip olduğu biliniyor. Devrimci hareketimizin, gerek Direniş Komiteleri, gerekse halk saflarında nasıl bir demokrasi tartışması ile eleştirdiği ve aşmaya çalıştığı bu anlayış, bugün sol'un demokrasi kavgasındaki en büyük açmazıdır. Marksizmin belli bir yorumuna, belli bir *sosyalizm anlayışına* denk düşen; kendisini toplumun (özellikle proleteryanın) doğal öncüsü ve yöneticisi olarak gören bu anlayışın güçlü bir kimlik değişikliğine ihtiyacı olduğu ortadadır.

TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ!

Nokta'dan

Burjuva muhalefetin ortaya çıkışı ile bu perspektifin yetersizliği iyice açığa çıktı. Sol güçlerin şimdiye kadar kullandığı motiflerin büyük bir kısmı bugün burjuva güçlerce savunuluyor. Ekonomik-demokratik hak ve özgürlüklerin kazanımı olarak özetlenecek bu anlayış sadece verili bir devlet-toplum ilişkisinde, belli bir YÖNETME SİSTEMİNDE yönetilenlerin hakları ile sınırlı bir çerçeveye sahiptir. Ve *DEVLET-TOPLUM ilişkisini, toplumun* yönetenler karşısındaki konumunu sorguya çekecek güçte değildir. Bu nedenle DEMİREL-ECEVİT çevrelerinin şu anda sol'un elinden, söyleyeceklerinin büyük bir kısmını aldıkları noktada, sol'a sadece birilerinin sahtekarlığını anlatmaktan öte yapacak bir şey kalmıyor. Devrimci Yol hareketi, gerek teorik *görüşleri, gerekse 75-80 döneminin* yoğun devrimci pratiği ile bu geleneksel tavırdan köklü bir biçimde ayrılmaktadır.

Hayatın her boyutunda, yığınların kendi geleceklerine ilişkin kararların bizzat kendilerince alınması gerektiğini, halk yığınlarının kendi eylemliliğini ve bu eylemliliğin ürünü olan örgütlenmelerin belirleyiciliğini savunan devrimci hareketimiz, bu anlayışa uygun bir eylemlilikle yığın dinamizminin güçlü bileşiminin Türkiye toplumunu gerçek *bir halk demokrasisine götüreceğine* inanmaktadır. Bunun yolu ise, hayatın tüm boyutlarında, emekçi halkın her bir kesiminin kendi talepleri doğrultusunda Cunta ile girişeceği çatışma sürecinden geçecektir. Halkın kendi mücadelesi ve eylemliliği sürecinde (bugünkü görünümüyle geçmiş *ilişkilerin* kalıntısı olan, devrimcilerle, Cunta ekseninde değil) halkın her bir kesiminin kendi talepleri etrafındaki eylemliliği ile Cunta ekseninde gelişecek çatışmalar ortamı demokratikleşme sürecinin en önemli ögesi olacaktır.

Yeni dönemin dinamiklerinin ürünü olan güçlü bir hareket yaratmanın yolu, toplumun sosyal gerçekliğinin her bir boyutuna yayılabilmekten, hayatın çeşitli alanlarına kök salabilmekten geçmektedir.

Devrimci hareketimizin 75-80 döneminde kitleselleşebil*mesinin en* önemli nedenlerinden birisi, onun halkın eylemliliği ve mücadelesini esas alan bir anlayışa *sahip* olmasıdır. *Anti-faşist direnişte kendisi*ni somutlayan bu eylemlilik, önümüzdeki süreçte özgürlüklerin kazanılmasında kendini somutlayacaktır. Ve sadece politik düzeyde bir eylemlilik olmaktan öteye ekonomik, sosyal, kültürel, bütün bir yaşamı kapsayacak bir faaliyetlilik görünümü arz edecektir. Ve bir devrimci hareket, toplumun köklü arayışlara girdiği bir dönemde tüm düzeylerde güçlü alternatifler sunarak kitleselleşebilecektir. Bu aynı zamanda bir gelenek yaratmak; toplumda güçlü izler bırakabilen, onun geleneksel eğilimleri ile sıhhatli bir bütünleşmeyi sağlayabilen dönüşümcü bir hareket yaratmak anlamına gelmektedir. Ve yine bu aynı zamanda Türkiye sol hareketinin geniş bir kesimi ile aramıza ayırım çizgisi çekmek anlamına da gelecektir. Aslında bu ayırım çizgisinin kökleri 1970 THKP-C hareketince atılmıştır. Türkiye solunun 60 yıllık, hiç bir ciddi kitleselleşme belirtisi göstermeyen, sosyal gerçekliğin dışında sürekli marjinal kalmış ve bu nedenle kısa yollardan iktidara gelme hesapları yapan sağ anlayışının dışında, yeni bir geleneğin ilk unsurları 1970'lerde ortaya çıkmıştır. Bizler tüm bir 70'li yıllar boyunca kitleselleşen, halk yığınları ile güçlü bağlar kuran bu yeni geleneği devrimci bir harekete dönüştürme görevi ile karşı karşıyayız.

Demokrasi mücadelesinin başarısı; demokratikleşme özlemlerinin, halkın kendi kendisini yönettiği siyasal sistemle sonuçlanması; toplumun geleneksel eğilimleri ile bizlerin istemlerinin çakışabilmesi; halk yığınlarının mücadelesini esas alan bir mücadele süreci ile bağlarını doğru kurabilen belli bir sosyalizm anlayışına denk düşen devrimci demokrasi perspektifini sunabilmekle mümkündür. Ve bunu başarabilmek, devrimci hareketimizin önündeki en temel görev olarak durmaktadır.

Devrimci İşçi

Uluslararası iktisadi ve siyasi durum

Ortadoğu topyekün bir savaşın eşiğinde. Avrupa'ya orta menzilli füzeler yerteştirilmeye başlanıyor. Savaşa ve silahlanmaya karşı BARIŞ HAREKETLERİ tüm Avrupa'yı sarmış vaziyette. Başarıları ve gelecekleri oldukça tartışmalı görünüyor. ABD, Grenada'dan sonra, Orta Amerika'ya bugüne kadarki müdahalesini arttırarak işgale hazırlanıyor. İşsizlik ve ekonomik kriz tüm dünyayı sarmış durumda. SSCB'nin hem kendi ülkesinde, hem egemenliği altındaki ülkelerde ciddi siyasi zorlukları var.

Tüm bu gelişmeler, önümüzdeki yılların ne kadar hareketli geçeceğini gösteriyor. Gerek Türkiye'de devrimci bir hareketin oluşturulması gerekse Almanya'da üstümüze düşen uluslararası sorumlulukları yerine getirebilmesi açısından, bugünkü gelişmeler hakkında genel bir perspektife sahip olmak bir zorunluluktur. Aşağıdaki yazı, dünyada ve bölgemizdeki gelişmeleri hangi bakış açısından ele almak gerektiği konusuna sınırlı bir yaklaşım sunmaya çalışıyor. 1.5 yıl önce hazırlanmış olması, en büyük eksikliği. Fakat temel yönelimlerde herhangi bir değişiklik olmadığı için olumlu bir tartışma zemini sunuyor.

Reagan- Gerilim politikası sürecek mi?

Andropov- Dengeyi kurabilecek mi?

Çağımızın, emperyalizmin gerileme, proleter devrimlerinin ve ulusal kurtuluş savaşlarının yükselme çağı olduğu genel kabul gören bir tezdir. Kapitalizmin çürüdüğü asalaklaştığı ve kendi mezar kazıcılığını yaptığı bu son aşamada, bir çok ülke ya proleteryanın doğal müttefikleri ile iktidara gelmesi ya da ulusal kurtuluş savaşları biçiminde emperyalist-kapitalist sistemden kopmuş ve onun sınırlarını daraltmıştır.

Emperyalizm ile genel bir bunalıma giren kapitalizm, 1945'ler sonrası iyice daralan bu sınırlar içinde, günümüzde bu bunalımın 3.evresini yaşamaktadır. Emperyalizmin 3.bunalım dönemi olarak da adlandırılan bu dönem temel özelliklerini koruyarak devam etmektedir (1).

Bugün gerek emperyalist-kapitalist sistemi (kapitalist metropolleri ve bağımlı ülkeleri) gerekse "Sosyalist Sistem"i (ve bunlar dışında kalan tek tek ülkeleri) saran bir krizden sözedilmektedir. Salt iktisadi değil ama politik ve ideolojik düzeyleri ile, sadece bir toplumun tümünü değil, hemen hemen tüm toplumları içine alan bir dünya krizidir bu. Şüphesiz kaynakları, nedenleri ve biçimleri çok farklı olan "Sosyalist Kampın" krizi ile emperyalist-kapitalist sistemin krizi birbirine karıştırılmamalıdır. Fakat yaşadığımız somut konjonktürde her iki "sistemin" içinde bulunduğu ortam, bunların karşılıklı ilişkilerinin içeriği ve biçimini belirlemede önemli bir işleve sahiptir.

Yaşanan krize ilişkin şu ilk gözlemleri yapmak mümkündür:

İktisadi Düzeyde: Kapitalist sistemde, 1930 büyük dünya krizinden bu yana karşılaşılan ve etkileri, sonuçları bakımından daha da derin olacağı öne sürülen bir kriz yaşanıyor. IMF, 1982 yıllık toplantısında 80'li yılları "felaket yılları" olarak tanımlıyor.

Artan işsizlik, enflasyon, duran büyüme hızları, yatırımlarda durgunluk ve gerileme, pazarlarda daralma, geri bıraktırılmış ülkelerde artan ödemeler dengesi açıkları, vb. bu krizin sadece bazı görüntüleri.

Siyasal Düzeyde: Başta ABD olmak üzere metropol ülkelerin büyük bir bölümünde ciddi sağa kayışlar ve gericileşme, savaş kışkırtıcılığı, şövenizmin hortlaması, yeni soğuk savaş dönemine giriş (ABD-Sovyetler arasında) silahlanma yarışı ve nükleer bir savaş tahlikesi, artan bölgesel savaşlar, Amerikan saldırganlığı, "sosyalist sistem"de çatlamalar ve Sovyetlerin egemenlik alanlarının sarsılması, bu krizin siyasal düzeydeki sadece bazı dış görüntüleridir.

İdeolojik Düzeyde: Varolan ideolojik biçimler ve modeller, bugünü ve geleceği açıklamakta yetersiz kalıyorlar. Alışılmış ve doğruluğu hiç tartışılmayan bir çok değer yargısı, bir çok düşünce biçimi sorguya çekiliyor. Bu bile insanların düşüncelerini ve algılamalarını belirleyen çevrede köklü değişimler olduğunu gösteriyor. Bunalımı aşacak yeni motifler, yeni arayışlar içinde dünya.

Kapitalist sistemin 2.Dünya Savaşı sonrası oluşturduğu "refah devleti", "sosyal devlet", "genişleyen demokrasi" tezleri ciddi sarsıntılar geçiriyor. Sosyalist olarak bilinen ülkelerde, marksizm ve sosyalizme ilişkin değer yargılarımızı, sosyalizm anlayışımızı altüst eden gelişmeler oluyor. Uluslararası marksist harekette ciddi bir krizin yaşandığından söz etmek yanlış olmayacaktır.

Böylesi gelişmelere yol açan bu krizin nedenlerini belirlemek için uluslararası iktisadi ve siyasal gelişmeleri ayrı ayrı ele alıp irdelemek gerekir.

GENEL İKTİSADİ DURUM

Dünya kapitalizminin ikinci dünya savaşı sonrası içine girdiği ve yaklaşık 30 yıl süren mutlu balayı günleri sona erdi. Özellikle 60'lı yılların sonunda başlayan, 1973-75'de petrol bunalımı ile açığa çıkan bir kriz dönemine girildi.

Başlangıçta daha önceki devrevi buhranlar gibi kısa sürede atlatılacağı zannedilen ve ilk belirtisi 71'de doların altına bağımlılığının kaldırılması olduğu için, ABD'nin (kapitalist sistemi de içine alan) mali bunalımı olarak görülmek istenen kriz giderek tüm bir sistemi sardı. (Özellikle 75/77 yılları arasındaki yaşanan kısmi rahatlama ile krizden çıkılamaması onun derinliğinin ve ciddiliğinin belirtisi olduğu gibi oldukça uzun süreceğini de gösteriyor.) Bir iki yıl içinde atlatılamayan, dünya kapitalist sisteminin bütününü sarsarak, onda köklü yapısal değişimleri zorunlu kılan krizin kökleri oldukça derindedir.

Bugünkü krizin nedeni, sermayenin uluslararası birikiminde bir tıkanmanın ortaya çıkmasıdır (2). Bu tıkanmanın nedeni ise sermayenin uluslararası düzeyde, uzun dönemli, eşit olmayan boyutlardaki sıçramalı büyümesi ve bu eşitsiz gelişme ile birlikte sermayenin kâr oranlarındaki düşme eğiliminin açığa çıkmasıdır.

* * *

İçinde yaşadığımız bu iktisadi krizi anlayabilmek için, kapitalizmin bazı temel işleyiş yasalarını kısaca hatırlatmakta yarar vardır.

Kapitalizmin uzun ya da kısa süreli devrevi bunalımları, sermaye birikimi sürecinin yasaları ile açıklanır. Farklı sermayelerin merkezileşmesi ya da aynı sermayenin yoğunlaşması olan sermaye birikim süreci, sermayenin kendisini artarak yeniden üretmesi sürecidir de. Sermayenin yeniden üretimi ise, belli bir sermayenin (hammadde ve işgücü biçiminde) üretime girmesi, yeni bir meta üretilmesi ve bunun satılması ile (gerçekleşmesi ile) daha fazla miktarda (para sermaye biçiminde) kapitalistin eline geçmesi sürecidir. (Bu anlamda, bir bütün olarak sermayenin devresi, meta sermaye, üretken sermaye ve para sermaye devrelerinden oluşur.) Kapitalist üretim tarzında sermaye, kendisinin yeniden üretimini sağlayacak, üretim, dolaşım ve bölüşüm süreçlerinin her birinin kendi içinde ve birbiri arasında belirli bir düzenlemenin olduğu belli bir yapılanmayı zorunlu kılar. Ve sermaye birikimi, verili bir üretim teknolojisi ve bunun gerektirdiği işbölümü koşulları tarafından belirlenen (ve kendine özgü araç ve kurumları olan) bu yapılanmaya göre (ve bu yapılanma tıkanana kadar) sağlanır. Bunu, herhangi bir verili andaki sermaye birikim tarzı ya da modeli olarak da adlandırabiliriz.

Genel olarak sermaye birikim süreci ve dolayısıyla özel olarak herhangi bir sermaye birikim modeli, kapitalist üretimin anarşik işleyişinin doğal ve kaçınılmaz sonucu olarak tıkanır. Sermayenin birikimi ve büyümesindeki bu tıkanma ya üretimdeki aşırılık (fazla üretim buhranı) ya talepteki yetersizlik (eksik tüketim buhranı) ya da kâr oranlarındaki düşme sonucu ortaya çıkar. Ve belli bir sermaye birikim modeli, sermaye birikimini sağlayamadığı, tıkandığı noktada bunalıma girer. Sermaye birikiminin devam edebilmesi için, o birikim modeli ve onun gerekli kıldığı işbölümü ve kurumlar tümüyle değişmek zorundadır. Böylece yeni bir birikim modeli ortaya çıkar. Her yeni birikim modeli, eskisinden farklı olarak, farklı teknolojik bağlar, farklı denetim ve aktarım mekanizmaları, farklı bir kurumsal yapı (ve farklı bir uluslararası işbölümü) demektir.

Emperyalizm çağı ile birlikte uluslararası bir karakter kazanan sermaye, kendisini uluslararası düzeyde yeniden üretmektedir. Sermaye birikimi uluslararası düzeyde olmaktadır. Özellikle 1945'ler sonrası, üretken sermayenin uluslararasılaşması ile birlikte sermayenin yeniden üretimi, bütün devreleriyle uluslararası planda olmaya başlamıştır. Ve bir sermaye birikim modeli, belli bir dönem süresince uluslararası düzeyde geçerli olmakta; bunun sonucu da sermayenin uluslararası birikiminde ortaya çıkan bir tıkanma, (uluslararası düzeyde geçerli olan) bu birikim modelinde de kriz yaratmaktadır.

Thatcher- Monetarist polititikaların sadık izleyicisinin başı işçilerle dertte.

* * *

1930 yılında dünya ciddi bir krizin içine girdi. Bu, aşırı üretimden kaynaklanan fazla üretim buhranı idi. Temel sorun üretilen fazlaya uygun bir pazar bulabilmek ve buna uygun bir talep artışı sağlayabilmekti. Keynescilik diye bilinen ve talebi, devletin ekonomiye müdahalesi sonucu (toplam gelirin toplumun üst sınıf ve kesimleri arasında yeniden dağılımını gerçekleştirerek) artırmaya yönelen iktisadi politika, buhrandan çıkışı sağlayan politika oldu. İkinci dünya savaşından ABD'nin emperyalist-kapitalist sistemde (mutlak hegemonya sahibi) tek belirleyici güç olarak çıkması, sermaye birikiminin yeni bir üretim teknolojisi üzerinde yükselebilmesinin koşullarının varolması, savaş sonrasının büyük taleplerini karşılama zorunluluğu, 1945 sonrasında sermayenin hangi alanlara yönelmesi ve hangi açıkları kapatması gerektiğini açıkça gösteriyordu. Bu ortam, Keynescilik diye bilinen iktisadi-politikanın tek tek ülkelerde olduğu kadar, kapitalist sistemin bütününde uluslararası düzeyde uygulanabilir olmasının koşullarını yarattı.

Temel hedef olarak tüketimi arttırmayı, bunun için de gerekli talep artışını sağlamayı önüne koyan —ve 'büyüme modeli' olarak da adlandırılabilecek— bir sermaye birikim modeli, tüm 1945'ler sonrasının egemen modeli oldu. Güçlü ve etkin bir devleti ve bu devlet eliyle toplam gelirin yeniden dağılımını hedefleyen bu model sonucu, metropol ülkelerde "savaş sonrası patlamaları" olarak adlandırılan gelişmeler gündeme geldi. İşçi ücretleri üretkenliğe göre ayarlanarak yükseltildi, sosyal haklar arttırıldı, "sosyal devlet", "refah devleti", vb. tüm kesimlerce benimsenen dönemin egemen ideolojik motifleri oldu. Bu model 70'lere kadar çok fazla sorun yaratmadan ve aksamadan işledi.

Öte yandan, gerek ABD'nin elinde biriken fazla sermaye ve teknolojik üstünlük, gerekse 2.Dünya Savaşı sonrası koşulları, uluslararası planda da benzeri bir düzenlemeyi gerekli ve kaçınılmaz kılıyordu. Batı Avrupa ekonomileri yıkılmıştı ve bir çok geri bıraktırılmış ülkeye, ekonomilerinin geldikleri noktada, üretken sermaye ihracı yapma olanağı ortaya çıkmıştı. Üstelik bu ülkelerin tümünün, oluşan Sosyalist Blok'a karşı güçlendirilmeleri gerekiyordu. ABD sermayesi, hem sistemde kendi dışında varolan talep açığını kapatmak ve ihtiyaçlara cevap vermek, hem de kendi sermayesinin birikim sürecinin sorunlarını (pazar, vb) çözmek, Avrupa ve Japonya başta olmak üzere, bu ülkelere aktı. Dışarıya akan ABD sermayesinin yüksek karlar elde etmesini ve bu kârların ABD'ye geri dönmesini garanti edecek, kapitalist sistem içindeki her türlü iktisadi gelişmeyi yönlendiren ve denetleyen (IMF, OECD, Dünya Bankası, vb.) uluslararası kurumlar oluşturuldu. Ayrıca, 1944 Bretton-Woods anlaşması ile doların uluslararası piyasada değişim birimi olması Amerikan sermayesinin yayılmasını kolaylaştırarak eğemenliğini arttıracak.

Böylece,uluslararası düzeyde talep artışının sürekli kılınması ve ulus-

lararası toplam gelirin Amerikan sermayesinin yüksek karlar elde etmesine hizmet edecek biçimde toplanıp yeniden dağıtılması sağlanıyordu. Bütün bu ışleyiş,ABD sermayesinin talepleri doğrultusunda kapitalist sistemin bütününde, ekonomilerde büyümeyi hedefliyor ve sağlıyordu.Sonuçta, 1945'ler sonrasında ABD'nin denetiminde,uluslararası düzeyde Keynesci politikaların (yada bazılarının deyişiyle'uluslararası Keynesçiliğin') belırlediği, (yeni bir işbölümüne dayalı) yeni bir sermaye birikim modeli ortaya çıktı.

Hegemonya sahibi güçlü bir devletin varlığını şart koşan bu model, ABD'nin sistem içindeki var olan ekonomik, politik, askeri mutlak hegemonyası devam ettiği sürece, çok ciddi sorunlar yaratmadan işledi; ve ABD hegemonyasının sarsılması ile krize girdi.

* * *

ABD dışına akan Amerikan sermayesi, başlangıçta çok yüksek kârlar elde etti. Ama ABD'nin gerek uluslararası düzeyde yatırımları teşvik edebilmek, gerekse üstlendiği kapitalizmin jandarmalığı görevinin gerektirdiği sürekli artan askeri harcamaları karşılayabilmek (özellikle de yıllar süren Vietnam savaşını finanse edebilmek) için sürekli dolar basması, dolara olan güveni sarstı; bu da 1970'lerde dolara dayalı kapitalist para sisteminde ciddi bir krize neden oldu. 1971'de doların altına bağımlılığının resmen kaldırılması ile birlikte ABD'nin sistem *içindeki* hegemonyasını sağlayan çok önemli bir öge ortadan kalkmış oluyordu. Öte yandan, Batı Avrupa ülkeleri ve Japonya, kendilerine yönelik sermaye akımından yararlanıp hızla savaşın yıkımlarını gidererek ABD'ye karşı ciddi bir rakip durumuna geldiler. ABD dışına akan sermaye artık ABD'den ziyade diğerlerinin işine yarıyordu. Bir başka deyişle, bu model (eşitsiz ve sıçramalı gelişim yasasının işlemesi sonucu) gelinen noktada, ABD sermayesinin yüksek kârlar elde etmesini sağlamıyordu ve hatta onun kârlarını düşüren bir işlev görmeye başlamıştı. ABD'nin sarsıntı içine giren ekonomik hegemonyası, Vietnam savaşında alınan ağır politik ve askeri yenilgiyle de birleşince, onun sistem içindeki mutlak hegemonyası tartışılır duruma geldi. Bu durum, (uluslararası düzeyde kâr oranlarını düşürücü bir rol de oynayan) 1974-75 petrol bunalımı ile iyice açığa çıktı. Böylece, ABD'nin egemenliğinde kurulan onun egemenliğinin sürekliliğini sağlayan ve bu süreklilik devam ettikçe işleyen bu birikim modeli ABD'nin tek yanlı hegemonyasının tartışma konusu olmasıyla birlikte sarsılmaya başladı.

Bütün bu gelişmeler, metropol ülkelerin hemen tümünde gözlenen bir başka olguyla, kâr oranlarının düşmesinin açığa çıkmasıyla da birleşince, tüm bir sistemi sarsan, onda yeni düzenlemeleri zorunlu kılan, boyutları oldukça büyük bir krize dönüştü

En başta ABD'de olmak üzere, sistemin bütününde ve bütün ülkelerde gözlenen kâr oranlarındaki düşme, uygulanan Keynesci politikaların kaçınılmaz bir sonucu olarak ortaya çıktı. Çünkü Keynesci büyüme modeli, tüketimi (talebi) arttırmayı hedef alan, bunun için de toplam gelirin devlet tarafından yeniden dağıtımını sağlayan bir işleyişi esas alıyordu. Artık-değerden kapitaliste kâr olarak giden bölüme devletçe müdahale edilip, bunda (işçilere ve tüm çalışanlara yüksek ücret, artan sosyal haklar verilmesi ve refahı arttırıcı hizmetler sunulması için) bir kesintinin gündeme getirilmesi anlamına gelen bu uygulama, diğer bu yönde işleyen bir çok ekonomik etkenle de birleşince, kâr oranlarındaki düşme eğilimini açığa çıkardı. İşçi ücretleri ve sosyal haklar yüksek olduğu için fazla kâr edemediklerini söyleyen kapitalistler yatırımları azaltmaya, fiyatları arttırmaya başladılar. Böylece, uluslararası düzeyde uygulanabilir olmaktan çıkan Keynesci politikalar, aynı zamanda, tek tek ülkelerin ekonomileri için de geçerliliğini yitirmeye başladı.

Kapitalist dünyanın çözemediği sorun: Işsizlik

Sonuçta, 2.Dünya Savaşı sonrasında, ABD'nin mutlak hegemonyasında oluşan ve büyümeyi esas alan sermaye birikim modeli, hem uluslararası planda, hem de tek tek ülkelerde krize girdi.

* * *

Kriz, tek tek ülkelerde,

— Kapasite kullanımında azalma,
— Üretimde gerileme ve düşüşler,
— Yatırımlarda durgunluk,
— Ekonomik büyüme hızında düşme,
— Enflasyon oranında hızlı artış,
— Artan işsizlik ve benzeri sorunlar

biçiminde ortaya çıktı.

Durgunluk ve enflasyon içiçe yaşandığı için Stagflasyon olarak da adlandırılan bu krizden çıkış için *Keynescilik ve onun birikim modeli* terkedilmeye başlandı. Çünkü sorun artık tüketim eksikliği değildi. (Tersine üretimdeki gerilemeye karşın talep artışı devam ediyordu.) Sorun, kâr oranlarındaki düşme idi ve bunun engellenmesi gerekiyordu. Bu da maliyetleri düşürecek önlemlerin alınmasını, artık-değerden kapitalistlere giden bölümü (kârı) arttırıcı önlemlerin geliştirilmesini, kısaca, sermaye birikimi sürecindeki tıkanmaların aşılmasını zorunlu kılıyordu.

Böylece, Friedmancılık diye bilinen esas olarak bunları gerçekleştirmeyi amaçlayan bir iktisadi politika tüm metropol ülkelerde yavaş yavaş uygulamaya konmaya başlandı. Friedmancılık büyümeyi hedef olmaktan çıkarıyor, tam tersine krizle ortaya çıkan durgunluk ve daralmayı kabul ediyor ve bu verili koşullarda bir an önce kâr oranlarındaki düşmeyi engellemeyi amaçlıyordu. Bunun için de, ilk önce işçi sınıfına, çalışanlara ve onların sosyal haklarına saldırdı. Siyasal iktidarlar bütün bunları —krizin önemli bir ögesi olan— "enflasyona karşı mücadele" söylemi ile yaptılar. Friedmancı iktisadi politika, enflasyonu, esas olarak (yatırımlarda gerileme ve üretimde düşme olurken işçilerin ve çalışanların ekonomik taleplerinin karşılanmasına devam edilmesi nedeniyle) ekonomiye yaratılan değerlerin üzerinde bir miktarda para enjekte edilmesine bağlıyordu. Dolayısıyla, enflasyon oranını aşağı çekmek için dolaşıma sokulan para miktarında kısıtlamaya gidilmesini öneriyordu. Bunun ardından, devletin (esas olarak, iç talebi ve tüketimi arttırmayı hedefleyen ve tüm çalışanların da çıkarlarına denk düşen bir biçimde) geliri yeniden dağıtmaya yönelik tüm müdahalelerine son vermesi ve (ücretlere, sosyal haklara ve hizmetlere sınırlama/dondurma/ ya da geri alma biçimindeki müdahalesi dışında!) ekonomiyi bütünüyle piyasanın kendi işleyişine bırakması önerisi geliyordu. "Enflasyona karşı mücadele" adı altında gündeme getirilen tüm bu parasalcı (monetarist) ve "serbest piyasacı" (neo-liberal) uygulamalarla birlikte büyüme dönemi kapanıyor, daralma ve tüm çalışanlar açısından kemerleri sıkma dönemi başlıyordu. "Sosyal devlet, refah devleti" geleneği sona eriyor, işyerlerinde "rasyonelleştirme" adı altında üretim kapasitesi aynı tutularak personel masrafları azaltılmaya ve işçilere yol verilmeye başlanıyordu. İşsizlik bilinçli bir biçimde arttırılıyordu.

Devlet, tüm bu politikaları uygulayabilmek, büyük sermaye gruplarının yeni ihtiyaçlarını karşılamak üzere, bütünüyle yeniden örgütlendi. Siyasal düzeyde buna uygun düşen bir sağa kayış başladı (3).

Özetlersek, kâr oranlarındaki düşüşü engellemek amacıyla ülke içinde alınan önlemleri şu ana başlıklarda toplamak mümkündür:

— Sosyal devlet anlayışının terkedilmesi,
— *Ücretlerin dondurulması,*
— İşçi çıkarımı ve/veya üretime geçici olarak ara verme,
— İşverenlere çeşitli teşvikler (özellikle de yeni vergi indirimi ya da iadesi uygulamaları).

* * *

Bütün bu gelişmelerin yanısıra, Keynesciliğin uluslararası düzeyde uygulanabilir olmaktan çıkmasıyla (ya da bir başka deyişle ABD hegemonyasındaki, "uluslararası Keynesyilik" döneminin kapanmaya başlamasıyla) birlikte, emperyalist ülkelerle geri-bıraktırılmış ülkeler arasındaki ilişkilerde de ciddi sorunlar ortaya çıktı.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında Keynesciliğin uluslararası düzeyde uygulanması, —Türkiye gibi— ekonomilerinin gelişimi belli bir düzeye varmış geri-bıraktırılmış ülkelerde, "ithal ikameci", iç pazara yönelik kısmi bir sanayileşmeyi gündeme getirdi. Bu sanayileşme ağırlıkla emperyalist ülkelerden alınan borç ve kredilerle finanse ediliyordu. Bir başka deyişle, "ithal ikameci kalkınma modeli", savaş sonrasında kapitalist sisteme egemen olan birikim modelinin, bizim gibi bağımlı ülkelerdeki görünümü idi. Keynesci politikaların geri-bıraktırılmış ülkelerde de uygulanmasını gündeme getiren bu model, kendisini yeniden üretebilmek için zorunlu bir biçimde daha fazla dış borç ve krediye ihtiyaç duyuyordu. Oysa, başta ABD emperyalizmi olmak üzere metropol ülkelerin bütünü, içine girdikleri kriz nedeniyle 70'li yıllarda bağımlı ülkelerin artan kredi taleplerini karşılayamaz hale gelmişlerdi. Daha fazla dış borç ve kaynak sağlanmasında ortaya çıkan tıkanma, Keynesci politikaların sonucu (bir dizi başka faktörün de etkisiyle) açığa çıkan kâr oranlarındaki düşme ve bağımlılıktan kaynaklanan diğer sorunlarla birleşince, bizim gibi bağımlı ülkelerin ekonomileri de krizin içine sürüklendiler. Bunun sonucu, emperyalist metropollerle bağımlı ülkeler arasındaki ilişki tıkandı ve bizzat bu gelişme metropollerin krizinin daha da derinleşmesine yol açtı. Dolayısıyla, bağımlı ülkelerle metropoller arasındaki ilişki ve işbölümü emperyalist sermayenin sorunlarını çözecek biçimde yeniden düzenlenmeliydi.

Gelinen noktada, emperyalist kapitalist sistem açısından, sistemin bütününde ortaya çıkan kâr oranlarındaki düşmenin önlenmesi, metropollerde biriken sermayeye yatırılacak yeni alanlar bulunması ve metropollerle bağımlı ülkeler arasındaki ilişkilerdeki tıkanıklığın giderilmesi gerekiyordu. Bu durum, Keynesci "büyüme politikaları"nın belirlediği birikim modelinin terkedilmesi, "büyüme"nin neden olduğu sorunları aşmak için Friedmancı "istikrar önlemleri" paketlerinin gündeme getirilmesi, yeni bir uluslararası işbölümüne yönelme ve yeni bir birikim modeli arayışı sonuçlarını yarattı. Metropollerde kârlılığı azalan sektörlerin (1945'ler sonrasında olduğu *gibi) geri bıraktırılmış ülkelere* ve —hatta günümüzde ek olarak— "varolan sosyalist ülkelere" kaydırılması (4) ile başlayan bu yeni düzenleme, uluslararası düzeyde yeni bir yapılanmanın ve yeni bir işbölümünün ilk habercisiydi. Geri bıraktırılmış ülkelerde uluslararası *tekelci sermayenin ve emperyalist* ülke ekonomilerinin sorunlarını çözecek kapitalist sistemin günümüzdeki temel ihtiyaçlarına cevap verecek biçimde, ihracata yönelik bir sanayileşmenin teşvik edilmesi ve zorlanması, bu yeni işbölümünün en temel ayırdedici özelliğidir.

Öte yandan, dünya kapitalizmindeki gelişmeler, belli sektörlerin (kârlılığı ve kâr oranlarını arttıran bir biçimde) geri-bıraktırılmış ülkelere kaydırılmasını ve bu ülkelerde ihracata yönelik sanayiler yaratarak yeni bir uluslararası işbölümünü olanaklı kılan koşulları da ortaya çıkarmıştır. Bunların başlıcalarını şöyle sıralamak olasıdır:

a) 45'ler sonrası emperyalist ülkelerde izlenen büyüme modeli sonucu ücretlerin işgücü verimliliği esasına göre yüksek tutulması, gelişen ve geri-bıraktırılmış ülkeler arasında ciddi ücret farklılıklarının doğmasına yol açmıştır.

b) Teknolojideki gelişmeler, bir çok malın bizzat üretim sürecini bölünebilir duruma getirmiş; böylece bir malın, değişik parçalara bölünüp her bir parçanın farklı bir ülkede üretilerek, üretimin herhangi bir ülkede parçaların biraraya getirilmesiyle tamamlanması mümkün olmuştur.

c) Ulaşım ve haberleşme teknolojisindeki gelişmeler, üretimin farklı ülkelerde yapılıp yönetilmesini olanaklı kılmıştır.

d) Yine teknolojideki gelişmeler sayesinde (gelişmiş teknik isteyen ürünlerin bile çok basit işlemlerle yapılır olması sonucu) vasıfsız ve dolayısıyla ucuz işgücü üretimde çok daha fazla kullanılabilir duruma gelmiştir.

e) Geri bıraktırılmış ülkelerdeki işgücünün ucuz olması yanısıra bolluğu ve her an değiştirilebilirliği söz konusudur. Çoğu zaman bu ülkelerde, siyasal yasaklamalarla, "uygun !" bir işgücü sömürüsü ortamı sağlanabilmektedir.

f) Özellikle daha önce "ithal ikameci" modeli uygulayan (bizim gibi) bağımlı ülke ekonomilerinde ortaya çıkan tıkanma, bu ülke egemen sınıflarını ve devletlerini, yönelinen yeni işbölümüne uygun ortam sağlayacak düzenlemeleri yapmak zorunda bırakmıştır.

60'ların ortasında başlayan yeni bir uluslararası işbölümüne yönelim 70'li yıllarda büyük hız kazandı. Bunun sonucu, geri-bıraktırılmış ülkelere, uluslararası emperyalist kurumlarca —çoğu kez Friedmancı "istikrar önlemleri" ile birlikte— "ihracata yönelik sanayileşme" modeli dayatılmaya başlandı. Uluslararası düzeydeki bu yeni düzenleme, ABD hegemonyasının zayıflaması ile birlikte geri-bıraktırılmış ülkeler üzerindeki emperyalist denetimin azal*ması tehlikesini de ortadan kaldırmakta* ve (artık ülke içi sanayinin hedefinin ağırlıkla emperyalist ülke pazarı olması nedeniyle de) bu ülkeleri emperyalist metropollere daha bağımlı hale getirmektedir. Diğer yandan, "ihracata yönelik sanayileşme" daha önce "*ithal ikamesi stratejisi" ile sanayileşmede belirli bir* düzeye varan ülkelerde bazen —Türkiye'de, Şili'de olduğu gibi— varolan (ağırlıkla içpazara yönelik) belli sanayilerin yıkımını ve daha geri teknolojili sanayilerde yoğunlaşmayı getirirken; bazen de varolanlardan daha ileri teknolojili sanayilerin kurulması sonucunu yaratmaktadır. Bunu, o ülkenin ve bulunduğu bölgenin ekonomik olanakları ve ihtiyaçları olduğu kadar o ülke büyük sermaye kesimlerinin ilişki içinde olduğu çeşitli emperyalist sermayelerin ve emperyalist ülkelerin sorunları ve ihtiyaçları da belirlemektedir.

Sonuç olarak, Friedmancılığın emperyalist kapitalist sistemin bugünkü krizden çıkmasını sağlayıp sağlamayacağı, "ihracata yönelik sanayileşme" modelinin bağımlı ülkelerde hangi boyutlarda uygulanabileceği, günümüzde yönelinen yeni uluslararası işbölümünün geçici olup olmadığı soruları henüz tam olarak cevaplanmış değildir. Ve bunların, bugünden tam olarak cevaplanması da mümkün değildir. Çünkü krizin hala içinde yaşanılmakta ve belki de krize özgü bir çok olgu sonuçlarıyla birlikte henüz ortaya çıkmamış durumdadır.

ULUSLARARASI POLİTİK DURUM

Metropol ülkelerin eşit olmayan gelişmesi sonucu ABD'nin emperyalist kapitalist sistem üzerindeki tek yanlı hegemonyasını kaybetmesi, bugünkü iktisadi krizin başza gelen nedenlerinden birisi olduğu kadar, günümüzdeki siyasal krizin de en önemli nedenlerinden birisidir. Dolayısıyla, bu siyasal bunalımın gerçek niteliğinin ve boyutlarının anlaşılması için, emperyalistler arası çelişkiler, bunların niteliği ve bugünkü durumunu ele alıp irdelemek gerekir.

ABD—Batı Avrupa—Japonya Çelişkisi

Özellikle 1950 yıllarından sonra hızla gelişen Alman ve Japon emperyalizmi, giderek ABD denetim ve eğemenliği dışında bir güç olma yolundadırlar. Gerek dünya üretiminde, gerekse dünya ticaret hacminde ABD'nin payının giderek azalması ABD'nin güç kaybının açık göstergelerinden sadece bazılarıdır. (5)

Ekonomik güçler dengesindeki bu değişim, emperyalist merkezler arasındaki güç dağılımını etkilemekte, pazarların ve hammadde kaynaklarının yeniden dağılımı sorununu gündeme getirmektedir.

Emperyalistler arasındaki rekabetin hangi alanlarda nasıl yoğunlaştığını irdelerken, özellikle, ABD'nin 70'lerin ortası ile birlikte açık hale gelen iktisadi ve politik gerilemesini durdurabilmek için açık bir saldırganlığa yöneldiğini gözönünde bulundurmak gerekir. Çünkü, özellikle Reagan yönetimi ile başlayan, uluslararası düzeyde yeniden 1 Numara olmaya yönelik saldırı taktiği, tüm çatışmaları belirliyen bir özelliğe sahiptir.

Yine bilinmesi gerekli bir diğer önemli nokta, Vietnam halkının zaferi ile birlikte emperyalist sistemde (Varşova Paktı ve ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşları karşısında izlenmesi gereken tavra ilişkin) gelişen siyasi kararsızlık ortamının (6) ve yaşanan iktisadi krizin yığınlarda yarattığı huzursuzlukların, başta ABD olmak üzere bir çok metropol ülkede, işçi sınıfının belli kesimlerini de içine alan ciddi bir sağ hareketlenmeye neden olduğudur. Bu sağa kayışla birlikte, ulusal egoizmin artması, yumuşama politikalarından vazgeçme, hızla silahlanmaya dönüş ve saldırgan bir dış politikaya yönelme gözlendi.

ABD, Reagan'la birlikte, hegemonyasını Batı Avrupa ve Japonya üzerinde yeniden kurabilmek amacıyla "anti-komünizm", "Sovyet saldırı tehdidi" vb. sloganların arkasına sığınarak bir saldırıya girişti. Bugün ABD-Batı Avrupa ve Japonya arasındaki çatışma, ağırlıkla hammadde kaynakları ve bu kaynakların denetimi sorunu üzerinde yoğunlaşmaktadır. Özellikle de enerji sorunu etrafında (yeni enerji kaynakları arama, varolanların denetimi ve dağıtımı, vb. konularda) yoğun bir rekabet, çekişme sürmektedir. Bunun yanısıra, Japonya'nın teknolojik gelişmede ulaştığı düzey ile ABD'yi çeşitli açılardan tehdit eder duruma geldiği gözleniyor.

Bugün emperyalist metropoller içinde dış enerji kaynaklarına en çok muhtaç olan ülkeler, Japonya ve Batı Avrupa ülkeleridir. Dünyadaki hammadde kaynaklarının denetimi ise (hemen hemen bütünüyle kapitalist sistemin jandarmalığını üstlenmiş) ABD tarafından yapılıyor. Ayrıca bu alanlarda ABD firmalarının şu veya bu şekilde egemenliği sözkonusudur. Sonuçta, ABD bu alanlardaki egemenliğini Avrupa ve Japonya'yı kendi dünya politikasına bağlı kılmak açısından da bir tehdit unsuru olarak kullanmaktadır. Örneğin Ortadoğu'da Körfez ülkelerine yapılacak askeri müdahalelere ilişkin, böylesi bir müdahaleyi tüm kapitalist sistem için yapacağını söyleyerek ABD, kendi çıkarlarını bütün metropol ülkelerin çıkarları olarak göstermeye çalışıyor. (Özellikle NATO çevrelerinde Çevik Kuvvetler ve NATO'nun sınırlarının dışındaki alanların müdahale sorunları üzerine yapılan tartışmalarda ABD'nin ileri sürdüğü tezler bunun en somut göstergeleridir.)

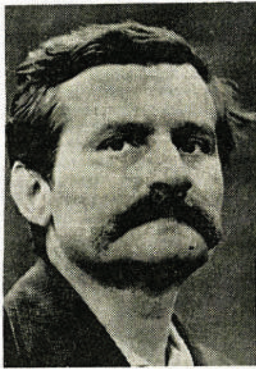
Enerji sorunu etrafındaki çatışma, en somut biçimiyle Sovyetler Birliği ile Batı Avrupa arasında yapılan doğal gaz boru hattı anlaşmasına ilişkin tartışmalarda gözlendi. ABD, Avrupa'nın Sovyetlere olan bağımlılığının artacağı "politik-askeri" gerekçesiyle bu anlaşmaya karşı çıkıyordu. Oysa, çatışmanın asıl nedeni, Batı Avrupa'nın bu anlaşma ile Amerikan firmalarına olan bağımlılıktan ve hammadde kaynaklarını kendisi adına da koruyan ABD'nin politik askeri hegemonyasından kendisini kurtarma çabalarıdır.

Özetle, ABD emperyalizmi ile Batı Avrupa ve Japonya arasındaki önemli çatışma alanları, genel olarak enerji sektörü, özel olarak atom santralleri konusu (ABD-Federal Almanya) ve bilgisayar ve elektronik gibi yüksek teknik isteyen sanayi dallarıdır. Ayrıca tümü arasında henüz paylaşılmamış hammadde kaynakları üzerine (deniz diplerinin paylaşımı konusunda) yoğun bir çatışma sözkonusudur.

Bütün bu çatışmaların ABD'nin mutlak hegemonyasını kaybetmesinin bir ürünü olarak ortaya çıkmasına karşın, ABD emperyalizminin, emperyalist kapitalist sistem içindeki önder rolünü hala koruduğu herhangi bir tartışmaya yer bırakmayacak kadar açıktır. Her ne kadar, Avrupa ve Japonya azalan Ameriken etkinliğinin yarattığı boşluktan yararlanıp, ABD'ye karşı bağımsızlıklarını güçlendirmeye, uluslararası planda ABD'den ayrı bir politik hat tutturmaya çalışıyorlarsa da, bunu yine de ABD'nin göreli hegemonyası altında yapıyorlar. Bu anlamda kendi gücünden emin olan ABD emperyalizmi, kendisinin gerilemesinde yaptığı askeri harcamaların ciddi bir rol oynadığını bildiğinden, Avrupa'yı ve Japonya'yı silahlanmaya teşvik etmekte ve uluslararası çeşitli bölgelerin korunmasında onların daha fazla askeri sorumluluk almalarını istemektedir.

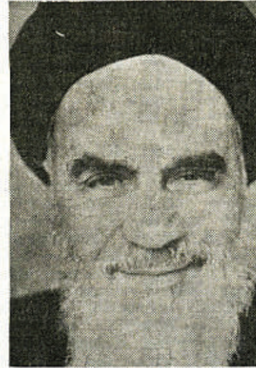
Avrupa ülkelerinin kendi aralarında çeşitli konularda belli bir bütünlük oluşturma güçlükleri (örneğin Ortak Pazar bütçesine ülkelerin yapacağı katkı, tarım fiyatları ve ticaret politikaları konularında, Ortak Pazarın dağılması görüşünün dahi gündeme gelmesine neden olacak tartışmaların yapılması); ABD sermayesinin Avrupa'da —özellikle imalat sanayiinde— denetiminin sürüyor olması; ve yine ABD'nin tek tek Avrupa ülkeleri ile girdiği ilişkilerin, bu ülkelerin birbirleri ile girdikleri ilişkilerden daha fazla önem arzetmesi; Avrupa'nın bağımsız bir güç olarak ABD karşısına çıkmasını zorlaştırmaktadır.

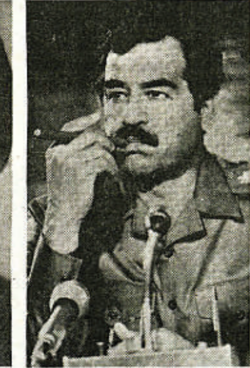
Özellikle Avrupa'ya yerleştirilecek orta menzilli füzeler konusunda ve silahlanma tartışmalarında, Avrupa'nın (ufak tefek sızlanmalar dışında) ABD yanında açık tavır alması da bu bağımlılığın bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Walessa

Jaruzelski

Afganistan'da direniş sürüyor.

Humeyni-Hüseyin: Savaş sürüyor.

FKÖ bitti mi?

Silahlanma, Doğu-Batı Çatışması, Soğuk Savaş

Silah teknolojisi ve silahlanma, günümüzde Amerikan ekonomisinin ayrılmaz bir parçası haline gelmiş durumdadır. (Elbette savaş sanayinin olmadığı bir emperyalizm düşünmek sözkonusu olamaz.) Ayrıca, İkinci Dünya Savaşı sonrası ABD'yi dünyada egemen hale getiren önemli bir öge de onun askeri üstünlüğüdür. Aşırı silahlanma ile ABD emperyalizmi, hem Batı Avrupa ve diğer ülkelerin bu alandaki ihtiyaçlarını karşılayarak çok yüksek kârlar sağlıyor; hem de Sovyetler Birliği etrafında güvenlikli bir kuşatma çemberi oluşturarak, kapitalist sistemi "Sovyet tehlikesi"ne karşı garantiye alıyor ve (olası bir savaşla) Sosyalist Blok'u nasıl yeniden kapitalist sisteme dahil edebileceğinin hesaplarını yapıyordu.

Amerikan emperyalizmi "Soğuk Savaş Stratejisi" denilen ve 2.Dünya Savaşı sonrası başlayan, silahlanma ve gerilim taktiği temelinde, kapitalist sistemde mutlak egemenlik sürdürme politikasını, 1960'ların sonlarına kadar devam ettirdi. 1960'larda her ne kadar Avrupa'da yumuşama eğilimleri ortaya çıkmış ve Batı Avrupa özellikle Vietnam yenilgisi ile birlikte ABD koruyuculuğunu garantili bir yol olarak görmemeye başladığı için belirli zikzaklar çizmiş olsa da, bu politika 68'lere kadar belirleyici oldu. Aslında, bu politika, askeri harcamaların ve araştırmaların Amerikan ekonomisini geliştirici ve güçlendirici özelliği sürdükçe devam etti demek yanlış olmayacaktır. Fakat bu, belli bir süre sonra da taşınamaz bir yük haline gelmeye başladı. Ve sarsılan ekonomik güçle birlikte, ABD hegemonyasının bir ifadesi olan Soğuk Savaş Stratejisi de çatlamaya başladı.

Soğuk Savaş Stratejisinin en önemli unsuru Sovyetler Birliğinin ve Varşova Paktı ülkelerinin tanınmaması idi. Ve ABD, Doğu Bloku ülkelerinin tüm bir çevresini çeşitli askeri-politik anlaşmalarla, paktlarla kuşatmıştı. Bu ülkeleri yeniden emperyalist sisteme geri almayı hedefleyen (Rollback Stratejisi olarak da adlandırılan) bir politika izliyordu. Fakat, özellikle 62 Küba krizi somutunda Sovyetler Birliğinin silahlanma yarışında ABD ile boy ölçüşebilir hale geldiğinin görülmesi, ABD'nin Sovyetler Birliğini tanımama politikasının geçersizliğini ve soğuk savaş döneminin kapanmakta olduğunu açığa çıkartıyordu. Dolayısıyla soğuk savaş stratejisi artık bir çok nedenden dolayı terkedilmeliydi. Bu arada, Amerikan ve Batı Avrupa çokuluslu şirketlerinin "sosyalist" pazarlara girme isteğinin de, bu politikanın sona ermesinde önemli bir rol oynadığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Tüm bu nedenlerin bir bileşkesi olarak, dünyada "Yumuşama Dönemi" başladı. Bu bir anlamda ABD'nin (Vietnam yenilgisi ile de birlikte) artık kendi egemenliğinin azalmakta olduğunu kabul etmesi anlamına geliyordu.

Carter yönetiminin "güleryüzlü ve insanhakları savunucusu ABD" politikaları ile en üst boyutuna ulaşan bu gelişme, aslında ABD'nin sarsılan hegemonyasına ve geri çekilişine uygun yeni dengeler arama ve mutlak egemenliğini bu kanalla sağlama çabasından başka bir şey değildi.

Fakat bu dönemde Nikaragua ve İran devrimleri Amerikan egemen güçlerini ve ABD yönetim çevrelerini ürküttü. Diğer yandan, dünya krizinin ciddiyeti ve Japonya ve Federal Almanya'nın keskinleşen rekabeti, ABD hegemonyasının daha da zayıflaması ile sonuçlanınca, hızla böyle bir politikadan vazgeçildi. Carter yönetiminin son yılı ile birlikte yeniden Soğuk Savaş hazırlığı içine girildi. Bugün, özellikle, Reagan'ın tehditkar ve açık saldırgan polirikasında en açık ifadesini bulan bu yeni Soğuk Savaşa hazırlık politikaları, Carter dönemindeki başarısızlıklara bir tepki olarak da ortaya çıkmıştır.

* * *

Aslında, ABD açısından Carter döneminde olduğu gibi Reagan döneminde de temel sorun aynıdır: ABD'nin gerek iktisadi, gerekse bunun ürünü olaral ortaya çıkan politik gerilemesini durdurmak, sarsılan mutlak egemenliğini yeniden sağlamak ve tüm emperyalist kapitalist sistemi yeniden ABD'nin önderliğinde birleştirmek Ama, açıktır ki, uluslararası düzeyde hegemonyanın salt ekonomik güçlülük ile sağlanıp sürdürülebilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, ABD açısından Soğuk Savaşa dönüş, aşırı silahlanma ve gerilim politikası kaçınılmazdı. Ve Reagan'la birlikte, ABD emperyalizmi, mutlak hegemonyasını yeniden tesis etmek için "artan Sovyet tehlikesi", "anti-komünizm" temalarını işleyerek Doğu-Batı ilişkilerinde gerginlik yaratmaya başladı.

ABD'yi böyle bir politikaya iten nedenler bugün çok daha açık görülebilmektedir:

1) ABD emperyalizmi, gerileme sürecinde, başta Nikaragua ve İran olmak üzere bazı geri-bıraktırılmış ülkelerdeki egemenliğini bütünüyle yitirmiştir. Karaibler'de, Ortadoğu'da ve Güney Afrika'da da yine benzeri bir tehlike sözkonusudur. Bu nedenle ABD hem kaybettiği alanları yeniden kazanmaya, hem de yeni alanlar kaybetmemeye çalışmaktadır. Denetim altında tuttuğu ülkelerde "iç karışıklıklar !" ve devrimler ABD emperyalizmini en çok korkutan şeydir. (bu durum, aynı zamanda Türkiye dahil bir çok bağımlı ülkede niçin askeri diktalara başvurulduğunu açıklayan önemli bir nedendir. Aslında Amerikan emperyalizmi için bugün en büyük tehlike, bağımlı ülkelerdeki devrimlerdir ve ABD, kendisi açısından bağımlı ülkelerde askeri-faşist rejimlerden ya da bunun çeşitli kurumsallaşmış biçimlerinden başka sağlam dayanak görmemektedir.)

2) Batı Avrupa ve Japonya karşısında yeniden eski konumuna ulaşmak istemektedir. ABD, Doğu-Batı gerilimini yaratarak (hatta bir nükleer savaşı bie göze alacağını ileri sürerek) Batı Avrupa'yı bu gerilim politikası ile tehdit etmekte ve (kendi askeri konumu ve gücünden de yararlanarak) bu ülkeleri uluslararası planda kendi politik denetimine almak istemektedir. Ve bu politika bugün, diğer bir çok konunun yanı sıra, özellikle iki önemli konuda yoğun tartışma ve çekişmelere yol açmaktadır. Birincisi, Avrupa'ya 1983 yılı sonunda yerleştirilmesi hesaplanan orta menzilli füzeler; ikincisi ise Acil Müdahale Birlikleridir.

ABD, bu gerilim politikasının özellikle Sovyetler Birliği ile bir çatışma ekseninde yürütülmesinde kendisi (ve emperyalist sistem) açısından önemli yararlar görmektedir. (Batı Avrupa ülkeleri de bütünüyle onay vermedikleri bu politikanın sonuçlarından şu veya bu ölçüde yarar sağlamaya çalışmaktadırlar.)(7) ABD emperyalizmi, Sovyetler Birliğinin içinde bulunduğu zor koşullardan da yararlanarak, ondan bir cok konuda ciddi ödünler kopartabilmek için silahlanmayı zorlayıcı bir tehdit unsuru olarak kullanmak istemektedir. Bu politika sayesinde Sovyetler Birliğinin emperyalizmin geri-bıraktırılmış ülkelerdeki devrimci demokratik gelişmelere (çeşitli biçimlerde) yapacağı askeri müdahaleler karşısında tarafsız kalmasının sağlanması ve Doğu Bloku ülkeleri ile daha elverişli ticari ve ekonomik ilişkiler için tavizler koparılması (Doğu Bloku ülkelerinde, özellikle Sibirya'daki işlenmemiş hammadde kaynaklarında tüm emperyalistlerin gözü olduğu bilinir) amaçlamaktadır. Uluslararası düzeyde günümüzdeki bir çok siyasi gelişmeye bakıldığında, ABD emperyalizminin bu alanda, özellikle de birinci konuda başarısız olduğunu söylemek mümkün değil: Örneğin, İsrail'in saldırısı ile Filistin devriminin etkisizleştirildiği, *Ortadoğu*'ya yapılan son müdahale-

de ABD'nin bu politikasının başarı ile uygulandığı gözleniyor. Amerikan emperyalizmi benzeri bir saldırıyı, şimdilerde Nikaragua ve El Salvador devrimlerine karşı hazırlıyor. Yine ABD, bugünlerde, petrol kaynaklarını sürekli denetim altına almak amacıyla Körfez ülkelerine doğrudan müdahale etme hazırlıkları yapmaktadır.

*Reagan'ın başlattığı bu gerilim po*litikasının bir diğer önemli sonucu da ABD'nin İkinci Dünya Savaşı sonrası Sovyetler Birliği ile yapılan Yalta anlaşmasını ve bu anlaşma ile oluşan karşılıklı egemenlik alanlarını tanımadığını resmen ilan etmiş olmasıdır. Bunun önemi, bu anlaşmaya tarafların 1980'lere kadar şu veya bu biçimde uymuş olmalarından gelmektedir. Hızlı bir silahlanma ile birlikte ele alındığında bu son tavır değişikliği, dünyada yeni dengeler aramaya yönelen ABD'nin egemenlik alanlarını (özellikle Doğu Avrupa ilkelerini de içine alacak biçimde) genişletmeyi ve Sovyetler Birliğini iyice köşeye sıkıştırmayı amaçlayan bir politikayı benimsemesi anlamına gelmektedir. (8)

Bütün bunlara karşın, Amerikan askeri stratejisinin genel yönelimi, özellikle de Çevik Kuvvetlerin oluşturulması incelendiğinde, bugünkü Amerikan saldırganlığının esas hedefinin, Sovyetler Birliği ile girilecek bir çatışma ve savaştan çok, geri-bıraktırılmış ülkelere ve buradaki devrimci gelişmelere müdahale olduğu hemen görülecektir.

ABD açısından, Doğu Blokunun iç zorluklarını arttırmak, Sovyetler Birliğini emperyalizmin devrimci gelişmelere müdahalesi karşısında sessiz kalmaya itmek, Batı Avrupa'yı kendi denetiminde tutmak ve Sovyetler Birliği ile olan çatışmada yedeğine almak bu gerilim politikasının ikinci, üçüncü hedefleridir.

Sonuçta ABD, dünya çapında mutlak egemenliğini yeniden sağlamak, kendisinin diğer emperyalist güçler karşısındaki gerilemesini durdurmak ve geri-bıraktırılmış ülkelerdeki devrimci gelişmeleri boğmak için başlattığı bu yoğun saldığıyı, Sovyetler Birliği ile kısmi bir nükleer savaşı göze aldığını da ekleyerek doruk bir noktaya tırmandırmaktadır. Pratik olarak böylesi bir savaş olasılığı çok zayıf olsa bile (9), ABD bu gerilim ve savaş politikasından bir çok yarar elde edeceği sanısındadır. Ama bu politikaların da ABD emperyalizminin ve genel olarak emperyalist sistemin çöküşünü engelleyemeyeceği ve geri-bıraktırılmış ülkelerdeki ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşlarının pratik önderliğini yaptığı dünya devrimlerinin mutlaka başarıya ulaşacağı tekrara yer bırakmayacak kadar açıktır.

SOVYETLER BİRLİĞİ VE "SOSYALİST BLOK"

Bugün, uluslararası planda ABD, tüm politikalarını Sovyetler Birliğine ve Doğu Bloku ülkelerinekarşı oluşturmuş görünüyor. Ama aslında, "artan Sovyet tehdidi" ögesi, geri-bıraktırılmış ülkelere çeşitli biçimlerde askeri müdahaleler yaparak buralarda gelişen devrimci *kurtuluş hareketlerini* boğma ve emperyalist-kapitalist sistemdeki mutlak egemenliğini yeniden *kurma* diye özetleyebileceğimiz temel Amerikan politikasında daha çok bir gerek*çedir. (10) ABD'nin bu Yalta* anlaşmasını tanımayan ve SSCB'nin egemenlik alanlarına doğrudan müdahaleyi de içeren politikası karşısında SSCB'nin izlediği dış politikanın uluslararası düzeydeki ve özellikle de bölgemizdeki gelişmeleri doğrudan etkilediği için mutlaka ele alınıp değerlendirilmesi gerekir. Bu ise, başta *Sovyetler Birliği olmak* üzere "varolan sosyalizm"in bugün içinde bulunduğu durumun incelenmesinden geçer.

Emperyalizmin 3.bunalım döneminde, içinde yaşadığımız krizin bir önemli yönünü de "sosyalist" bloktaki kriz oluşturuyor. Ağırlıkla, SSCB ve onun denetimindeki Doğu Bloku ülkelerini içeren bu krizin iktisadi ve siyasi nedenleri vardır. Fakat kriz ağırlıkla siyasal bir görünüm arzetmektedir.

"Varolan" Sosyalizm ve İktisadi Krizi

Sosyalizmin ağırlıkla iktisadi kalkınma ile eşit görüldüğü Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku ilkelerinde, bu "kalkınmacı" bakış açısının sonucu Batı kapitalist ülkelerine ciddi bir bağımlılık gelişmiş durumdadır. Kapitalist sistemle aralarındaki açığı kapatmanın yolunun ancak onların kullandığı teknolojinin kullanılmasından geçeceği an*layışıyla yapılan yoğun teknoloji* transferleri, bugün bu ülke ekonomilerini, her yıl yapılır hale gelen belli bir ithalat hacmini gerçekleştiremezlerse, kendilerini yeniden üretemez duruma sokmuştur. Diğer yandan, başta Sovyetler Birliği olmak üzere bu ülkelerin çoğunda, tarım alanında yaşanan krizin, (ülkede varolan kaynaklara ve kapasiteye oranla aşırı "büyük" tutulmuş sanayileşme ve kalkınma stratejisinin neden olduğu) tüketim yetersizlikleri ile birleşmesi sonucu, ciddi iktisadi zorluklar, dar boğazlar ortaya çıkmaktadır. (Polonya'daki iktisadi kriz bunlardan sadece bir tanesidir.)

Ayrıca Batı'lı kapitalist ülkelere olan bağımlılığın gelişmesi iki önemli sonuç doğurmaktadır: Birincisi, Sovyetler Birliği dahil, tüm Doğu Bloku ülkelerinde dış ödemeler dengesinde gittikçe artan bir açığın oluşması; İkincisi, batı kapitalizminin krizinin artık şu veya bu ölçüde Doğu Bloku ülkelerini de krize sokmalarıdır. Örneğin 1976 yılında Brejnev, Macar Komünist Pratisi Kongresinde verdiği bir söylevde, "Kapitalist ve Sosyalist ülkeler arasındaki geniş ekonomik bağlar yüzünden şimdiki batı ekonomi krizi zararlı etkilerini sosyalist ülkeler üzerinde de göstermiştir" demektedir. (Dünya sistemi krizde, Andre Gunder Frank, Krisen der kapitalistischen Weltekönomie, Ro Ro Ro)

Yine aynı yıl Bulgar Komünist Partisi Genel Sekreteri Jivkov şunları söylemektedir: "Umarızki bugün batıyı saran kriz bir an önce sona erer. Çünkü bu kriz, belli bir dereceye kadar, batı ülkeleriyle ticarete dayanan Bulgar ekonomisini etkilemekte ve belirsizlik yaratmaktadır. (a.g.e.)"

Artık batıda yaşanan krizin, bu ülkelerde devrimlere yol açacak gelişmelere neden olacağı ve bu krizler karşısında sosyalist ülkelerin ciddi devrim beklentileri nedeniyle sevinmeleri gerektiği gerçeği tarih olmuştur. Batı krize giriyorsa, "sosyalist" sistem bundan sevinç duyamamakta, çünkü kapitalist sistemde girdiği ekonomik bağlantılar nedeniyle krizden kendisi de etkilenmektedir. Bugün "sosyalist" sistem açısından "yapılması gereken şey" (zaten yapabilecekleri tek şey!), "batıyı saran krizin biran önce sona ermesini" ummaktır. Hatta sadece ummakla kalmamalı, batıya bu konuda yardımcıda olunmalıdır. Emperryalist sistemin kriz dönemlerine ilişkin yapılan araştırmalarda, "var olan sosyalizm"in sözcülerince de dile geitrilen bu gerçeği doğrulamaktadır. "Çeşitli kriz dönemlerinde batı kapitalist ülkelerinin birbirleriyle olan ticaretlerinde azalma söz konusu olurken, batının SSCB, Doğu Avrupa ülkeleri ve Çin'e olan ihracatları artma kaydetmektedir. Kriz dönemlerinde sosyalist ülkelere satışı artan mallar krizde en çok etkilenen ve bunalım içinde olan sanayilerin ürünleridir. (a.g.e.)"

Bu gerçek*lik, SSCB* ve *Doğu Av*rupa ülkelerinin dış politikaları tayin ederken neleri göz önünde bulun*durduklarını* göster*mektedir. Doğal* olarak bugün "sosyalist" blokun emperyalist-kapitalist işbölümünden bu derece etkilenmesi onun dış politikasında da önemli sonuçlara yol açmaktadır.

SİYASAL KRİZ

Bugün SSCB ve Doğu Avrupa ülkelerinde sözkonusu olan sadece iktisadi zorluklar değildir. Bunlar, siyasi zorluklarla kıyaslandığında daha ikincil bir konumdadır. Bugün, Sovyetler Birliği (iktisadi zorlukların da etkisiyle), özellikle kendi egemenlik alanlarında, siyasal etkinliğini sürdürme zorlukları çekmektedir. Bu anlamda ciddi bir egemenlik krizi sözkonusudur. Doğu Bloku ülkelerinde oluşturulan monolitik (tek sesli) bir üst yapı örgütlenmesinin sosyalizm olarak sunulmaya ve dayatılmaya çalışılması, bu ülkelerdeki devrimlerde (ülke içi dinamiklerden daha çok) 2.Dünya Savaşında ilerleyen Kızıl Ordu'nun yardımlarının belirleyici olması gerçeği ile de birleşince, ciddi muhalefet hareketleriyle karşılaşmaktadır. Bu muhalefet ya doğrudan o ülke partisi tarafından (Çekoslovakya), ya aydınlar tarafından (Doğu Almanya), ya da doğrudan parti dışındaki işçi kitleleri tarafından (Polonya) *geliştirilmektedir. Bu muhalefet ha*reketlerinin (Sağ'dan ya da Sol' dan gelen) nitelikleri ve birşeyler yapabilme şanslarının olup olmadığı *ayrı bir tartışma konusudur.* Ama gerçek olan, bu hareketlerin sonuçta SSCB'nin bu ülkeler üzerindeki denetimini ve egemenliğini zorlaştırdığıdır. Egemenliğin askeri işgallerle ya da işgal tehditleriyle ve askeri darbelerle sürdürülmeye çalışılması, aslında, yaşanan siyasal krizin ciddiliğinin bir göstergesidir.

Afganistan işgali ile iyice açığa çıkan, son Polonya olayları ile hiç kimsenin yadsımayacağı bir duruma gelen bu kriz, artık sadece Sovyetler Birliğinin egemenlik alanlarını şu ya da bu nedenle koruyamaması krizi olmaktan çıkmış, doğrudan "varolan sosyalizm"in bütününün krizine dönüşmüştür.

Bu kriz, (Doğu Bloku ülkelerinde olup bitenler, "varolan sosyalimin" sosyalizmle hiç bir ilgisi olmayan çeşitli olumsuzluklarını açığa çıkartmakta ve bütün bunlar ABD emperyalizmine kendi saldırganlığı için gerekli ideolojik ve moral gerekçeleri sunmakta olduğu için) Sovyetler Birliğine ciddi bir poli-

Papa, Nikaragua'da "Papa'dan önce Allah vardır" sloganıyla karşılandı.

tik yük olmaktan öteye *onu* iktisadi açıdan da güç *durumda* bırakmaktadır. Çünkü Sovyetler Birliği Doğu Bloku ülkelerinin iktisadi güçlüklerine yardımcı olabilme (Polonya'da olduğu gibi iktisadi krizden kurtulabilme) adına, zaten sınırlı olan kaynaklarının bir bölümünü bu ülkelere ayırmak zorunda kalmakta, bu da onun kendi kendine yeterliliğini sarsmaktadır.

Doğu Bloku ve Emperyalist Ülkeler

Doğu Blokunun bugün içinde bulunduğu bu durum, gerek ABD, gerekse Avrupa'lı emperyalistlerce bilinmektedir. Ve tüm emperyalist-kapitalist ülkeler Sovyetler Birliğini ve Doğu Bloku ülkelerini daha fazla kendi sistemlerine nasıl bağımlı kılabileceklerinin hesaplarını yapmaktadırlar.

ABD'nin bu noktadaki politikası *oldukça açıktır. Özellikle* savaş kışkırtıcılığı yaparak ve silahlanmayı zorlayarak, SSCB'yi kendisi ile ciddi bir silahlanma yarışına sokmaktadır. Böylece zaten sınırlı kaynaklara sahip SSCB, elindeki toplam gelirin büyük bir bölümünü silahlanmaya ayırmak zorunda kalmakta, bu da varolan zorluklarını daha da arttıran bir etken olmaktadır. Öte yandan, SSCB ile fazla iktisadi bağlantısı olmaması avantajından yararlanarak, çeşitli bahanelerle ekonomik ambargolara başvuran ABD emperyalizmi, çeşitli iktisadi alanlarda Batı kapitalizmine bağımlı hale gelmiş Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku ülkelerini şu veya bu ölçüde zor durumda bırakmaktadır.

Batı Avrupa'nın bu konudaki tavrı ise belirli farklılıklar taşımaktadır. Batı Avrupa —Doğu Bloku ile olan ticari ilişkileri sarsan bir boyuta ulaştığı ölçüde— ABD'nin izlediği gerilim politikasını yumuşatıcı ve ağırlıkla iktisadi ve ticari bağ*lantıları arttırıcı bir politika izle*mektedir.

Sovyet Dış Politikası

"Sovyetler Birliğinin dünya çapınya uyguladığı dış politikanın, ABD'nin ekonomik-siyasi ilişki alanlarını daraltmak ve buna karşılık da kendisinin ekonomik siyasi ilişki alanlarını genişletme esasına dayalı olduğunu hatırlatmakta yarar vardır. Bu anlayış ABD ile Sovyetler arasındaki bir nüfuz alanı mücadelesi olarak ortaya çıkmaktadır. (Devrimci Yol, sayı 28, Mayıs 79, a.b.ç.)"

Sovyet dış politikasını, esas olarak —tıpkı Amerikan dış politikasını olduğu gibi— karşı tarafın etkinlik alanlarını (en azından dondurup) daraltma ve kendi etkinlik alanlarını (en azından koruyup) genişletme anlayışı belirlemektedir. Ve bu durum, uluslararası düzeyde kıyasıya süren ABD-SSCB etkinlik alanları mücadelesine neden olmaktadır. Ve bugün Sovyetler Birliği, emperyalizmin çok yönlü saldırısı karşısında savunma durumundadır ve kendi etkinlik alanlarını koruyabilme mücadelesi vermektedir. Yapabildiği tek şey, Yalta anlaşması*na bağlı kalınması gerektiğini sa*v*unmak ve karşılıklı egemenlik* alanlarına yeniden müdahale edilmemesi ve silahlanma masraflarının azaltılması gerektiğini tekrar edip durmaktır.

Diğer yandan, (dış politikasının belirleyici ilkesi, kendi etkinlik alanlarını koruma ve geliştirme mücadelesi olduğu için) Sovyetler Birliği açısından diğer ülkelerin, ABD ile girdiği "nüfuz alanları" savaşında kendisinden yana tavır alıp almaması, bu ülkelerde uzun sancılı devrimci mücadelelerden ve toplumsal devrimlerden çok daha önemlidir. Bu nedenle, Sovyet dış politikasının esas dayanağı, bu ülkelerideki devrimlerden çok, ani iktidar değişiklikleri (örneğin, Etyopya'daki askeri darbe, vb.) kısa vadeli çözümler ve bu ülkelerin hükümetleriyle kurulacak iyi ilişkiler oluşturmaktadır. Büyük devlet politikası olarak da adlandırılabilecek bu *politikada, SSCB-ABD* yarışması ve çatışması dünyadaki tüm siyasal gelişmelerin odağına konulmakta, her olaya bu çatışmanın *ihti*yaçları açısından yaklaşılmakta ve yine her olay Sovyet Devleti'nin çıkarlarına göre değerlendirilmektedir. Sovyetler Birliğinin günümüzde kendi etkinlik alanlarını korumada bile güçlük çektiği göz önünde bulundurulursa, böylesi bir politikanın, (değil dünya devrimlerini ilerletici radikal girişimlerde bulunmak) kendi etkinliğini arttırmak için bile radikalleşmekte oldukça zorlanacağı ortadadır.

Sovyetler Birliği bugün içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulmanın yolunu,büyük ölçüde ABD ile Avrupa arasındaki çelişkileri derinleştirmede görüyor. Çünkü kısa vadeli ve kendi devlet çıkarlarını herşeyin önüne koyan bir anlayış açısından dünya devrimini gerçekleştirmek tahlikeli ve gereksiz bir yükten başka bir şey değildir: Çün*kü böylesi bir girişim ABD emper*yalizmini daha da saldırganlaştırabilir, doğacak bir gerilim ortamı Sovyet ekonomisini ve egemenlik *alanlarını ciddi bunalımlara itebi*lir.

Amerikan saldırganlığının ve bunun kendi egemenlik alanlarına uzamasının kendisinin Batı Avrupa ile giriştiği ticari ekonomik ilişkileri zedeleyebileceğini ve Batı Avrupa'da kısmi bir nükleer savaşa yol açarak Avrupa'nın yok olması ile sonuçlanacağını Batı Avrupalılara hatırlatmak, Sovyet dış politikasının günümüzde işlediği en önemli motif haline gelmiştir. SSCB, barış içinde bir arada yaşama ve detant (yumuşama) politikalarının Batı Avrupa'ca da savunulmasını sağlamaya uğraşarak (ve sürekli bunun Batı Avrupa'nın da yararına olduğunu yineleyerek) ABD'nin politik-ekonomik saldırısını durdurmaya çalışmaktadır.

Sovyetler Birliğinin geri-bıraktırılmış ülkelere ve bu ülkelerdeki kurtuluş hareketlerine yaklaşımı, uluslararası düzeydeki siyasal gelişmeleri değerlendirebilmek açısından özel önem arzetmektedir. Doğal olarak, bu konudaki Sovyet politikaları da SSCB-ABD çatışmasının ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Diğer yandan Sovyetler Birliğinin bu alanda uzun yıllar savunduğu "kapitalist olmayan gelişme" tezi bugün sessizce toprağa gömülmüştür. 1961 yılında 22.Parti Kongresinde tam resmi hale bürünen bu tez, aynı zamanda savaş sonrası dönemin Sovyet dış politikasında yeni bir dönemeci de işaretliyordu. Tezin özü, İkinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan millici iktidarların SSCB'nin doğal mittefikleri olarak görülmesine dayanıyordu. Bu ülkelere yapılacak ekonomik yardımlarla bunların hem kapitalist sisteme yeniden dönüşleri engellenecek, hem de bu ülkelerin aynı zamanda yavaş yavaş sosyalizme geçmeleri sağlanacaktı. Bir çok ülke örneğinde (marksizmin açık bir revizyonuna dayanan) bu tezin başarısızlığa uğraması sonucu, bu ülkeler SSCB açısından doğal müttefik olma konumunu yitirerek "doğal yük" halini aldılar.

Dolayısıyla bugün SSCB, bağımsızlığını kazanmış bu ülkelerin bütünü ile ekonomik işbirliği ilişkileri içine girmek yerine daha seçmeci bir politikaya yönelmiştir. (Zaten bu ülkelerin çoğu da emperyalist-kapitalist sisteme yeniden şu ya da bu biçimde bağlandılar.) Günümüzde, kendilerine "sosyalist" diyen Etyopya, Suriye gibi sınırlı sayıda belli ülkelerle girilen karşılıklı ilişkiler daha ön plana çıkmış görünüyor. SSCB'nin bu ülkelerle girmiş olduğu ilişkiler, ağırlıkla onun politik ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir, bu konuda ekonomik yarar belirleyici değildir. Tersine, özellikle içinde bulunduğu ağır iktisadi ve siyasi hegemonya krizi nedeniyle, Sovyetlerin bu ülkeleri kendisine bağlı tutmakta oldukça zorlanacağını *tahmin* etmek güç değildir.

Kısacası, "devrim" artık SSCB'nin politika sözlüğünde uzun zamandır yer almamaktadır. Sovyet çıkarları açısından, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki ulusal ve toplumsal kurtuluş *savaşlarının uzun sürecek engebeli* yolu pek bir anlam taşımamaktadır. SSCB açısından bu ülkelerin varolan hükümetlerinin kendisiyle gireceği "olumlu" ilişkilerin çok daha önemli olduğu herkesçe bilinen bir gerçek. (Türkiye'de askeri darbe yapıldığını, Batı kapitalizminin Polonya'daki askeri rejime karşı başlattığı kampanya ile hatırlamış (!) olması, Sovyetler Birliğinin bu tavrını göstermeye yeter.)

Bu politika, elbette, güçlenmiş ve kendisini kabul ettiren ulusal kurtuluş hareketlerini ve devrimini başarmış ülkeleri (Nikaragua, vb.) kendi etki alanına çekebilmek için bunlarla olumlu ilişkiler geliştirme-

yi de içerebilir. Bazen SSCB'nin ulusal kurtuluş hareketlerine destek sağlamayı görünümünü alan bu politika bir çok çevre tarafından Sovyetler Birliğinin anti-emperyalist savaşta tutarlı ve güvenilir bir müttefik olarak görülmesine yol açmaktadır. Oysa, bu politika aynı zamanda ABD saldırganlığı karşısında (Ortadoğu'da olduğu gibi) belli bir bölgedeki devrimci hareketleri (ABD' den baska alanlarda belli ödünler koparabilmek için) emperyalizmin karşısında yapayalnız bırakmayı ya da emperyalizmin kucağına itmeyi de içermektedir.

Sonuç olarak, "Sovyetler Birliği' nin tutumundan, halkların kurtuluş mücadeleleri açısından olumlu gelişmeler beklenmemelidir."(Devrimci Yol, say, 28. Mayıs 79)

Türkiye'li devrimcilerin bugün diğer bir önemli görevi de Sovyetler Birliğinin politikalarını teşhir ve tecrit etmektir (11). Bu, iki açıdan önem kazanmaktadır:

Birincisi, Sovyetler Birliğinin bugün dünyaya sosyalizm diye sunduğu "varolan sosyalizmin" ve sosyalizm adına yapılanların, marksizmin öngördüğü sosyalizmle hiç bir ilgisi olmadığının ve olamayacağının, dolayısıyla hiç bir biçimde savunulmaması ve uğruna mücadele edilmemesi gerektiğinin açığa çıkarılması ve vurgulanması açısından; İkincisi, Sovyetler Birliğinin izlediği dış politikanın Amerikan emperyalizmi karşısındaki konumunun salt kendi çıkarlarının gerektirdiği ölçüde bir karşı olma anlamına geldiğini (hatta kendi çıkarları gerekli kılarsa kendisine umut bağlamış devrimci mücadeleleri emperyalizme teslim edebileceğini), bu nedenle de uluslararası düzeyde emperyalizmi daha da güçlendirdiğini açığa çıkartmak açısından.

Özellikle, Ortadoğu'daki son gelişmeler bu tesbitlerin anlamını ve doğruluğunu açık bir biçimde ortaya koymaktadır. ABD emperyalizminin saldırgan politikası karşısında, Sovyetler Birliğinin kendi müttefiklerini dahi nasıl yüzüstü bırakabildiği çok açık bir biçimde ortaya çıktı. Devrimci Yol, bu konuda daha 34.sayısında, 1980 Ocağında şunları söylüyordu:

"Afganistan örneği, modern revizyonizmin Ortadoğu halklarının devrim mücadelelerine nasıl yaklaştığını, neler yapabileceğini ve modern revizyonizme bel bağlayamanın sakıncalarını bir kez daha göstermesi bakımından özel bir öneme sahiptir."

Sonuçta, bugün bizlerin önünde, uluslararası alanda da devrimci marksist bir çizgiyi savunmak ve hayata geçirmek, halkların kardeşliğini ve dayanışmasını yaratmak ve özellikle bölgemiz Ortadoğu'da devrim ateşini yakmak gibi önemli ve kapsamlı görevlerle yüklü bir yol duruyor.

"Bugün kuşku götürmez şekilde ortadadır ki, proleter enternasyonalizmine giden yol, uluslararası plandaki revizyonist-milliyetçi sapmalar kuyruğuba takılmaktan değil, bu sapmalara karşı tüm burjuva ideolojilerinin etkilerinden bağımsız proleter devrimci hareketin mücadele bayrağını yükseltmekten geçer." (Bildirge)

BÖLGEMİZDE DURUM

Türkiye bugün, dünya çapındaki gelişmeleri belirleyen güçlerin aralarındaki çatışmaların yoğun bir biçimde yansıdığı bir bölgede bulunmaktadır. Ülkemizdeki iç siyasal gelişmeler, rejimin niteliği ve sonuçta Türkiyenin bu çatışmalar karşısındaki tavrı, tüm çatışan tarafları oldukça yakından ilgilendirmektedir. Ve bizzat, ülkemizdeki rejimin karakteri bu gelişmelerce de belirlenmektedir.

Uluslararası düzeyde olduğu gibi, bölgemizdeki çatışmalar da ABD ile SSCB arasındaki "nüfuz alanları" mücadelesi ekseninde şekillenmektedir. Bunun sonucu, çatışmalardaki çeşitli tarafların varlıklarını sürdürebilmek için bir ABD'den yana, bir SSCB'den yana tavır koydukları, oldukça çekişmeli, karışık bir durum ortaya çıkmaktadır. Gerek ABD, gerekse Sovyetler Birliği politikalarını ağırlıkla Filistin, İran, Kürdistan sorunları çerçevesinde hayata geçirmeye çalışmaktadırlar. ABD, tüm dünyada olduğu gibi, Ortadoğu'da da saldırgan bir politika izliyor. İran'ı kaybeden Amerikan emperyalizmi, saldırgan politikasıyla kendisine yeni destekler, yeni mevziler sağlamaya çalışıyor. ABD, 1982 yazında İsrail'i Filistin kurtuluş hareketinin üzerine saldırtarak salt Filistin sorununun çözümünü kendi eksenine almakla kalmadı, Lübnan'ı Ortadoğu'daki tüm devrimci, anti-emperyalist güçlerin üssü olmaktan çıkardı. Lübnan'a yapılan son askeri müdahaleler ile Ortadoğu ABD ile Sovyetler arasında doğrudan savaşın eşiğine getirildi. Öte yandan, Amerikan emperyalizmi Ortadoğu'da Çevik Kuvvetleri yerleştirerek, birincisi Kürdistan'daki gelişmelere müdahale etmeyi, ikincisi İran'daki bugünkü rejimin (ve onun bölgede güçlendirdiği çeşitli anti-Amerikancı hareketlerin) bütün emperyalist ülkeleri doğrudan etkileyecek biçimde Körfez ülkelerindeki petrol alanlarına müdahalesini önleyip, bu alanların güvenliğini emperyalist sistem adına garanti altına almayı, üçüncüsü Sovyetler Birliğinin, İran'ı doğrudan egemenliği altına alma girişimlerini önleyebilecek bir caydırıcı güç oluşturmayı amaçlamaktadır. Çevik Kuvvetlerin bütün bu amaçları gerçekleştirebilmesi bunların Türkiye'ye yerleştirilmesini gerekli kılmaktadır. Ve Amerikan emperyalizminin de bölgemizdeki en önemli uğraşlarından birisi budur.

Sovyetler Birliği ise şimdilerde en azından, elindekini korumaya çalışıyor. İsrail'in Beyrut saldırısı ile birlikte Ortadoğu'da büyük prestij ve etkinlik kaybına uğrayan Sovyetler, iki yılı aşkın bir süreden beri devam etmekte olan İran-Irak savaşından oldukça hoşnutsuzdur. SSCB her iki ülkede ya da her iki ülkeden birinde aleyhine bir siyasal gelişmenin ortaya çıkmaması için savaşı denetim altında tutmaya çalışmaktadırlar. Hem Irak'taki rejim, hem de İran'daki rejim üzerindeki etkisini, dolayısıyla bölgedeki etkinliğini koruyabilmek amacıyla her iki ülkedeki Kürt hareketlerini etkisi altına alıp birer pazarlık unsuru olarak kullanma çabası içinde görülmektedir. Bu arada, Filistin sorununun emperyalizm açısından eskiden olduğu boyutlarda bir sorun olma konumunu yitirmesi sonucu, uluslararası siyasal arenada mücadele eden taraflar (özellikle de ABD ve SSCB) bölgemizde ağırlıkla Kürdistan'da çetışmaya hazırlanıyorlar. Kürt hareketlerinde feodal ögelerin ve çeşitli küçük burjuva ideolojilerinin etkinliği; bu hareketlerin önderliklerinin geleceklerini kendi dışlarındai güçlere bağlama eğilimi ve ABD, SSCB başta olmak üzere çeşitli devletlerin, özellikle de bölge devletlerinin bu alandaki çeşitli çıkarları ve hesapları, Kürdistan'ı Ortadoğu'nun en karmaşık ve yoğun bir çatışma alanı durumuna hızla yaklaştırmaktadır. Kürt hareketleri bütün olumsuzluklara karşın, "kendi bünyesinden, ya da tabiatından ileri gelmeyen olumsuz müdahalelere konu olsa bile, ulusal-demokratik bir halk hareketi olarak... devrimci bir anlayışla yaklaşıldığı takdirde, hem çeşitli ülkeler bünyesinde toplanmış Kürt halkları açısından hem de bütün bölgedeki yoksul halklar açısından olumlu bir işlev yüklenebilir. Ve bölgedeki halkların kurtuluş mücadeleleri açısından en güçlü dinamiklerden bir tanesi olarak değerlendirilebilir." (devrimci Yol, sayı 28, Mayıs 79)

Bu arada, gerek ABD'nin, gerekse SSCB'nin bölgedeki hesaplarını bozan en büyük güç olarak İran gözükmektedir. İran'daki rejim (İran halklarına uyguladığı baskı ve zulmün yanısıra) ABD ve Sovyetler Birliğinin kendi aralarında anlaşarak bölgede statükoyu yeniden rahatça kurmalarını engellemekte, özellikle de Amerikan emperyalizminin bölgedeki tüm politikalarını engelleyici bir nitelik taşımaktadır.

Ortadoğu'da böylesi gelişmelerin olduğu bir dönemde Türkiye'nin emperyalizm ve özellikle de Amerikan emperyalizmi açısından önemi son derece artmıştır. ABD Türkiye'yi kendi Ortadoğu politikalarının uygulanmasında etkin bir araç haline getirmeyi amaçlamaktadır. Yapılan son anlaşmalarda Türkiye, bölgedeki gelişmelerde doğrudan taraf olmaya yönelmiştir.

Diğer yandan, ABD'nin Reagan' la birlikte başlattığı "Soğuk Savaşa Dönüş" politikası, SSCB'yi ve onun nüfuz alanlarını yeniden sıkı bir biçimde kuşatmayı hedeflemektedir. Bu kuşatma politikası (1950' lerdeki gibi kısa ömürlü paktlar oluşturmak yerine) yapılan çeşitli ikili askeri-teknik-siyasal anlaşmaları esas almaktadır. Kuzey Afrika, Ortadoğu, Kızıl Deniz çıkışı, Basra Körfezi ve Hint Okyanusu, Fas, Tunus, Mısır, İsrail, Ürdün, Suudi Arabistan, Somali, Sudan, Pakistan gibi ülkelerle yapılan böylesi anlaşmalarla Amerikan emperyalizminin doğrudan denetimi altında tutulmak istenmektedir. ABD Türkiye'yi bu zincirin önemli bir halkası olarak görmekte ve emperyalizmin bölgedeki jandarmalığı görevini Türkiye'ye dayatmaktadır. Batı Avrupa ise —olası sonuçlarından tam anlamıyla hoşnut olmasa bile— Ortadoğu'daki, özellikle Türkiye'yi içeren Amerikan politikalarına karşı çıkmamaktadır. Ve Ortadoğu NATO ülkelerinin çıkarlarını tehlikeye sokan gelişmelere, doğrudan NATO ülkeleri yerine ABD'nin (aynı zamanda bir NATO ülkesi olan) Türkiye' yle birlikte müdahale etmesine onay vermektedir. TC Devleti ise, gerek iç siyasal dengeler, gerekse Sovyetler Birliği etkeninin önemli rol oynadığı dış dengeler gereği, ABD' nin bu dayatmalarını kısa sürede ve açık bir biçimde hayata geçirememektedir. Ayrıca 24 Ocak kararlarıyla birlikte benimsenen ve kararlı bir biçimde uygulamaya konulan "İhracat Ekonomisi" önlemlerinde Ortadoğu pazarlarına açılma önemli bir hedef olduğu için, komşularımız aleyhinde bir muhteva tanıyan Amerika dayatmalarına açık onay vermekte zorlanılmaktadır. Bu nedenle oldukça temkinli hareket edilmekte, adım adım ilerlenmekte —özellikle 1982 yazında keskinleşmeye başlayan— oldukça geniş bir viraj alınmaktadır. Bu konuda, bir yandan ülke içinde (basında, TRT organlarında, SİSAV seminerlerinde) yoğun bir propaganda kampanyası sürdürülürken, diğer yandan Türkiye ABD'nin askeri teknik, siyasal ve çeşitli alanlardaki yönetim çevrelerinin saldırısına uğramaktadır. Bu arada, bir dizi anlaşma ve uygulama (Ortak Savunma Konseyi çalışmaları, askeri hava alanlarının modernleştirilmesi, İncirlik üssünün Lübnan için kullanmaya sokulması, vb) birbirini kovalamaktadır. Bütün bunların sonucu, ABD Türkiyeyi kendi saldırgan politikalarının bölgemizdeki kalıcı bir ögesi olarak örgütlemektedir.

Evren, yönetiminin emperyalizme sunduğu onca avantaja rağmen emperyalizmin çıkarları bölgemizde, Türkiye ile Yunanistan arasındaki (karasuları, NATO Güney Saha Komutanlığı, FIR hattı, Ege denizinin dibinin kullanımı, Kıbrıs, vb.) çeşitli sorunlar ve anlaşmazlıklar nedeniyle tam anlamıyla güvence altına alınmamaktadır. İki NATO ülkesi arasında kısa sürede çözülmesi oldukça güç sorunların varlığı NATO'nun Güneydoğu kanadında ciddi bir çatlağa neden olmaktadır. Son bağımsız Kıbrıs Türk Devleti ilanı ile, bu çatlak oldukça büyümüş, onarılmaz bir hal almıştır.

İşte Türkiye devrimi, Ortadoğuda çatışan tüm güçlerin sunduğu bu kaygan zeminde gelişip güçlenecektir. Fakat bu kaygan zeminde varolan çeşitli halk hareketleri gerek önderliklerinin dinci ya da küçük burjuva milliyetçi bir karakter taşımaları, gerek geleceklerini ya ABD, SSCB, Batı Avrupa ülkelerine ya da bölge devletlerine bağlamaları nedeniyle emperyalizme ve bölge gericiliğine karşı mücadelede bölge halkları açısından çıkış yolu olma özelliği taşımamaktadırlar. Türkiye devrimi ülkemizin konumu ve halklarımızın komşu halklarla bağlantıları nedeniyle kendisine bu elverişli uluslararası koşulları hazırlayan ama bölge halkları için çıkış yolu olmakta zayıf kalan bu hareketlere de önemli açılımlar getirecektir.

DİPNOTLAR:

(1) Gerek Mahir Çayan tarafından "Kesintisiz-Devrim"lerde, gerekse çeşitli Devrimci Yol dergilerinde bu dönemin temel özelliklerine ilişkin gerekli açıklamalar yapıldığı için burada bunları yeniden ele almayı gereksiz görüyoruz.

(2) Bugün uluslararası planda, krizin niteliği, doğuşu, boyutları ve çeşitli düzeydeki sonuçları üzerine yoğun bir tartışma yaşanmaktadır. Bunun bir nedeni de, hala krizin yaşanıyor olması ve bir çok olgunun henüz sonuçlarıyla birlikte ortaya çıkmamış olmasıdır. Bu nedenle, biz burada ayrıntılara ve tarafların farklı tezlerine girmeyi doğru bulmuyoruz. Kendimizi şimdilik, tarafların hemen hemen hepsinin üstünde anlaştığı bulgulara dayanan bir teorik çerçeve ile sınırlı tutuyoruz.

(3) Fransa, İspanya, İsveç, Yunanistan gibi ülkelerde sosyalistlerin ya da sosyal demokratların hükümet olmaları bu gelişmeyle çelişir gibi görünmektedir. Oysa ister hükümette, ister muhalefette olsunlar, Sosyalist Enternasyonal partileri de , günümüzde ciddi bir kimlik krizi içindedirler. 80'li yılların "ekonomilerde sarsılma" yılları olması bu partileri çoğu kez en temel özelliklerini yadsımak pahasına, bu döneme denk düşen politikalar zorlamakta, bu da bu partilerin iç çatışmalara sürüklenmesine (ve bazen F.Almanya'da olduğu gibi hükümet olma şansını yitirmelerine) neden olmaktadır.

(4) Emperyalist metropoller, özellikle gıda, tekstil, otomotiv, optik, deri, bazı ara malları ve basit makina sanayilerini bağımlı ülkelere kaydırarak bu malları bu ülkelerde daha ucuza üretip yüksek kârlar sağlarken, aynı zamanda kendi ülkelerinde bu sektörlerin krize girmesi nedeniyle işsizliğin artmasına neden oluyorlar. Dolayısıyla kendi ülkelerindeki krize karşı bir önlem olarak gündeme getirilen bir politika bir başka yönden krizi derinleştiren bir etken oluyor.

(5) ABD'nin, Japonya ve Almanya karşısındaki güç kaybının en önemli bir başka göstergesi daralan pazarlar üzerinde süren yoğun rekabettir. Dünya pazarlarında Japon tekniğinin ve Avrupa ülkelerinin belli bazı sektörlerdeki (çelik, vb.) üstünlüğü karşısında önemli pazar kaybına uğrayan ABD, kendi iç pazarını korumakta bile güçlük çekiyor. Özellikle Japonya'nın kendisine ihraç edeceği, malların miktarını Japonları tehditle sınırlayan ABD, Avrupa'dan gelen belli mallara karşı da aynı şekilde gümrük duvarları koyuyor. Dış ticarette belli bir korumacılığa yönelerek konumunu korumaya çalışan ABD, diğer yandan faizleri yükselterek doların değerini korumaya ve kendisini güçlendirmeye çalışıyor. Son iki yıldaki 7'ler zirvesinde tartışılan en önemli sorunlardan ikisinin Amerika'nın ithalata koyduğu sınırlamalar ve faiz oranlarının yüksekliği olduğu hatırlanırsa, rekabetin boyu ve ciddiyeti anlaşılır.

(6) Vietnam halkının zaferi, ABD' nin uluslararası düzeyde her istediğini yapamayacağını kanıtlaması açısından onun siyasal hegemonyasını sarsan önemli bir olaydı.

(7) ABD ile Batı Avrupa arasında, Sovyetler Birliği ile ilişkilerde gerilimi ve savaş tehlikesini artıran politikalarda farklılıklar sözkonusudur. Batı Avrupa her ne kadar silahlanma konusunda ABD ile anlaşıyorsa da, bunu kendi iktisadi çıkarlarını zedelemeyecek bir düzeyde yapmak taraftarıdır. Özellikle Batı Avrupa ülkelerinin Varşova Paktı ülkeleri ile giriştikleri iktisadi ilşkilerin büyüklüğü göz önünde bulundurulursa, Doğu-Batı ilişkilerindeki aşırı bir sertleşmeden —böylesi bir durum varolan ticari ilişkileri de zedeleyeceğinden— Batı Avrupa'nın niçin rahatsız olduğu kolayca anlaşılır.

(8) ABD, Yalta konusunda izlediği politikada Federal Almanya dışındaki büyük emperyalist merkezlerin onayını almış durumdadır.

(9) "... bugün Sovyetlerle ABD arasında bir nükleer savaş olasılığı (pratik olarak zayıf görsek de) teorik olarak mümkündür. Böyle bir savaşın gerici ve haksız bir savaş mı, yoksa devrimci ve haklı bir savaş mı olduğuna ancak savaşa yol açacak somut politikalara bakarak karar veririz." (Bildirge, sayfa 13)

(10) Örneğin, ABD emperyalizmi kendisinin kaybettiği alanların sorumlusu olarak Sovyetler Birliğini gösteriyor ve bunu silahlanmasının temel gerekçesi yapmaya çalışıyor. Oysa bir Nikaragua devriminde ya da bir İran devriminde SSCB'nin payı düşünüldüğünde ve genel olarak SSCB'nin ulusal kurtuluş savaşları karşısındaki tavrı akla geldiğinde, bunun bir bilinç çarpıtmasının ürünü olduğu kolayca anlaşılır.

(11) Bütün değerlendirmelerimizde Çin Halk Cumhuriyetini göz önünde bulundurmadık. Çünkü Çinin uluslararası planda izlediği dış politikanın sosyal-emperyalist niteliği bugün artık tartışılmayacak kadar ortadadır ve bu konuda yeni bir şey söylemeye gerek yoktur.

Arjantin'de Cuntadan hesap soruluyor.

Bugünkü durum ve BİRKOM'un geleceği

12 Eylül sonrası olumlu belli görevleri yerine getiren BİRKOM, bugün tıkanmıştır ve bu tıkanıklık aşılmak zorundadır. Bunun en önemli sebebi, Türkiye'de siyasal ortamın değişmiş olmasıdır. Artık Cunta yerini Özal'a bırakmış, başka bir siyasal çatışmalar zemini gündeme gelmiştir. Bu Türkiye'ye yönelik görevlerde bir dizi değişiklik anlamına gelir.

BİRKOM'un tıkanmasının önemli bir diğer nedeni bugünkü haliyle Avrupa dinamizmine oturmuyor olmasıdır. Suni, zorlama, gerçeklikle bağı zayıf, havada bir örgütlenme konumundadır. Bunda BİRKOM'a dahil güçlerin politika yapış tarzlarının rolü büyüktür. Başta PKK olmak üzere BİRKOM'a dahil güçlerin çoğu ile yurtdışında, bura gerçekliğini de esas alan bir birlik çalışması geliştirmenin koşulları oldukça zayıftır. Zorlamanın da çok fazla yararı olmadığını zaman göstermiştir.

Bugün gelinen noktada bu grupların BİRKOM programına **iş olsun** diye, çıkarcı nedenlerle imza attıkları açığa çıkmıştır.

BİRKOM programı doğrudur. Bu program yeni gelişmelerle yeniden işlenerek Avrupa'da birlik çalışmalarında olumlu bir işlev görebilir.

Yalnız olumlu, iyi program yazmanın o program lafta kaldığı müddetçe anlamı yoktur. Birlik kağıt üstü program yazmakla olmaz. Onu gerçekleştirecek maddi güçler olması gerekir ve en önemlisi bu güçlerin eylemlilik sürecinde, tabanda mücadele birliği sağlanmalıdır. Suni, merkezlerin emir ve direktifleriyle, mücadele ortaklığına dayanmayan birliktelikler diplomasi numaralarının, ayak oyunlarının çekildiği burjuva klüplere döner.

Biz, yukarıdan, merkezi birlik çalışmalarını tali ve ikinci öge olarak görüyoruz. Asıl birlik taban mücadelesi içinde gelişenidir. Yukarıdan girişimler ancak bu tür gerçeklik üzerine oturursa anlamlı olurlar.

Devrimci İşçi olarak, bölgelerde tüm gruplarla ortak eylemliliği savunan bir çizgi izleyeceğiz. Avrupa dinamizmi üstüne oturan, burada bir gerçeklik olan kesimler arasında tabanda birliği geliştirmeye çalışacağız. BİRKOM, bu anlayışa göre dönüşmek zorundadır. Merkezi düzeyde ise buna uygun tüm güçleri kapsayan faaliyetlilik yürütülmelidir.

Bugün BİRKOM'a dahil bir çok güç, kendi anlayışı doğrultusunda başka güçlerle daha sıkı bir ortaklık içindedirler.

Türkiye devriminin yeni görevleri, yeni biraraya geliş koşulları oluşturuyor. (Orneğin, TKEP, Acil, PKK'da TKP'ye göz kırpan gelişmelerin olduğu biliniyor.) Eski biraraya gelişler henüz doğru ve sıhhatlı olan bir biraraya geliş değildir. Geçmiş bir dönemin ihtiyaçlarına göre şekillenmiş bir birliktelik ne kadar zorlanırsa zorlansın, bir başka dönemde eğer döneme ilişkin anlaşılamıyorsa, devam edemez. Birlik grupların subjektif niyetlerine göre belli grupları seçerek (Sovyetçiler, Arnavutçular, vb.) yaratılamaz. Yeni dönemin mücadele gerçekliği, biraraya gelişin yeni koşullarını yaratacaktır.

İsmi BİRKOM olmuş, olmamış, -biçimi bir kenara- BİRKOM programı yeni gelişmelerle güçlendirilecek ve **bu doğrultuda çalışma dinamiği gösterebilen** gruplarla tabanda birlik temelinde birliktelikler doğrultusunda çaba harcanacaktır.

BİRLİK ÇALIŞMALARI VE BİRKOM

Devrimci İşçi dergisinin Temmuz 1981 tarihli 13., Eylül 1981 tarihli 15., Ocak 1982 tarihli 16. sayılarında birlik üzerine, Nisan 1982 tarihli özel sayısında BİRKOM'un kuruluşu ve tekrar birlik üzerine;Eylül 1982 tarihli 17. sayısı ile Nisan 1983 tarihli 20. sayısında BİRKOM'un nasıl kavranılması gerektiği üzerine yazılar yer almıştı. Tüm bu yazılarda, yurtdışındaki birlik sorununun nasıl ele alınması gerektiği; oluşan birlikteliklerin neleri hedeflemesi gerektiği üzerine uzun uzun durulmuştu. Biz bu yazımızda Devrimci İşçi'nin geçmiş sayılarında belirtilen konuları tekrardan mümkün olduğu ölçüde kaçınarak birlik çabalarının ve BİRKOM'un yaşadığımız süreçte nasıl bir muhtevaya sahip olması gerektiği, kapsamı ve biçimlenişleri üzerinde durmaya çalışacağız.

BİRKOM'UN OLUŞUM SÜRECİ

Hatırlanacağı üzere BİRKOM, 12 Eylül askeri-faşist darbesinden sonra bir bütün olarak Türkiye Sosyalist Hareketinin büyük kayıplar verdiği bir dönemde, **Türkiye için bir Direniş Cephesi** yaratma amacıyla sürdürülen hazırlık çalışmaları sırasında oluştu. 12 Eylül yenilgisi, sol gruplarda, antifaşist çevrelerde ve kitlelerde genel bir birlik ihtiyacını ortaya çıkarmıştı. (12 Eylül öncesinde de varolan bu ihtiyaç, bilinen nedenlerle yerine getirilememişti.)

Birlik olunamayışının yenilgideki rolü bilindiği için, 12 Eylül'den sonra yurtdışında genel bir birlik çağrısı yapıldı. Darbenin 1.yıldönümünü birlikte protesto etmeyi de içeren bu çağrıya sol grupların yine eskisi gibi yanaştıkları gözleniyordu. Bunlardan HK vd. ile TKP vd. birbirlerini ve kendileri gibi düşünmeyenleri dışlayıcı idiler. Devrimci İşçi ise, **suni gerekçeler ve farklılıklar üzerine kurulan** bu grupsal rekabetin bir an önce aşılmasını, yurtdışındaki anti-faşist kesimlerin Cuntaya karşı ortak mücadelesinin ve birlikteliğinin bir an önce gerçekleştirilmesini savunuyor, bu amaçla çeşitli girişimlerde bulunuyordu.

Buna rağmen sonuçta 12 Eylül 1981 protesto yürüyüşlerinin 3 ayrı yerde yapılması engellenemedi.

Aynı dönemde Türkiye'ye yönelik birlik çabaları da yoğunlaşmıştı. Türkiye için bir birliğin oluşturulması yönünde tartışmalar yapılıyordu. Bunların ve ağırlıkla FKBDC girişiminin **bir ön çalışması** olarak BİRKOM oluştu. Daha henüz cephe tartışmaları devam ederken, bu tartışmalara katılan gruplardan Devrimci Yol, PKK, SVP ve TEP'in Avrupa'daki taraftarlarının biraraya geldiği BİRKOM, önüne Avrupa'daki genel faaliyetleri koymuştu. Bu doğal olarak iki görevi yerine getirmeyi gerektiriyordu: a) Türkiye'ye, b) Avrupa'daki işçilerimize ve buradaki sınıf mücadelesine yönelik görevlerdi bunlar. BİRKOM'un kuruluş bildirisinde ve platformunda bu iki görev açık bir şekilde vurgulanıyor, aralarındaki bağlantı doğru bir biçimde ele alınıyordu.

Esasında bu birlikteliğin Avrupa faaliyetlerinin ve ihtiyaçlarının ürünü olması, faaliyetlerinin ve örgütlenmesinin Avrupa zemini üzerine oturması, Türkiye'ye yönelik görevlerin ise böyle bie platformda sürdürülmesi gerekiyordu. (1)

Nitekim BİRKOM, belli bir süre bu anlayış doğrultusunda olumlu çalışmalar yapabilmiştir.

FKBDC'NİN OLUŞUMU VE BİRKOM

Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'nin oluşumundan sonra, FKBDC içindeki diğer gruplar da BİRKOM'a katıldılar. Bu sırada BİRKOM'a üyelik sorunu tartışılmış ve biz BİRKOM'un kuruluş amaçlarına ve platformuna uygun olarak **çeşitli grup ve kesimlerin de BİRKOM'a katılabilmesini** savunmuştuk. Diğer BİRKOM güçleri ise, **"BİRKOM'a katılımın tek koşulunun FKBDC'ye katılım olması gerektiğini"** öne sürmüşler, bizim karşı çıkmamıza rağmen bu anlayış genel bir eğilim haline gelmişti. Bu durum doğal olarak BİRKOM'un kapsamını ve faaliyetlerinin muhtevasını daraltacaktı. Bu konuda ısrarlı olmamamız bizim önemli bir eksikliğimizdir. Ve birlik zemininin Avrupa gerçekliği ile bağını zayıflatması sonucunu doğurmuştur.

Öte yandan, FKBDC içindeki grupların BİRKOM'a katılmasından sonra BİRKOM faaliyetlerinde Avrupa dinamizmine oturmayan görevler bir anda öne çıkarıldı. Daha da önemlisi bu görevler, BİRKOM'u her yönden belirleyen görevler olsun istendi. Türkiye ve Avrupa görevleri ile karşı karşıya getirilmek suretiyle bunlardan birincisi **temel**, ikincisi tali ve diğerine tabi görevler olarak görüldü. Bizim başından beri hatalı bulduğumuz bu görüş, Serxwebun'un Temmuz 1983 tarihli sayısında şu şekilde savunuluyor:

"Tüm yurtdışı faaliyetleri de perspektifini ülke devriminden alacak, ülke devriminin uluslararası bağlantı ve ilişkilerini o ihtiyaca göre örgütleyecektir. Güneydoğu Asya, Latin Amerika ve Afrika kurtuluş hareketleri ile dünyanın diğer devrimci güçlerinin pratiklerinde görülen durum budur."

Avrupa'daki Türkiyeli ve T. Kürdistanı'ndan grupların görevlerinin Latin Amerikalı gruplardan her bakımdan farklı olduğunu defalarca vurgulamış olmamıza ve Avrupa pratiği bunu hergün bir kez daha kanıtlamış olmasına rağmen, BİRKOM'un bir Salvador Dayanışma Komitesi gibi olması istenmekte ve savunulmaktadır.

Yaşanan somut koşulların kitaplarda yazılanlara, ya da başka ülkelerde yaşananlara benzememesi karşısında yapılacak iş, somut gerçeklikten kaçmak ve bazı kavramlara sığınmak olmamalıdır. Avrupa'da yaşayan 2 milyona yakın Türk ve Kürt işçisinin varlığını görmemezlikten gelen, bunların kendilerine özgü sorunları için mücadeleyi önüne bir görev olarak koymayan bir siyasal akımın yapacağı ilk iş, Salvador Devrimci-Demokratik Cephesi'nin Avrupa temsilcilerine şu soruyu sormak olmalıdır: **"Sizin Avrupa'da 2 milyona yakın insanınız yaşasaydı yurtdışı faaliyetinizin muhtevası yine bugünkü gibi mi olurdu?"**

Serxwebun dergisi, adı geçen yazıda **"BİRKOM'un FKBDC'nin Avrupa kolu olarak"** örgütlendirildiğini belirttikten sonra şunları yazıyor:

"BİRKOM'a biçim veren, mücadele perspektifi sunan, ruh veren FKBDC ve onun gerçekleştirmek istediği görevlerdir."

Aynı bakışı bir kaç paragraf sonra yeniden şu şekilde savunuyorlar:

"FKBDC Genel Komitesinin onayı ile Avrupa tamsilcisi olan BİRKOM'un statüsü belirlendi. Bu aynı zamanda FKBDC'nin programı, BİRKOM'un da programıdır anlamına gelir."

Önce oldukça önemli iki yanlışı düzeltelim:

Birincisi, BİRKOM hiçbir şekilde "FKBDC'nin Avrupa kolu olarak" örgütlendirilmemiştir. Henüz daha kendisi olmayan bir şeyin sağda solda kolu olamaz.

İkincisi, FKBDC Genel Komitesi hiç bir zaman BİRKOM'un statüsünü Avrupa temsilciliği olarak belirlememiştir.

Alınmayan birtakım kararları alınmış gibi göstererek hiç kimse olumlu bir yere varamaz. Kaldı ki PKK'lı arkadaşların yazdıkları doğru olsa bile -değil ama, varsayalım ki doğrudur- böyle bir mantıkla yurtdışı çalışması bir adım bile ileriye gidemez. Bu mantık kendisini program konusunda açıkça göstermektedir. Şöyle diyor Serxwebun:

"Daha da somutlaştırırsak, BİRKOM'un programı, FKBDC'nin programıdır."

BİRKOM'UN PROGRAMI NEYE GÖRE BELİRLENİR?

Herkesin bildiği gibi, bir örgütlenmenin programı, o örgütlenmenin içinde yer aldığı siyasal ve toplumsal koşullar tarafından belirlenir. Verili koşullar, örgütlenmenin hem programını, hem de biçimini etkilerler. Türkiye'deki koşulları ve rejimi değiştirmek için bir program elbette ülke şartlarını temel alacaktır. Programın kısa ve uzun dönemli hedeflerini ülkedeki duruma göre saptayacaksınızdır. Bir başka siyasal ve toplumsal koşullar bütününe göre oluşturulan bir programı, unsurları tamamen farklı olan bir başka alanın programı haline getirmek, sınıf mücadelesinin kendi yasalarını hiç kavramamak demektir.

BİRKOM'un programının ne olması gerektiği üzerine süren uzun tartışmalarda PKK'lı arkadaşların kavrayamadığı nokta da burasıdır. FKBDC'nin programı, Türkiye'deki verili siyasal ve toplumsal koşullara göre oluşmuş, örgütlenme ve mücadele anlayışı da yine bu koşullara göre belirlenmiştir. Faşizmin ülkemizdeki iktidarına son verip, yerine demokratik bir halk iktidarı kurmayı hedefleyen ve bu hedefe ulaşmak için uzun süreli bir silahlı direniş mücadelesini benimseyen FKBDC programını Avrupa'daki herhangi bir örgütün programı haline getirmek doğru bir yaklaşım olamaz. Bu anlamda BİRKOM'un programı ile FKBDC'nin programı **bir ve aynı** olamaz.

Herhangi bir ülkedeki devrimi **doğrudan** gerçekleştirecek bir örgütlenmenin programı, biçimi ve çalışma tarzı ile o örgütün yurtdışındaki görevlerini yerine getirecek bir örgütlenmenin, yani ülke devrimi ile **dolaylı** bir ilişkisi olan bir örgütlenmenin programı, örgüt biçimi ve çalışma tarzı **bir ve aynı olamaz.**

Sorunun bu denli karmakarışık edilmesinin nedeni, yurtdışı görevlerinin neler olduğunun doğru bir şekilde kavranamayışıdır.

Bize göre, yurtdışında (konumuz olan Avrupa'da) sol grupların görevi **iki farklı alan** tarafından belirlenmektedir. Bu alanlar, Türkiye ve Avrupa'dır. Her iki a-

lan birbirinden tamamen farklı siyasal ve toplumsal koşula sahiptir. Yurtdışındaki devrimcilerin faaliyetleri her iki alanın ihtiyaçlarına da cevap vermelidir. Avrupa'da gerçekleştirilecek örgütlenmeler ve birliktelikler bu iki alanın görevlerini yerine getirecek özelliklere sahip olmalıdır.

Türkiye'nin durumu ve bizlere yüklediği görevler biliniyor. Avrupa'da yaşayan 2 milyon dolayındaki insanımızın hergün kapitalist sömürü düzeninin bin bir türlü etkisi altında yaşıyor olması bizlerin bir başka temel görevini belirliyor. (Bu sorun, dergimizin çeşitli sayılarında ayrıca ele alındığı için burada üytünde fazla durmayacağız. Ancak bir El Salvador'lu ya da Filistin'li için sözkonusu olmayan *ve belki de tarihte* ilk kez Türkiyeli devrimcilerin yaşadığı bu özgül durum, BİRKOM'un görevlerini temelden belirleyen bir olgu, bir gerçekliktir.) (2)

BİRKOM'UN ÖRGÜTLENME MODELİ

Program sorununa ek olarak örgütlenme sorunları da bugün BİRKOM içinde tartışma konusu edilmesi gereken bir olgudur.

Bilindiği gibi, sınıf mücadelelerinde yer alabilmek için salt bir programa sahip olmak yeterli değildir. Ayrıca, o programın hayata geçirilmesine hizmet edecek örgütsel araçlara da ihtiyaç vardır. Bu örgütsel araçlar ise kuşkusuz programın temel mantıklarına ve anlayışına uygun bir biçimleniş arzetmek zorundadır.

Doğrudan devrimi gerçekleştirecek bir örgütlenmenin biçimlenişi, ilkeleri, iç işleyişi vb. ile o devrimin bir bakıma cephe gerisi görevlerini gerçekleştirecek, o devrimin Avrupa düzeyinde en geniş propagandasını yapacak ve bunların yanısıra yüzbinlerce emekçiyi kendi sorunları etrafında mücadeleye çekecek olan bir ör*gütlenmenin biçimlenişi, iç çelişk*ileri, ilkeleri, vb. **bir ve aynı olamaz.** Yani *FKBDC*'nin örgütlenmesi ile BİRKOM'un örgütlenmesi eşitlendirilemez, aynılaştırılamaz. **BİRKOM, FKBDC'nin Kayseri il komitesi olarak görülemez, görülmemelidir.**

Örgüt konusu, aslında tamamen biçimsel bir konudur ve bilindiği gibi bir amaç değil, araçtır. Onun sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına cevap verdiği ölçüde kullanılacak ve sonra da bir kenara atılacak bir araç olması, aynı zamanda her yerde geçerli bir örgüt biçimi ve işleyişinin olamayacağını gösterir. Kaldı ki, bizim biçimlenişini ve işleyişini tartıştığımız örgüt son derece özgül yanları olan bir muhtevaya ait bir olgudur.

Bu özgüllüğü ortaya çıkaran 2 önemli faktör bulunmaktadır. Birincisi; hem işçilerimizin de içinde yer aldığı, etkilendiği Avrupa'daki sınıf mücadelesine karşı, hem de Türkiye'deki halklarımıza karşı görevlerimizi birlikte, birbirini tamamlayacak şekilde yürütmek zorundayız. Bu yürütme eylemi doğal olarak Avrupa zemininde gerçekleşecektir.

İkincisi, bu ikili görevi aralarında ideolojik ayrılık olan çeşitli gruplar birlikte yürütecektir.

İşte BİRKOM'un örgütlenmesinde ve iç işleyişinde bu iki olgu dikkate alınmak zorundadır. BİRKOM'un örgütsel biçimlenişini, iç işleyişini, iç ilişkilerini bu iki olgu belirleyecektir, belirlemelidir.

BİRKOM, LENİN'İN NE YAPMALI KİTABI İLE AÇIKLANABİLİR Mİ?

Bu anlayış çerçevesinde özetlersek: BİRKOM, işçilerimizin mücsdelesini yerel ya da merkezi düzeyde sürdüren DERNEKLERLERLE, Türkiye dayanışmasını sürdüren komitelerin ya da çalışma gruplarının ve insiyatiflerin **bir bileşimi** olmalıdır. Örgüt yapılanması da buna göre şekillenmelidir.

Kuşkusuz, böyle bir örgütlenmenin iç işleyişi, biçimi, parti örgütlenmesinin iç işleyişi, biçimi ile açıklanamaz.

Oysa, Serxwebun dergisi, BİRKOM'u Lenin'in *Ne Yapmalı* kitabından bazı alıntılar yaparak açıklamaya çalışmakta, onun Ne Yapmalı'da anlatılan modele göre örgütlenmesini savunmaktadır.

Şöyle diyor Serxwebun:

"Devrimci İşçi'nin sık sık dile getirdiği bir anlayış var. Deniliyor ki, 'BİRKOM'da herkesin, alt-üst ve bizzat pratik uygulayıcıların da katıldığı bir karar alma süreci *olmalıdır.' Biz bu* **konuda yorum yapmayacağız, Lenin'den aktaracağımız bir parça ile yorumu okuyucuya bırakacağız."**

Bundan sonra Lenin'den tam 3 uzun paragraflık bir alıntı yapılıyor. Bu alıntılarda Lenin, **"otokrasinin karanlığı ve jandarma egemenliği altında"** yaşamını sürdüren parti örgütündeki demokrasinin nasıl anlaşılması gerektiğini Rabeçeye Dyelo'nun tezleri ile polemik yaparak anlatmaya çalışıyor. (3)

Alıntının en can alıcı yönü, herkesin rahatlıkla kavrayabildiği gibi tartışma, **"otokrasinin karanlığı ve jandarma egemenliği altında"** tamamen illegalize koşullarında mücadele sürdüren **bir partide demokrasi nasıl olmalı** tartışmasıdır. Oysa bizim Serxwebun'la yaptığımız tartışma, BİRKOM tartışmasıdır.

Serxwebun, alıntıyı bitirdikten sonra şöyle devam ediyor:

"Lenin'den yaptığımız bu alıntı, devrim örgütü olma iddiasındaki bir yapının hangi niteliklere sahip olması gerektiğini açık seçik ortaya koymaktadır. *Bir parti örgütü olmasa da, kendisini siyasal iktidara hazırlayan Cephenin bir örgütü olarak BIRKOM için de aynı şeyler geçerlidir."*(aynı yer)

BİRKOM için aynı olduğu, geçerli olduğu söylenen şeyler, Lenin'den yapılan alıntıda yoktur. Ancak, PKK'lı arkadaşların kastettikleri Ne Yapmalı'nın bütününde anlatılan parti örgütlenme ilkelerrinin BİRKOM için de geçerli olmaşıdır. Bunu zaten açıkça yazıyorlar. (Burada, uzun uzun bu konunun tartışılmasına girmeyi yararlı görmüyoruz. Türkiye devrimci hareketi tarafından çoktan kavranılan bir olguyu, ya da Marksizmin ABC'si sayılabilecek gerçekleri yayınlarımızda tekrar tekrar belirtmek yerine, bu konunun birimlerde ciddi bir eğitim sorunu olarak ele alınmasını daha yararlı buluyoruz. Örgütlenme sorunlarını bu şekilde öğrenen diğer gruplardan arkadaşlarla bu konular ciddi biçimde tartışılabilmelidir.)

GENELGE VE EMİRLE BİRLİK SAĞLANABİLİR Mİ?

BİRKOM içindeki bir çok grup tarafından benimsenen bu mantık, örgüt fetişizmini esas almakta; örgüt ve o örgütün en üst karar organı neredeyse bir tabu haline getirilerek. siyasal ve toplumsal sorunlar sadece tek başına örgüt anahtarıyla çözülmeye çalışılmaktadır.

Serxwebun'un konuya yaklaşımı şöyledir:

"Düzenli toplantılar, kollektif karar ve uygulamalar, rapor ve talimat sistemi, eleştiri-özeleştiri, tüzük kuralları gibi *en geniş anlamda da olsa bir örgütü örgüt yapan ögeler,* **BİRKOM bünyesinde hiç bir zaman ciddi biçimde hayat bulamamıştır."** (aynı yer)

Herkes bilir ki, Serxwebun'un yukarıda belirttiği konular, en geniş anlamda bir örgütü örgüt yapan ögeler değildir. Tüzük, kurallar, rapor, talimat sistemi, toplantı, vb. gibi ögeler, en dar anlamıyla bir örgütü örgüt yaparlar. Bu kavramlar bir örgütü tanımlamada belki de en son kullanılacak kavramlardır.

En dar anlamıyla bir örgütü örgüt yapan bu kavramları, en geniş anlamıyla bir örgütü örgüt yapan kavramlar olarak görünce, şu cümleleri yazmak mukadder hale gelir:

"Keyfi tutum ve davranışlara bir çok örnek verilebilir. Örneğin 'birimin özgür iradesi', 'örgüt içi demokrasi' kılıfları altında alınan kararlar ya hiç uygulanmayarak, ya da aşındırılarak *örgüt içinde tam bir anarşi* **yaratılmıştır."**

Herşeyi örgüt, merkez, talimat, karar, vb. kelimelerle belirlemeyi bir felsefe olarak benimseyenler için; **"BİRKOM'un faaliyetlerine birimlerin özgür iradelerri yansıtılmalıdır, örgüt içi demokrasi uygulanarak tüm BİRKOM kadrolarının BİRKOM politikasının belirlenmesine siyasal katılımı sağlanmalıdır"** diyenler doğal olarak **"örgüt içinde anarşi yaratmış"** olurlar!..

Örgüt örgütçülüğü, ya da örgüt olmak için örgüt olmak şeklinde özetleyebileceğimiz bu mantık, siyasal bir topluluk olan örgütleri ve örgüt insanlarını *yozlaştıran,* onların dinamizmini körelten, militanları ve kitleleri sadece emir-kumanda ilişkisi ile yönlendiren, örgüt içi canlılığı ortadan kaldıran, merkeze itaati mutlak bir kural haline sokan anlayışları da beraberinde getirir ki bunun devrimci marksizmle hiç bir ilgisi yoktur. Belki bir askeri kışlada işe yararlar ama sosyal gerçekliği dönüştürme çabasında olan ve kendisini de dönüştürmek zorunda olan örgütlerde asla.

ASLOLAN TABANDA BİRLİKTELİKTİR

Bu anlayış, birliğin de yukarıdan talimatla ve emirle gerçekleştirilebileceğini zanneder.

BİRKOM içindeki bazı gruplar, cephe ve ittifak anlayışını **merkezi düzeyde** halletme eğilimindedirler. Bunlar, tabanda ortak faaliyeti küçümsemektedirler. Tabandaki birlikteliğin yukarıdan tabana genelge yayınlamak suretiyle sağlanabildiğini düşünmektedirler.

Oysa, asıl önemli olan tabandaki, pratikteki birlikteliktir. Bu ise, genelgelerle, yukarıdan emirlerle sağlanamaz. Birlikte olan güçlerin kadroları ve sempatizanları arasında hayat bulmayan bir birliktelik, grupların tepede bir araya gelmelerinden başka bir sonuç doğurmaz. BİRKOM'un tabandaki ortak örgütlenmesinin zayıflığının önemli bir nedeni budur. Kuşkusuz bu bir anlayış sorunudur. Yukarıdaki bu anlayış, BİRKOM içinde en geniş biçimde tartışılıp aşılamadığı sürece, BİRKOM tepede bir birliktelik olarak kalmaya mahkumdur.

BİRKOM'LA BİR DÖNEM BAŞLAMIŞTIR

Buraya kadar uzun uzun sıralamaya ve anlatmaya çalıştığımız anlayış farklılıklarına -ki bunların bir kısmı oldukça önemlidir- pratikteki uyumsuzluklara, vb. eksikliklere rağmen BİRKOM'da birlikte yurtdışında bir dönemin kapandığını ve yeni bir dönemin başladığını kabul etmek herekir. BİRKOM, yukarıda belirtmeye çalıştığımız *gelişmelerin etkisiyle* yapabileceği şeylerin çok azını gerçekleştirebilmiştir.

Herşeyden önce, sol grupların tabanında ve kitlelerde BİRLİK ruhu güçlendi, gelişti ve maddi bir güce dönüştü.

Gruplar arasında işbirliği eğilimi eskisine göre daha ciddi bir *istek haline geldi.*

Politik ya da güncel eylemlerde birliktelikler, önceki dönemlere göre daha bir hızlandı. Bu tür birliktelikler daha erken sürelerde gerçekleşebildi. Türkiye solu, 1981'deki 12 Eylül protestosunu 3 ayrı yerde yaptı. 1982'deki 12 Eylül protestosu ise bütün solun katılımıyla tek bir yerde ve hep birlikte gerçekleştirildi. Bu yılkinde de yine tüm solun katıldığı bir birliktelik sağlandı.

BİRKOM'la birlikte ortaya çıkan başka bir gerçek şudur: BİRKOM, Türkiye solunun bugünkü durumda neyi gerçekleştirebileceğini göstermiştir.

Öte yandan, BİRKOM içinde biraraya gelen grupların birbirlerini daha yakından taıdıklarını ve bunun bundan sonraki ilişkilerde daha gerçekçi olmayı öğrettiği, belirtilmesi gereken bir başka kazanımdır.

BİZİM HİÇ Mİ HATAMIZ YOK?

Yurtdışındaki birlik çalışmalarının genel bir değerlendirmesi kuşkusuz Devrimci İşçi'nin bu süreçteki rolünü, eksikliklerini ve hatalarını da belirtmeyi zorunlu kılmalıdır.

Şurası tartışmasız bir gerçektir ki -biçimi bugünkünden başka türlü de olabilirdi- 12 Eylül'den sonra yurtdışında BİRLİK fikrini öne alan bir politik hattın izlenmesi son derece gerekli ve doğru idi.

Bu hattın iki önemli düzeyi vardı: Birincisi, politik hareketler, ikincisi anti-faşist, demokrat, ilerici güçler. Bir yandan, birlikte olabilecek gruplarla ortak siyasal faaliyeti geliştirmeye çalışırken, bir yandan da demokrat, ilerici güçlerle cuntaya karşı ortak ve birlikte bir çaba içine girilmesi gerekiyordu.

Bugün herkesin görebildiği gibi, her iki düzeyde de iki yıl öncesinden oldukça ileri ve olumlu bir noktada bulunulmaktadır.

Ne var ki bizler, özellikle gruplar arasında yaratılan birlikteliğin daha bir yetkinleştirilmesi için tü, gücümüzü seferber ettiğimizi, ortak siyasal hattın yaratılması doğrultusunda sabırlı bir çaba içine girebildiğimizi iddia edemeyiz.

Bunda kuşkusuz, birlik olayının hayat bulmasında, diğer grupların da en az bizim kadar çaba harcayacağı beklentisi içinde olmamızın önemli bir rolü vardır.

BİRKOM'un biçimsel *yanlarını* aşırı derecede mutlaklaştıran anlayışlara karşı muhtevayı öne çıkarmada başarılı olunamamıştır.

Öte yandan özellikle tabanda bir birlikteliğin yaratılması yönündeki çabalarımız yetersiz kalmıştır. Diğer grupların herşeyi merkezi düzeyde çözme anlayışlarının yarattığı engelleri aşma *konusunda birimlerde yeterli bir* mücadele sürdüremeyişimiz, aslında BİRKOM'un yapması gereken bir çok şeyi sadece Devrimci İşçi'nin yapması sonucunu doğurmuştur.

BİRKOM içindeki anlayış farklılıklarının açık siyasal tartışma ile giderilmesi için yeterli bir çaba *harcanmamıştır. Bu durum,* gruplar arasındaki ilişkide diplomasi usulü ilişki mantığının güçlenmesi, devrimci ilişki mantığının zayıflaması tehlikesini ortaya çıkarmıştır.

Bunlara, bir takım grupların olumsuzluklarına tepki olarak gündeme gelen ve sonuçta o grupları **"küçük", "ilkel"** ya da **"sorumsuz"** bulmaya kadar varan yanlış yaklaşımları da eklersek, bütün bunlar BİRLİK çabalarındaki ve BİRKOM'daki olumsuzluklardan ilk elde kendimizi sorumlu tutmamız gerektiğini bize bir kere daha hatırlatmalıdır.

DİPNOTLAR:

(1) Bizim, ta başından beri vurguladığımız ve **BIRKOM'***un ilk oluşumu sırasında herkes tarafından benimsenen bu görüş, PKK'lı arkadaşlar tarafından Serxwebun'da,* **"Avrupailik", "Avrupalılaşmak", "özerk devrimcilik"** *vb. gibi ifadelerle tamamen* **ahlaki** *bir olay olarak sunulmaya ve eleştirilmeye çalışılıyor. Siyasal ve toplumsal koşulların Türkiye'den farklılığını anlatmak için kullandığımız Avrupa zemini gibi kavramların ifade ettiği özü görmeden, ya da görmezlikten gelerek Serxwebun okuyucularına Devrimci Işçi'yi gönlü ve yüreği Türkiye ile hiç bir ilgisi kalmamış bir grup olarak sunma çabası herhalde olumlu bir şey olmasa gerek. Serxwebun yazarı, soruna o denli ahlaki bakıyor ki, Devrimci Işçi dergisinde yayınlanan bir grup Alman arkadaşın (Frankfurt Türkei Komite) yazısındaki bir ifadeyi okuyucularına sanki Devrimci Işçi'nin görüşüymüş gibi sunuyor.*

(2) Devrimci Işçi'nin bu sayısında konunun bu yönüne ilişkin ayrıntılı tartışmalar vardır ve bu nedenle burada herhangi bir tekrara girmeyeceğiz.

(3) Lenin burada parti içi demokrasiye karşı çıkmıyor. Bir: Raboçeya Dyelo'nun ve ekonomistlerin, örgüt içi demokrasiyi seçimle eşit gören anlayışlarını eleştiriyor. Iki; **"komite kararlarının ancak bütün çevreler tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girmesini"** *savunan anlayışları eleştiriyor. Herkes bilir ki, RSDIP'nde yönetim organları en zor dönemlerde bile seçimle işbaşına gelmişlardir.*

ŞİLİ ÜZERİNE ÜÇ TEZ

Muhalefet lideri Hristiyan Demokrat sendikacı: Rodolfo Seguel.

Bu tez, "Şili'ye Özgürlük" çalışma grubundan üç üye tarafından hazırlanmıştır.

I-Diktatörlüğün Krizi

Hiç şüphe yok ki, Şili askeri diktatörlüğü iktidarı ele geçirdiği 1973' den beri en ağır krizini yaşamaktadır. Açık olarak teslim etmemesine rağmen, rejim kendini meşru kılan temellerin iflasını kabullenmek zorundadır. Neydi Pinoşe rejiminin temelleri:

1- Kamu düzenini sağlamak. Bu 40 sene boyunca devlet aygıtının içine sızmış halk hareketini dağıtmak ve yönetimi ele geçirmek anlamına geliyordu. Böylelikle:

2- Yerli ve yabancı kapitale geniş garantiler sunan, aynı zamanda orta güçteki işverenlere kâr sağlayan, çalışan kesimlere de oldukça geniş tüketim imkanı sağlayan bir ekonomik model yerleştirmek istiyordu.

Burada propaganda makinesi sistemli bir şekilde işletilip, önemli bir *fonksiyon yükleniyordu. Ne* çıktı bunlardan? Sürekli kanun değişiklikleri. Senelerin mücadelesi sonucu kazanılmış çalışma hakları ve sosyal imkanları hemen hemen bütünüyle ortadan kaldırıldı. Geriye, kağıt üzerindeki birtakım "haklar" kaldı. Şiddetli polis baskısı ile de halkın karşı çıkması engelleniyordu. Öte yandan ithal belirlemeleri ve parasal ayarlamalar, yabancı kapitale ve az sayıdaki Şili'li aileye inanılmaz ve utanç verici kazançlar sağlıyordu. Aslında hiç olmayan "altın Çağ", "Şili Harikası" 1977 ile 1980 arasında propaganda edildi. Bu arada, kendine legal bir görünüm sağlayan, hileli bir halk oylamasıyla, diktatörlük en az 1989'a kadar dümende kalmayı hesaplıyor.

Şili, maddi, moral ve politik olarak iflas etmiştir. Tüketim ümitleri, borç dağlarında son buldu. Firmalar birbiri ardına iflas ediyor. Şimdiye kadar görülmemiş bir boyutta insanlar mülksüzleşiyor. 10 milyonluk nüfusun yüzde 33'ü işsiz. Bu arada Şili beslenme ve petrol ihtiyacının yüzde 75'ni ithal etmek zorunda kalmıştır. Buna karşın, en geç 1985'den itibaren yaşamak için gerekli olan besin maddeleri, yedek parça, petrol için hiç döviz kalmayacağı hesaplanabilir.

Böylelikle kendini meşrulaştırmaya çalışan bir şiddet yönetiminin bir temeli çöktü, ikinci temel olan "huzur ve güveni sağlama" da öyle. Çünkü bugün artık diktatörlük tarafından kolay kolay yok edilemeyecek, kontrol altına alınamayacak bir halk hareketi oluştu. Tabandan, burjuva çevrelere kadar uzanan bir muhalefet, protesto günlerinde bir araya gelebileceğini, ortak davranabileceğini gösterdi. Yani diktatörlük artık "huzurun" garantisi değil, aksine iflasın ve huzursuzluğun sebebidir. Bu durum emperyalist metropoller tarafından da bu arada kabul edildi.

II- Yeni Halk Hareketi

Bugün "geleneksel sol" ve "yeni sol" için, özellikle sürgünde yaşayan taraftarları için çok acı vericidir ki, şu andaki halk hareketinin eski yapısıyla hiç bir benzerliği kalmamıştır. Unidad Popular (Halk Cephesi) ölmüştür. Eski halk hareketi kendini üç şart altında oluşturdu:

1- O zamanki ekonomik model milli endüstriyi hedefliyor ve halkı iki temel noktadan "işgücü", "tüketici" olarak görüyordu.

2- Sosyal düzen, çalışanlara, kendi örgüt ve sendikaları aracılığıyla belirli bir ağırlık kazandırıyordu.

3- Yarı yoksul bir ülkedeki, küçük bir "refah devleti" vatandaşlarina düzenli aralıklarla parlamentoda ve yerel olarak yöneticilerini seçme hakkı veriyordu. Sağlık, eğitim ve emeklilik alanlarında oldukça iyi bir sosyal ağ örülmüştü. Bu burjuva devleti değişken bir karaktere sahipti: Baskı altında tutuyordu, ama "dayanılabilirdi".

Komünist, sosyalist partiler ve sendika yöneticileri, halk hareketinin tepesini oluşturuyorlardı. Senatörler, parlamenterler, yerel milletvekilleri, sendikacılar bir nevi halkın koruyucuları, "Samuraylar" rolünü oynuyorlardı, hiyerarşik sıralanıp,"hareketi" tabandan kontrol ediyor, tepede birleştiriyorlardı.

Onlarca senelik gelişim süreci, büyük sol partilerin sonunda onların devlet aygıtı içinde yer almalarına yol açtı. Bu gelişimin en üst noktası, Unidad Popular'dı. 40 senelik geçmişiyle, burjuva demokrasisi kendi yarattığı mitleriyle bir politik kültür oluşturdu. "Şili, Latin Amerika'nın politik çerçevesinde olağanüstü bir ülkedir", ordu politikaya karışmaz ve Anasaya'ya saygılıdır, denirdi.

Bu efsanenin sarsılmazlığından özellikle, sınıflar mücadelesinin böylesi bir şeyin olamayacağından şüphe belirtmesi anında, bahsedilirdi. Halk, merkezini sol partilerin ve sendikaların oluşturduğu, kendi örgütlerini kuruyordu. Seçimler, yürüyüşler, grevler mücadele biçimleriydi. İlk defa Allende yönetiminin sonlarına doğru barikatlar kurarak, fabrikalar işgal ederek mücadele eden örgütler oluştu. Partilerden ve devletten otonomi isteyen, yerel yapılar oluşuyordu. Bunlar halk iktidarının nüvelerini oluşturuyordu. Ama çoğunluğu oluşturamıyorlardı. Böylelikle halk örgütlülüklerinin eski geleneklerini kıramamışlardı. "Yeni sol" henüz azınlıktı, ancak sürecin sonunda ve işin kenarında belirli bir etki yaratabildi.

1973'de bu 40 senelik halk hareketi yenilgiye uğradı. Halk iktidarının nüveleri tabandan ve yönetici kadrolar parçalandı. 1974'de ölümle mücadele ediyordu. 1975'de ise dağıldı ve öldü. Halk hareketinin sistem içinde yarattığı hareket alanı boşaldı, yerine halkın sadece *ucuz işgücü göndereceği bir* ekonomik sistem oturtuldu.

İşçi sınıfının ve memurların, varolan işyerlerine oranı bilinçli olarak öyle bir noktaya getirildi ki(yüzde 30'dan yüzde 17'ye düşürüldü) artık işyeri, çalışma talebi, temel bir hak olmaktan çıksın, bunun yerine "en az çalıştırma programı" (Empleo Minimo'da olduğu gibi), ayda 60 Mark ücret için çalışma, devletin bir ihsanı *olarak değerlendirilsin.*

Seçimlerin ve sosyal hizmetin olmadığı, sadece eliter ve baskıcı bir devlet oluştu. Yoksullar, işsizler, bütün bir halk, devletin ve onun eko*nomik modelinin dışında tutuldu*lar, devre dışı bırakıldılar. Halk kendi en asgari ihtiyaçlarını karşılamak üzere kendi başına kaldı. *Bu nedenle halk aşevleri, marangoz,* tamirhaneler, kültür, kadın ve gençlik grupları oluştu. Politika üst düzeyde, "halksız" yapılıyordu. "Hal*kın koruyucuları" rolünü oynayan* "Samuraylar" ise artık yoklardı. Halk artık kendini tabandan, ailesi içinde, komşularıyla, arkadaşlarıyla örgütlemek zorundaydı. Böylelikle çok çeşitli ve çok sayıda örgütler oluştu. Bunlar, kaybedecek hiç mi hiç birşeyi olmayan, işçi gibi kaybedecek ücreti dahi olmayan, gecekondularda yaşayan insanların örgütleriydi. Bugün bu kesim halk hareketinin çoğunluğunu oluşturuyor.

Bir kaç seneden beri yeni halk hareketinin sendikal kısmı kendini yeniden örgütledi, ama 1973 öncesinden küçük ve yeni iş kanunları ve yüksek işsizlik oranından dolayı, etkisi çok az. Bu nedenle grevleri başarılı değildi ve yönetici kadrolarının rolü sadece sembolik.

Sendikal hareketin bir kısmı, 1973' de sona eren yola yeniden çıktı. Bu kesim, özellikle yönetici kesimde, hala partiler tarafından kontrol ediliyor. Geleneksel sol partiler hala önemliler ama, buradaki eski hegemonyalarını kaybettiler. Hristiyan Demokratlar öne çıktılar, sendikal hareketin diğer kesimi, partilerden bağımsız, otonom gelişiyor ve politikayı diğer halk örgütleriyle birlikte yerel düzeyde yapıyor.

Yeni halk hareketi eskisinden farklı. Çünkü devletten, partilerden ve hatta kendine en yakın hissettiği katolik kilisesinden bile bağımsız. Bu halk hareketi, tabanla iç içe bağıntılı. Yöneticiler sadece yerel düzeyde varlar. İçinde "taban demokrasisi" işlerlik gösteriyor. Kadınlar ve gençlik eski hareket içinde hiç bir zaman oynayamadıkları önemli bir rol oynuyorlar. Savunucusu, geniş halk kesimleri içerisinde yaygın olan ve ekonomik modelleri de beraberinde getiren ataerkil aile düzeninden kaynaklanıyordu. Bu yeni hareket özellikle somut politik ve ekonomik problemlerle uğraşıyor, tarihi planı ve programlara yüz vermiyor. Bunun *nedeni ise halkın önüne, son yirmi* senede dünya tarihinin üç projesinin dayatılmış olmasıdır.

1- Başarısızlığa uğrayan, hristiyan demokratların sosyalist de kapitalist de olmayan olmayan "özgürlük içinde devrim" projesi.

2- Unidad Popular'ın yenilen, sosyalizm için "şili yolu".

3- "Liberal pazar ekonomisi" Onun da ne olduğu ortada.

Bugünkü halk hareketi, bir avuç azınlık tarafından "politikaya boğul*ması" yerine*, basit düzeyde aktif ve yoğun politika yapıyor. Bu noktaya gelen gelişmeler ve yorucu gayretler özellikle kendini Şili'deki mücadele ve dayanışma içinde görenlerce özellikle dayanışma hareketince bilinmiyor. Bu, halk hareketini onun eski taşıyıcı organları, politik partileri ve sendikalarıyla tanımaya alışmış olanlar için anlaşılabilir birşeydir. Böylesi birşey, *ayrıca basın tarafından ve yurt dı*şında sadece kendinin etkili olduğu işler ve eylemlerden bahseden Şili solunun yayın organları tarafından yazılmayınca, daha da güçlü bir şekilde ortaya çıkıyor. Böylece Şili'de olan son olaylardan sadece (spontan) kendiliğindenci hareketler diye bahsediliyor. Ama aslında kendiliğindencilikten bahsedilmesi mümkün değildir. Olanlar " şekilsiz yığınların" protesto eylemleri değildir. Bu eylemleri örgütleyenler, bizim eskiden sadece sendikalardan kısmen tanıdığımız ama çoğunluğunu tanımadığımız yoksul gecekondular yani "köstebekler" dir. Hareketin "kendiliğindenci" olmadığını söylememizden, kimse, bazılarının inandığı gibi, hala etkinliğin sol partilerde olduğu sonucunu çıkarmasın. Hiç bir şekilde böylesi bir sonuç çıkarılamaz. Bu, artık kimsenin aşağılayamayacağı, gizleyemeyeceği, tabandan gelişen, olağanüstü bir otonom harekettir ve protesto eylemlerinin temel eksenini oluşturmaktadır. Bu hareket büyük baskılara uğradı. Burjuva muhalefet tarafından, kendilerine zarar vereceği korkusuyla, en fazla korkulan ve diktatörlük tarafından "yıkıcılar, vahşiler " diye adlandırılıp, nefret edilen, mücadele edilen bir harekettir bu.

III- Eski Halk Hareketinin Politik Tabakası –Sol Partiler– Kriz İçerisinde

Bir çok gerçek bu iddiayı doğruluyor.

1- Partiler halk hareketinden ayrı bir gelişim süreci izlediler. Halk hareketi protesto eylemleriyle, sosyal bir güç olmayı başarırken, eski sol partiler birleşmek yerine parçalandılar. Başka bir deyişle, sol partilerin birliği olmadan olmayacağı söylenen, halk hareketi hiç bir ön şartsız gelişti.

2- "Aynılar" ın, ortak sorunları için bir araya geldiği tabandaki çalışma sayesinde yeni halk hareketinin büyük bir kesiminde sekterlik alt edildi. Buna karşın partilerde sekterlik hala sürüyor ve sol partilerde, partiler tablosunu belirliyor. Bu partiler az ya da çok hakkederek, aynı sosyal tabanın öncülüğü ve hegamonyası için birbirleriyle kavga ediyorlar.

3- Yeni halk hareketinde taban demokrasisi işlerlik kazanmışken, partilerin çoğunda seçimle indirilmesi mümkün olmayan "öncü kadrolar" yerlerini daha da sağlamlaştırılıyorlar. Bunların çoğu da hala yenilgi döneminden kalma yöneticiler. Düşmana karşı savaşta kötü kumandanlık ettiler ama, kendi tekkelerinde iktidarda kalma becerisini gösterdiler. Tabii böylesi bir şey ancak, düşünce özgürlüğünün, eleştirinin, örgüt içinde ortadan kaldırılmasıyla ve "demirden öncü bir kadro" ile mümkün. Böylesi bir şeyin faturası olarak bir çok kişi özellekle sürgünde partiden ayrılıyor. Sürgündeki bu ayrılıkların önemsiz olduğunu sanmayın. Çünkü partilerin üye çoğunluğu sürgünde. Parti yönetici klikleri de sürgünde yaşıyorlar. Ve önemlisi Şili'deki taraftarları tarafından da aynen öyle yönetici olarak kabul ediliyorlar.

Polonya'daki askeri diktatörlükle birlikte yaptıkları işler gösteriyor ki, bu partilerin çoğu halkın kurtuluşu için birer araç değildirler. Kendilerini ilerideki baskı organları haline dönüştürüyorlar.

4- Partilerin gençlikle bağlantısı yoktur. Yeni halk hareketi içerisinde ise gençlik önemli bir rol oynuyor ve eylem günlerinde önde yerlerini aldılar. Bu gençlik 1973'ün çocuklarıydı ve partilerin eski politik, örgütsel gelenekleriyle hiç ilişkileri yok. Bu alanda partiler hiçbir etkinlik kuramadılar.

5- Sol partiler şimdi bile politik olaylara, ne yeni gerçekliğe uyan ne de yeni sosyal düzene uyan şamatayla "müdahale" ediyorlar. Örneğin hala bu senenin Nisan ayına kadar, işçi sınıfı önderliğinde ve halkın diğer kesiminin desteği ile kitlelerin mücadele biçimi olarak genel grevi önerdiler.

Halk hareketi ise protesto eylemlerinde karar kıldı. Çünkü bu eylemler, bugünkü güçler dengesinde bir araya getirici bir mücadele biçimidirler. Örneğin bir işçiye de işten çıktıktan sonra, kadınlar, işsizler, gençler vs. halkın çoğunluğu ile birlikte eylem yapma imkanı veriyor. Bir genel grev ise işçilerden iş yerlerini kaybetmelerini, işsizlerden ise boşalan iş yerlerine girmemelerini talepetmek demektir.

Haziran sonunda partilerin genel grev çağrısının iflas ettiği ortaya çıktı. Bakır işçileri kendilerini grev yapmağa zorunlu gördüler ve diğer sendikalara genel grev çağrısı yaptılar. Bu eylemin başarısızlığı sendikaları zayıf düşürdü, dolayısıyla başta hrıstıyan demokratlar olamak üzere burjuva muhalefetinin gelişmelerin merkezi olmasını sağladı. İki eylem gününde sendikalar kumarı oynadı ve muhalefet hareketi içinde öncülük rolünü kaybetti.

Sol partiler, halk hareketini, azınlık olan sendikal alanla sınırlayıp, gecekondulardaki geniş yoksullar tabakasını unutarak, gerçeği yanlış değerlendirdiler.

Şili sol partilerinin krizi aslında bir "temsil" krizidir. Çünkü hala eski mücadele ve örgüt biçimleriyle, Şili'nin geleceğini taşlaşmış bir perspektifle görerek ve günün gerçeğine tamamen yabancı bir biçimde eski halk hareketini temsil etmek istiyorlar. Hatta hala önemli bir parti olan Komünist Parti bile, önemli bir rol oynamıyor. Geleneksel dayanak noktası olan sendikal kesimde bile bir etkinliği yok. Bugünkü tabloda partiler de yer alıyor ama yeni halk hareketiyle kıyaslanınca, yan bir rol oynuyorlar. Partiler eskinin çok sayıdaki yönetici tabakaları olarak yaşıyorlar. Ama öyle bir yönetici tabaka ki, olmayan bir halk hareketinin (eski halk hareketinin) yöneticileri. Kendilerini yenileyemeyen partiler, yukarıdan oyunlarla tereddütlü bir deneme içinde bile olsalar, artık halk hareketini temsil etme hakkına sahip değiller. Partilerin eski taraftarlarının bir kesimi, yönetme talepleri olmaksızın, sadece desteklemek, ve ondan öğrenmek amacıyla, yeni halk hareketiyle birleştiler.

Bir çok kişi kendine neden solun birliğinin olmadığını soracaktır. Cevabı şu: Çünkü bu birlik ihtimaldir ki hiç olmayacaktır. Olasıdır ki bu birlik olmadan da kendini geliştiren yeni halk hareketi için solun birliğinin olmayışı önemli değildir. Yeni halk hareketinin, zafere giden yolda kabiliyetsizliklerini defalarca göstermiş olan, "meslekten yöneticilere" ihtiyacı yoktur. Onların kendi yönetme becerilerini ortaya cıkarmak geliştirmek için yardıma ihtiyaçları vardır.

Bazı Perspektifler

Diktatötlük uzun süreli hiç bir çözüm sunamaz ve kendini kısa süreli iki yönde hareket ettirebilir. Birinci imkan, burjuva muhalefetle yapılacak görüşmelerde aranabilir. Böylesi bir çözüm, halk hareketinin bölünmesini, baskı altında tutulmasını ve diktatörlük yanlılarının politik bir hareket olarak yeniden örgütlendirilmesini ön görüyor. Bu yol yeni İç İşleri Bakanı Sergio Onofre Jarpa tarafından savunuluyor. Diğer taraftan görüşmelerin bu sonuca ulaşmaması halide, Pinochet "11 Eylül 1973" ün tekrarlanacağını açıkladı. Bu darbe ve katliam anlamına geliyor. Rejimin sert kanadı bu doğrultuda hareket ediyor.

Burada tabii hesabedilmesi gereken bazı şeyler var. Bu yolu seçmek için, diktatörlüğün yeterince baskıcı güçleri var, ama en tehlikeli çözüm bu olacak. 1973'deki katliamı, burjuva kesimlerin o zamanki gibi desteği olmadan, hem de halk hareketini uzun süreli olarak ortadan kaldırmak için daha büyük boyutlarda halk üzerine baskı uyguluyarak, tekrarlamak anlamına gelecektir. Ayrıca muhalefet on sene önceki tempoyla parçalanamıyacak kadar geniş. Silah geri tepebilir. Pinochet'in başına ilk defa geliyor, ama silahlı kuvvetlerin içinde de bu konuda fikir birliği olmayacağı, tereddüt edildiği hesaplanmalıdır. Eğer cunta bu darbeci çözümü seçerse, kısa vadeli başarı kazanabilir. ama orta vadede iç savaşa ilk adım atılmış olacaktır.

Şu anda muhalefetin bir arada hareket etmesine rağmen, "birlik" olmadığını söylemek lüzumsuz. Burjuva muhalefet içinde PRODEN (milli gelişme için proje) beliriyor ve AD (demokratik ittifak) en az tavizkar olanı. Burjuva muhalefet rejimi, ülkeyi, politik, sosyal ve ekonomik çöküntüye götürmekle suçluyor ama rejimin tasviyesini değil sadece diktatörlüğün kalkmasını istiyor. Sorumluların cezalandırılmasını talebetmiyor. İktidara gelmeyide istemiyor. Sadece kendisince desteklenecek bir 1,5 sene süreli geçiş hükümeti talebediyor.

Sol partilerin çoğunluğu kendisini burjuva muhalefete göre tanımlıyor. Bir kesimi şimdiden demokratik ittifaka katıldılar. Bunun dışında kalan kesim ise, daha iyi etki kurabilmek için, güçlerini birleştirmeyi deniyor.

Halk hareketi henüz bir alternatif değil. Kendi politik ve ekonomik taleplerini daha bir güçlü dile getirebilecekleri, baskıyı belirli bir zaman için azaltan, aynı zamanda halk örgütlerine daha geniş bir hareket alanı sağlıyan her politik açılım, umut uyandıracaktır. Bu taleplerin yerine getirilebilmesi çok güçtür. Bu nedenle Şili'nin önünde istikrarsız bir dönem vardır.

Sorunlarımız

Aşağıda, "ayrılan" Ali Ekber adındaki bir arkadaşın gazetemize gönderdiği yazıyı yayınlıyoruz.

GİRİŞ

Devrimci hareket içinde, bu aşamada yaşanan sorunları sempatizanlar ve taraftarları arasında bilmeyen kalmadı. Genel olarak sorunları şöyle sıralayabiliriz. Yeniden örgütlenme, FKBDC ve buna bağlı olarak Avrupa'da birlik sorunu ve bu sorunların ele alınış biçimi, örgütsel düzeyde bu eksende açık siyasal tartışma Nisan bölgeler toplantısından sonra başlatıldı. Daha bu toplantıya gelmeden, siyasal tartışma kendi karakterine uygun olarak olgunlaşmadan, kapsamına alması gereken güçleri tartışma içine çekmeden, konuya ilişkin geniş bilgi tabana yansıtılmadan (tüm bu gerçekler yaşanırken), tartışmayı yönlendiren sorumlu arkadaş grubu tarafından mutlak bir şekilde zaman tayin edilerek karar verme aşamasına getirildi. Bu yöntemle sağlıklı, varolan sorunlara siyasi anlamda çözüm getirilemeyeceğinin kavranması gerekirdi. Buna rağmen bu yöntemde ısrar edildi.

Bu bağlamda gelişmelerin bizlere yansıyabildiği kadarı ile, olayın karmaşık niteliği karşısında, bu duruma müdahale etmeye çalışan arkadaşların eksik ve hatalı davranışları şöyle özetlenebilir:

Tecrübesizlik, soruna yanlış yaklaşma, perspektif olarak ideolojik mücadelenin bu sorunlar üzerinde yaratacağı olumlu etkiyi ve rolünü kavrayamama. Acelecilik, bu düzlemde bugünkü yaşanan sürecin özelliklerini, karakterini tahlil etmede kullanılan ölçü objektif gerçeğin dışında subjektif bir yaklaşım sergilenmiştir. Örgütsel planda bu yaklaşma tarzı arkadaşları yanlış karar verme sonucuna getirmiştir. Bu sonuç hareketimiz açısından örgütsel planda küçümsenmeyecek tahribatlara yol açmıştır.

Gelinen aşamada idari kararın politik bir öze ve içeriğe sahip olmadığı söylenebilir. Böylesi bir kararın dayandığı temel güç, hareketimizin taban unsurları olduğu sanılıyor. Ancak şu gerçek bilinmelidir ki, tabandaki devrimci sempatizanlar örgüte olan bağlılıklarını ve inançlarını siyasal bilinç düzeyine dönüştürmede oldukça kendi içinde eksik ve yetersizlikleri taşıyor.

Tabanın siyasal anlamda bilinçsiz oluşu kampanyanın örgütlendirilmesi açısından kısa vadede elverişli bir ortamı yarattı. Hareketimizin unsurlarının bilinçlendirilmesinin ve sorunların muhtevasının kavranmasının önünde bir engel teşkil etti. Bu yanlış mantığın sonucu, yer yer örgütlenme ve sorumluluk konumunda olan arkadaşların, tecrit politikasının sürdürülmesinde subjektif niyet olarak istemeseler de objektif olarak olumsuz yönde katkıları olmadı denemez. Objektif olarak siyasal bir zeminde ideolojik mücadele yöntemini kullanarak duruma müdahale etmeye çalışan unsurlar olumsuz diye adlandırılan platformda mücadele etmek zorunda kaldık.

Fonksiyoner olarak sürece ilişkin görevlerimizi tam anlamıyla yerine getiremedik. Ancak bizlerin de iradesi dışında gelişen nesnel şartların etkisi ile mevcut durum kendi karakterini değiştirme eğilimi taşıyor. Esas sorun, sorunu değişme doğrultusunda ona etki yapan çelişkinin özelliğinin doğru kavranarak, ona uygun yöntem ve metodun doğru saptanması. Buna bağlı olarak, bu sorunlar nereden, nasıl, hangi platformda, hangi mücadele biçimi seçilerek çözülebilir? Eleştiri-özeleştiri yöntemi devrimci bir örgütte esas itibarıyla hengi ölçülere göre, nasıl kullanılmalıdır? Hangi ilke ve prensiplere göre örgüt sorunlarını ele almalıyız? Örgüt içi kurallara göre siyasal tartışmada belirleyici ögeler nelerdir?

Gerçi belirli zamanlarda dergi sütunlarında teorik tartışmaların yapılmasına rağmen, mücadele süreci içinde pratiğe ilişkin yapılanmamıza bakıldığında görülen hatalar, eksiklik ve zaaflar üzülerek söylemek gerekirse telafi edilememiştir. Demokrasi kavramı özüne uygun biçimde program düzeyine sıçratılamamıştır. Bu temel eksikliğin esas kaynağı, Devrimci İşçi Avrupa örgütlülüğü düzeyinde, örgüt ve demokrasi tartışmaları pratiğe ilişkin, devrimci görevlerimiz açısından somut olarak ele alınmamıştır. Sürekli yukarıdan aşağıya, kollektif özellik taşımayan, sosyal pratikten kopuk, soyut kararlar olarak tabanın meşkuliyet içinde olmasına yönelik pasif tavır takınılmıştır.

Halbuki esas itibariyle bu yöndeki bir tartışma, örgütün bütünselliğine ilişkin yukarıdan aşağıya, kadro eğitimi görevi üstlenmesi gerekir. Kadrolara *yönelik* siyasi eğitim aracılığıyla giderek siyasi görevlerimize ilişkin asgari olarak, siyasi, ideolojik, politik düzeyde birlik sağlandığı ölçüde azami ideolojik birliğe doğru yönelim sağlanmış olur. Ancak şu ana kadar yukarıda belirtilen kıstaslara ve kriterlere uyulduğu söylenemez. Belirlenen tarzda uyulması gereken temel ilkeler yerine örgüt insanlarının yozlaşması temelinde, bağlılığı yukarıdan aşağıya sunulan karar ve önerileri eleştirmeme, devrimci bir hareketi üst düzeyde üç veya beş tane insanda somutlama biçiminde özetlenebilir.

Bu durum kendini anlayış olarak taban ilişkilerine de yansıtarak egemen hale gelmiştir. Yaşanan sürecin belirli evrelerinde zaaflı ve hatalı ilişkilerin doğurduğu pratik yapılanma, hareketimizin belli unsurları tarafından doğrudan eleştirilmişse de, pratik olarak gerekli adımları atmada fonksiyonsuz kalınmıştır. Bu çerçevede sorun sadece teorik olarak doğru görüşlere ve tespitlere sahip olmakla açıklanamaz. Bu sadece işin bir yanı. Bunun yanısıra yukarıda belirtilen doğru teorik görüşlerin pratiğe eksiksiz, hatasız yansıtılabilmesi için doğru ça-

Ayrılan arkadaşlar hakkında

Bundan 8-9 ay kadar önce bir grup arkadaş çeşitli gerekçelerle saflarımızdan ayrıldılar. Başlangıçta, siyasal olmayan (rasyonel olmayan birçok faktörün ağırlıklı rol oynadığı) nedenlerden de kaynaklanan bu olay hareketimizin ideolojik-siyasal eksikliklerinde kendisini tanımlamaya ve açıklamaya çalıştı. Başlangıç gerekçesi, ortaya çıkış nedeni ne olursa olsun, bizler, ideolojik ve siyasal hattımızdaki belirsizliklerin ve eksikliklerin olayın bu boyutta ortaya çıkmasında önemli bir rol oynadığına inanıyoruz.

Her ayrılık süreç içinde kaçınılmaz biçimde farklı bir siyasal arayışa yönelir. Ve bir siyasal ayrılık olur. Fakat bugün gelinen noktada ayrılan arkadaşlar açısından böylesi bir durum söz konusu değildir. Hareketimize karşı gerek Cephe-Birkom, gerekse dönem ve örgütlenme sorunlarında kendisini somutlamaya çalışan eleştiriler, herhangi farklı bir siyasal tavır alışın gerekçeleri olma özellikleri taşımıyorlar. Bugün gerek yukarıda değinilen gerekse birçok başka konuda hareketimiz içinde tartışmalar vardır. Ve bu tartışmalar içerik itibarıyla yapılmaya çalışılan eleştirilerin oldukça ilerisindedir.

Devrimci İşçi hareketinin kendi gerçekliğine özgü politikalar geliştirmemesinde bu tıkanma ve ayrılmalarda önemli bir rol oynamıştır. (Ayrılanların kendilerinde Dİ' nin politikalarının üretildiği kademelerde bulunuyorlardı.) Bugün ise Dİ bugününe ve geleceğine ilişkin yeni perspektifleri tartışmakta ve bunu belli bir eylemliliğe dönüştürmeye çalışmaktadır.

Tüm bunlar devrimci bir hareketin her ayrılık olayını (ayrılanların tutumu, niteliği ve gerekçeleri ne olursa olsun ondan bağımsız bir biçimde) kendi eksikliklerini, yetersizliklerini düzeltmesi için bir fırsat olarak ele alması gerektiği gerçeğinin pratikte kanıtlanması olarak ele alınmalıdır. Bizler kendi eksikliklerimizi giderdikçe, ideolojik, siyasal hattımızı netleştirdikçe bu tür gelişmelerden daha güçlü çıkarız. Bugün de durum budur.

Gelinen noktada bu sorun bitmek zorundadır. Sınırlı olsada birkaç dernekte çalışan, faaliyet gösteren birçok arkadaşın siyasal olmayan nedenlerle karşılıklı tavır almaları sihhatsizliktir, luzumsuzluktur, sona erdirilmek zorundadır. Karşılıklı davranışlardaki gereksiz sertleşmeler ve yanlış anlamalar yerini belli bir karşılıklı anlayışa, hoşgörüye terkederse sorun çözülür. eğer ortak kaygı belli ideolojik, siyasal açılımların yapılması ise, bunun yapılabileceği yegane yer devrimci harekettir. Arkadaşlarımızın saflarımızda süren tartışmalara ve ortak siyasal pratiğe katılmalarını kendileri açısından da yararlı bulmaktayız. Arkadaşlara yönelik dıştalama, dışarda tutma biçiminde olsa herhangi bir tavrın olmadığı ve olmayacağıda bilinmelidir. Bugün bütünüyle yerel bir sorun olan ve derneklerde belli bir süreçte (yerel özellikleriyle birlikte) çözülebilecek olan bu olayın çözümü doğrultusunda arkadaşların içinde bulundukları halet-i ruhiyeye son verecek gerekli adımlar atmalarını bekliyoruz.

şma tarzına ihtiyaç vardır.
Böylesi bir devrimci dönüşü-
ıün sağlanması için örgüte ege-
ıen olan bugünkü anlayışın söki-
ıp atılması gerekir. Yerine dev-
imin, mücadelenin çıkarlarına,
ereklerine uygun ilişkiler kurul-
ıalıdır. Kadrolar ve sempatizan-
ır örgüte iman eden insanlar ol-
ıaktan çıkıp, kendilerini örgütün
erçek anlamda sorumlu unsur-
arı haline getirebilmenin müca-
elesini vermelidirler. Her düzey-
e inisiyatif geliştirebilecek nite-
ğe sahip olmalıdırlar. Elbette
urup dururken önemli vasıflara
ahip olmak olmaz. Sorumlu un-
urlar harekete olan inanç ve bağ-
lıklarını mücadele sürecinde ni-
·lik değişikliğine uğratarak siya-
al bilinç düzeyine sıçratmalıdır-
ır.

Bu tarzda bilinç, tecrübe, deney
irikimi sağlandığı ölçüde hare-
etimizin karşı karşıya olduğu
orunlar ve çelişmenin karakteri
loğru kavranabilir. Böylesi bir
irikim neticesinde sağlıklı çözü-
ne gidilebilir. Aksi takdirde örgüt
ürokrasisinin emir ve direktifle-
inin yerine getirilmesinden öteye
ir şey yapılamaz.

)RGÜT DİSİPLİNİNİN LKELERI VE OLUŞUMU

Örgüt ve disiplin, mücadele ko-
ullarının var olduğu dönemlerde
endisini hissettirir. Bu bağlam-
a örgüt unsurlarının kendilerini
isiplin silahıyla donatmalarının
orunluluğu işçi sınıfı hareketinin
maçlarına ve hedeflerine uygun
öntemlerle sürdürülmesinde, e-
emen sınıflara karşı yenginin
ağlanmasındaki gerçek faktör-
rin belirleyici rolü şöyle somut-
ınabilir; kadrolarda demir disip-
n, bilinç, direnç, sağlamlık, baş-
ğmezlik, davaya inanç ve bağlı-
k, irade birliği. Sorumluluk, öz-
eri ve siyasi, ideolojik, politik
ilinç olmaksızın gerçek anlamda
evrimci disiplin yaratılamaz.

Yukarıda belirtilen ölçüler, sı-
ıf mücadelesinin sosyal prati-
inden kopuk, disiplin platformu
larak kadrolara sunulamaz. Ör-
üt unsurlarının uyması gereken
rensip ve ilkeler kafalarda tasar-
ınmış suni ilkeler olarak, sınıf
ıücadelesine göre biçimlenme-
iği sürece, mücadelenin ihtiya-
ına yanıt vermez. Böylesi bir
aklaşımla örgüt ve liderlik fe-
şizminin varlığını sürdürebil-
ıek için ihtiyaç duyduğu disiplin
e hiyerarşi belki yaratılabilir. Bu
urum örgüt içi sorunlarda bizi
öyle bir yanlışlığa götürür. Baş-
alarını veya aynı örgütün insan-
ırını mücadeleden kopuk, ona
öre şekillenmemiş, dogmatik
ekilsel prensiplere uymalarını
steriz. Teorik olarak örgüt unsur-
ırına dayatılan dogmatik ilke ve
rensiplere uymanın sakıncaları-
ı görerek bu duruma müdahale
tmek isteyen insanları örgütsüz,
kesiz, prensipsiz, laçka, örgütlü
alışmaya yatkın olmayan, yo-
ılmuş, mücadeleden yılmış, yor-
un savaşçılar ilan etme yanlış-
ğına götürür.

Bu anlayış örgüt içi ilişkilerde
ım anlamıyla kökleşip egemen
lursa, her hareket içinde onarıl-
ıası güç yaralar açar. Eğer dev-
imci disiplin sınıf mücadelesinin
oğal gelişimine uygun süreç i-
erisinde devrimci teori ile birlik-
:, devrimci pratikte kadrolar ta-
afından özümlenerek, kendisini
ınıf mücadelesinin çıkarına göre
yarlayabilmişse, devrimci kadro-
ır, devrimci mücadelenin farklı
lanlarında yığınlarla olan ilişki-
:rinde somutlayabildikleri dü-
:eyde nesnel olgularla kendi dü-
ünceleri arasındaki birliği sağ-
ıyabildikleri ölçüde sınıflar ça-
şmasının ürünü olan örgüt pren-
ip ve ilkelerine uyma gereklili-
ini, mutlak bir şekilde öne çıka-
rlar. Elbette böylesi bir gelişme
üreç sorunudur. Bu objektif ger-
eğe göre hareket edip etmeme,
ürecin başında kendisini göste-
r.

Yörelerden haberler, mektuplar...

Arkadaşlar,

Bölge ve birimlerden sürekli, diğer örgütlerle aramızdaki ilişkileri yansıtan mektuplar alıyoruz.

Bu mektupların önemli bir kısmı sol örgütlerle ilişkilerimizin nasıl olmaması gerektiğini gösteriyor.

Yörelerde bulunan kişilerin davranışlarıyla, siyasetleri yargılıyorsunuz. Yargılarınızın sonucunda hiç de çıkılmaması gereken bir noktadan yola çıkarak, siyasetlerin **"yalancılığı", "hot zotculuğu", "oportunistliği", "revizyonistliği"** *v.s. sonuçlarına varıyorsunuz. Böylesi kısır çekişmeleri yansıtan mektupları yayınlamamız mümkün değildir. Bu, bu yöntemi bir ilke haline getiren bir çok örgütün bu tip davranışlarına prim vermek olur. Mücadele gazetesinin 83. ve Emeğin Sesi gazetesinin 66. sayılarındaki Avusturya'dan ve Fransa'dan yayınlanan mektuplar, işte öylesi mektupları yayınladığımızda düşeceğimiz seviyeyi gösteriyor. Siz şüphesiz gazetenizin ucuz siyaset yapmasını istemezsiniz.*

Öte yandan gelen mektuplarda, neden hala Partizan'a, HK'ya, ötekine, berikine **"hakettiği"** *cevabı vermedigimiz soruluyor.*

Bildiğiniz gibi,hakkımızda bu dergilerde yayınlanan yazılar üç temel yanlışlığı içeriyor. Birincisi, yukarıda izah etmeye çalıştığımız, kendi saflarımızda eleştirisini yaptığımız davranış biçimi. Ikincisi, yayınlanan görüşlerimizin içeriğini çarpıtıp, yazıyı ve içerdiği fikri tanınmaz hale getirdikten sonra yazılan **"eleştiri"** *yazılarıdır. Böylesi yazılara verilebilecek en iyi cevap, yazının kendisinin Devrimci İşçı'den bir daha okutturulması olacaktır. Çünkü gerçekten birçok yazıya bundan daha başka verilebilecek bir cevap yoktur.*

Son dönemlerde ortaya çıkan üçüncü yanlışlık, Demokrat Türkiye gazetesinde çıkan yazıları eleştirerek (ki o eleştiriler yapılırken de önce DT'de çıkan yazı saptırılıyor.) aynı anda Devrimci Yol'u eleştirme işi de aradan çıkarılıyor. Devrimci Yol'suz gazete çıkaramıyorlar gibi bir sonuca varabiliyor insan. Herhalde buna en iyi örnek D.Y. imzalı yazıların çıkmadığı bir dönemde H.K.'nın **"D.Y. geçmişte ne dedi"** *gibi bir takım yazılarla durumu bir müddet daha idare etmesidir.*

Demokrat Türkiye'ye ilişkin defalarca belirttik bir daha belirtelim. D.T.'de çıkan yazılar sadece o yazıyı yazan kişiyi ya da heyeti bağlar. Devrimci Yol örgüt olarak kendi görüşlerini yayınlamak isterse açıktırki bunu kendi imzası ile yapacaktır. Zaten böylesi yazılar D.İ. dergisinde yayınlanmıştır. D.T.'de çıkan yazıların kimin, hangi örgütün yazıları olduğuna dair araştırmalara ayrılacak zaman, o yazıları anlamak için ayrılırsa açıktır ki o yazılar çerçevesinde de daha olumlu, ilerletici tartışmalar yapılabilecektir.

Ama biz yine kendimize dönelim. Biz de başka gazetelerden okuduğumuz yazıları şu ya da bu siyasetin yazıları gibi değil, şu ya da bu fikirler diye okuyalım. Bölgenizde yaptığınız tartışmalar da açıktır ki bir insan veya bir dernekle yaptığınız tartışmalardır ve öyle değerlendirilmelidirler.

Üstelik bir takım işlerin olmasının nedeni sadece **"oportunistler", "revizyonistler"** *olamaz. Bir şeyler olmuyorsa, olmamasında bizim de payımız vardır. Daha çok işleri, fikirleri, olayları, gelişmeleri, değerlendirmeleri içeren mektupları alacağımızı umuyoruz. Yani bizi, hepimizi ilerleten yazıları.*

Devrimci selamlar.

Hamburg

HAFTA SONU SEMİNERİNE NASIL GELİNDİ?

Bir kaç ay öncesi cuma toplantısında birimimizde durum değerlendirilmesi yapıldı. Politik boşluk, işlerde durgunluk, insanlarda bıkkınlık ve giderek derneğe gelmeme eğilimi tesbit edildi. Arkadaşların büyük bir çoğunluğu böyle giderse artık bizde derneğe gelmiyeceğiz diyorlardı. Dernek çalışması hiç bir soruya cevap vermiyen, garip bir monotonluk içinde yuvarlanıyordu. Yaz aylarında Türkiye'deki hapishanelerdeki direnişlerle dayanışma eylemleri cılızda olsa bir politik hareketlilik getirmişti. Şimdi hepimiz bekleyiş içindeydik. Kimden, nereden, ne zaman olduğunu bilmeden bizi harekete geçirecek birşeyler bekliyorduk.

Olumsuzlukların tesbitinde arkadaşların verdikleri cevaplar durumumuzu anlatmada önemli bir rol oynadı.

- Ben buraya şu kadar zamandır geliyorum, kimse bana bir şey öğretmiyor.

Veya

- Devrimciler böyle mi davranır, ben örnek insan davranışı arıyorum, örnek ilişkiler arıyorum burada yok.
- Burada hiç bir iş yapılmıyor, dernekte bir şey yürütülmüyor.
- Gel git, info sat, nöbet tut, bütün iş bu hani başka ne var gelmek istemiyorum artık.

Herkes birşeyler bekliyor, hepimiz bekliyoruz ama hep kendi dışımızdan, birileri bizim için bir şeyler hazırlayacak biz de yapacağız. Bizden başka bu birimde işleri üretecek kimsenin olmadığını tesbit etmek önemliydi. İşlerimizin neler olduğunu çıkarıp, derneğimize bir program yapmaya karar verdik. Ancak programı çıkartmak o kadar kolay olmayacaktı. Hangi işleri neden yapacaktık? Eskiden var olan çalışma grupları yürümüyor dağıldı. (işçi, kadın, gençlik, eğitim çalışması grupları vs.) Bunların aynısını yeniden yapmak bir fayda getirmeyecekti. Bunları bize yaptıran anlayışın tartışılıp ortaya çıkması gerekiyordu.

Artık yurt dışındaki tıkanıklığı 12 Eylül darbesiyle açıklamak yetmiyordu.

Biz kimiz, neyiz, buradaki politik varlığımızı ne ile tanımlıyoruz?

Bu sorunun cevabı bulunmadıkça program yapmak anlamsızdı.

Bütün arkadaşların tek tek konuşup görüş açıklayabilecekleri iki ginlük bir seminer hazırlamaya karar verdik.

Bir hazırlık grubu kuruldu ve tartışmada anahtar rolu oynayabilecek noktaları tesbit etmeye çalıştı.
D. İşçi 22. sayı orta sayfadaki "Avrupa ve devrimci görevlerimiz" yazısından önemli ipuçları vermesi bakımından yararlanıldı.

Hazırlanan soru metinleri dağıtıldı ve arkadaşlarımız küçük gruplar halinde tartışarak ortak görüşlerini protokole geçirdiler.

Bütün protokolden çıkan en can alıcı ortak sonuç şu oldu; "Kendimiz için varolabilmenin önemi'." Eğer biz burada bunu başaramazsak dayanışma hareketi olarak varolabilme şansımızda giderek ortadan kalkacaktı.

Bu yüzden kendi politikamıza, "göçmen politikasına" sahip olmamız önemli ve zorunludur. Ancak böylece yaşadığımız sosyal gerçeklikte politik varlığımızı ispatlıyabilme ve sürdürebilme şansımız vardır.

Daha sonra göçmen politikasının kapsamına nelerin girebileceği tartışıldı. Bu politikayı yaratma çabasını görev edinen mekanizmalar, çalışma grupları oluşturuldu.

Bu tartışmalar elbette sorunun çözüldüğü anlamına gelmez. Şimdi bize göre üzerinde daha köklü politik tartışmalar açılabilecek yeni bir zemin ilk pratik adımları Hamburg'da atılmıştır.

HAFTA SONU SEMİNERİ DERNEK ÇALIŞMA PROGRAMI ÜZERİNE TARTIŞMA NOKTALARI

Dernek çalışmalarını programlaştırmak için, aşağıdaki tartışma noktalarının ve soruların anahtar niteliğini taşıyan noktalar olduğu tesbit ettik. Bütün grupların bu noktaları tartışarak, her konu üzerine yazılı olarak görüş belirtmeleri faydalı olacaktır.

1. Bulunduğumuz ülkede (Almanyada) konumumuz, içinde yaşadığımız şartlar, iş durumumuz, aile durumumuz, çevremizle ilişkilerimiz, oturma izni veya diğer sorunlarımız, geleceğe ilişkin planlarımızı etkilediği gibi burada yaptığımız politikayıda etkilemektedir.
Kendi özel durumumuzdan yola çıkarak bu etkilenmenin nasıl olduğunu politik görüşlerimize nasıl yansıdığını belirtelim. (Devrimci İşçi sayı 22 Orta sayfa)

2. Kendi özel durumumuzdan düşüncelerimizden bağımsız olarak burada yaşıyan ve daha uzun süre yaşıyacak olan yabancıları (Türkiyeli) örgütlemek gibi bir görevimiz varsa, amacımız nedir?
a) bu örgütlenme bir göçmen politikasına sahip olmamızı gerektirmektemidir? Neden?
b) göçmen politikasına sahip olacaksak, burada yaşıyan insanlarımıza geriye dönmek veya Almanlaşmanın dışında başka bir alternatif sunabilmeliyiz. Bu toplumda göçmen olarak kabul edilmenin mücadelesi neleri kapsamına alır?
Göçmen politikasının programı ne olmalıdır?
Böyle bir göçmen politikası elimizdeki imkanlarla, somut olarak, çalıştığımız dernekte nasıl hayata geçirilmeye başlanır?

3. Doğru bir göçmen politikasına sahip olmakla, Türkiye devrimci hareketiyle dayanışma ve sempatizanı olduğumuz örgütün buradaki temsilciliğini yapma görevlerimiz arasında nasıl bir ilişki vardır?

4. Görevlerimizin bütünlüğü düşünülerek, derneğimizin nasıl bir fonksiyona sahip olması gerektiğini tartışalım. Başka bir deyişle, neden dernekler şeklinde örgütleniyoruz?
Tek tek her arkadaş somut olarak derneğe neden geldiğini, çalışmalara neden katıldığını açıklayabilirmi?
(Ortak görüş yazılacak)

5. Dernek politik görevlerimizi yerine getirmenin dışında, sosyal ihtiyaçlarımızı (diğer insanlarla ilişki ihtiyacımızı) giderdiğimiz bir yer olarakta görülebilirmi?
a) eğer aynı zamanda dernek bir sosyal yeri ise bizim dışımızdaki Türkiyelilerinde dernekten faydalanmaları doğru olmazmı? Bu nasıl gerçekleşir?
b) sosyal ihtiyaçların kapsamına kültürel ve sanatsal ihtiyaçlarda giriyorsa, öncelikle bizim, ve bizim dışımızdaki Türkiyelilerin bu ihtiyaçları dernekte nasıl hangi araçlarla giderilir?

6. Eğitim hepimizin istediği ihtiyaç duyduğu bir konu.
Şimdiye kadar yaptığımız eğitim çalışma guruplarını gözden geçirelim. (doğruluğu, yanlışlığı, eksikliği açısından) Niçin öğrenmek istiyoruz, neyi öğrenmeliyiz sorularını tartışarak eğitim programı içeriği ve biçimi konusunda görüş belirtelim.
(D.İ. sayı 21, sayfa 5 Teorik eğitim yazısı)
Hafta sonu seminerleri biçimi ve içeriği nasıl olmalıdır?

7. Çalışma gruplarının raporları okunsun ve tartışılsın.
Eksik, yanlış görülen yerler belirtilsin yeni öneriler varsa eklensin.
a) Gençlik çalışması
b) Kadın çalışması
c) Kültürel çalışma (folklor, tiyatro)
d) Türkei-Komite
e) İşçi çalışması, hakkında görüş ve önerilerini açıklasın.
Not: İşçi komitesi hayata geçmedi, bu yüzden raporu yok.

8. Dernek yönetim komitesi hakkında çeşitli tartışmalar yapılmıştır. Çıkan somut öneriler şunlardır:
a) komitede sayı olarak eksiklik doldurulsun ve komite böyle kalsın.
b) komite şimdilik bu haliyle kalsın, kurulacak çalışma gruplarından arkadaşların seçeceği 1 veya 2 kişinin bir araya gelmesiyle yönetim komitesi oluşturulsun.
Bu öneriler, varsa başka yeni öneriler, arkadaşlar tarafından tartışılıp, komite konusunda ortak görüş belirtilsin.

ORTAK PROTOKOL

* Politikleşmiş insanlarımızdan, işçilerimize, en ağır işlerde çalışıyor. Para kazanıp yurda geri dönme isteği, kendilerini geliştirmeye, sosyal politik çalışmaya katılmaya zaman ayıramadılar. Ayrıca Cunta'nın ispiyonlarına hedef olma korkusu var.
* Geri dönme düşüncesinin varlığı, konumunu belirledi. Geri dönme isteği burayı benimseyememeleri, aksine Türkiye özlemi ile dolu olmalarından kaynaklanıyor.
* İlticacılar taşıdıkları değişik sorunlar nedeniyle, politik faaliyette yararlı olamadılar. Aksine Türkiye sınıflar mücadelesinin etkisini daha fazla taşıyor olmaları nedeniyle, politika oluşturmada yanlışa düşülmede etkileri büyük olmuştur.
* İnsanların bu açmazlarını çözücü örgütsel politikaların eksikliği aksine açmazları derinleştirici icerikler taşıyor olması.

2a)* Milyonu aşkın insanımız uzun dönemde burada yaşayacaktır.
* Bu insanlara sosyalist bilinç götürmek önemli bir görevdir.
* Bu bilincin taşınması, bu insanların burada yaşadıkları çelişkilerin çözümü için mücadeleden geçer.
b)* Almanlarla eşit sosyal-hukuksal hak (eşit politik, eğitim, konut v.s.)
* Kültür ve geleneklerimizin özgürce geliştirilmesinde uygun bir ortam sağlanması ve korunması.
* Alman toplumu ile olan sosyal-kültürel çelişkilerimizin ilerici bir biçimde aşılması, yaşam uyumu ve bütünlüğünün sağlanması.
* Asgari platformunda tanınan haklardan tam ve yaygın olarak yararlanmayı hedeflemek.
* Bu programı somut politikalar üretebilecek düzeyde geliştirip zenginleştirmek.
* Göçmen politikasını hayata geçirecek mekanizmalar, kurulacak çalışma gruplarıdır. Çalışma grupları programlarını bu anlayışla yapmalıdırlar.

3)* Göçmen politikamız sadece Almanya'da yaşayan Türkiyelilerin sorunlarının çözümünü sağlama ile sınırlı değildir. Çalışmamız kitlesine sosyalist bilinç taşımayı temel alacağından, Türkiye Devrimci Hareketiyle dayanışma için gerekli ürünleri, kadrosal unsurları, maddi olanakları, demokratik kamu oyu desteği v.b. yaratacaktır.

* Ekonomik demokratik platformda bir mücadeleyi örgütleyecek, Devrimci İşçi'nin, Devrimci Yol ve onun yurt dışındaki siyasi örgütlülüğü ile ilişkisi örgütsel bağımsızlık-ideolojik bağımlılık çerçevesinde ele alınmalıdır.

4)* Göçmen politikasının yürütülmesi için insanların örgütlü faaliyetinin can bulduğu bir mekandır.
* Faaliyetlere katılan insanların sosyal-kültürel ihtiyaçlarının giderildiği bir mekandır.
* İnsanların gelişme arzuları doğrultusunda eğitildikleri bir mekandır.

5)* Dernek faaliyetleri hedeflediğimiz sosyalist topluma denk düşen alternatif insan ilişkilerinin yeşertilmesi doğrultusunda ele alınmalıdır.
* Bu doğrultuda çalışmalar sadece insanların yer aldığı biçimde değil, geniş halk kesiminden insanların da katılımıyla yürütülmelidir.
* Halkın topluca faaliyete girdiği bayram eğlencesi, fest gibi günlerde dernek çalışmalarının uzantıları görülmeli.
* Tutucu töre ve din konularında tepkici olunmamalıdır.
* Çalışmaları somutlarken halkın eğilimlerinin belirlenmesi için anket çalışması yapılması.

6)* Eğitim çalışmalarının içeriğinde soyut tartışmalar yerine güncel sorunlar yer almalıdır.
* Eğitim ihtiyacında olan arkadaşlarımızın değişik bilinç ve ilgi düzeyine sahip olduğu eğitim grupları oluşturulurken dikkate alınsın.
* Eğitim koordinasyon grubu oluşturulsun ve öne sürülen eğilimler doğrultusunda eğitim çalışması program ve zamanlaması önerisi hazırlansın.
* Pazar seminerleri sürekli kılınsın.
* Evlerde birimler halinde eğitim çalışması yapılsın.
* Dünyadaki güncel politik gelişmeler seminer gündemine alınsın.
* Basında çıkan yazıların kitleye iletilmesinin, üzerinde tartışma açılmasının yöntemi olarak duvar gazetesi hazırlansın.
* Film, dia, video, sergi, vb. yöntemler kullanılsın.
* İki günlük hafta sonu seminerleri tekrarlansın. (Konusu sınırlandırılmış)
* "Kendi siyasetimizi bilelim" çerçevesinde DY siyaseti eğitimi programlansın.
* Seminer notlarının dökümantasyonu sağlansın.
* Eğitim çalışmasına canlılık katacak somut durumların tesbiti amacı ile kitlelerle ilişki kurulmalı.

7)* Çalışma programı çalışma alanlarına ait özel programların bir bütünüdür.
* Genel olarak dernek çalışmaları denildiğinde tek tek çalışma gruplarının çalışmalarının organik bütünlüğü anlaşılmalıdır.
* Bu anlamda gönüllü katılımlarla oluşan çalışma gruplarının programlarının genel çerçeveye uygun olarak detayda netleştirilmesi katılan arkadaşlarca yapılacak, genel oya sunulacaktır.
* Böylece dernekte aktif çalışmak isteyen arkadaşlar belirgin alanlarda çalışma yapabilecek biçimde örgütlenmiş olacak, tek tek arkadaşların ve genelde derneğin çalışmaları belirginleşmiş olacaktır.
* Aşağıda raporu olan veya olmayan çalışma gruplarının programlarına ilişkin ortaya çıkan genel öneriler sıralanmıştır.

— Kadın çalışması grubu:
* Kadın çalışması grubunun ayda bir pazar dernek salonunu kullanması doğru bulunmuştur.
* Bu toplantı boyunca çocukların bakımı gönüllülük esasına göre erkekler tarafından üstlenilmelidir.
* Kadın çalışması ailelerin ev ziyaretleriyle zenginleştirilmelidir.
* Kadın çalışması kitleselleşmeyi bugünden yarına hedeflemelidir.

— Gençlik çalışması grubu:
* Gençlik kesiminde üzerinde çalışma yapabilecek çok geniş bir potansiyelin var olduğu tesbit edildi.
* Bu konuda çalışma yapacak grup oluşturulmalıdır.
* Bu çalışma grubuna genç kız arkadaşların katılımı hedeflenmelidir.
* Gençlerin sorunlarına yardımcı olabilecek bilgi düzeyine sahip olunmalıdır.
* Çalışmalarda ilişkiye geçilen gençlerin aileleri ile de yakınlık kurulmalıdır.
* Gençlik çalışması futbol turnuvaları, gençlik seminerleri, geziler, eğlence geceleri vb. kitle çalışmalarına önem vermelidir.
* Kitle çalışması içinden yetkinleşmiş unsurların yaratılmasına dikkat edilmelidir.

— İşçi çalışması grubu:
* İşçi çalışma grubu yaş durum sınırlaması getirmeden yapılacak işler esasına göre oluşturulmaya çalışılmalıdır.
* İşçi grubunun bir yandan yabancılar politikasına alternatif politikalar üretmek, diğer yandan pratik faaliyetlilik içinde üretilen bu politikaları kitlelere anlatma gibi ikili bir görevi vardır.
* Sahip olduğumuz ilişkiler çerçevesinde işlerin yoğun olduğu alanlara giderek ve ev ziyaretleri yaparak yeni katılımlar sağlanmalı, kitle ilişkileri geliştirilmelidir.
* İşçilerin sorunlarına (avukat, tercüme, vs.) cevap verecek bir çalışma dernekte örgütlenmelidir.
* Diğer grupların bu gruba yapacağı yardımlarına özel önem verilmelidir.
* İşçi çalışma grubu ekonomik demokratik mücadelenin içeriğine yönelik eğitilmelidir.
* Bu konuda sağlanan resmi eğitim olanaklarından yararlanılmalıdır.

— Kültür çalışması grubu:
* Kültür çalışması sadece eski aktif arkadaşların değil, yeni insanların katılımı ile zenginleştirilmelidir.
* Oluşturulan ekipler (folklor, tiyatro, vs.) başlangıçta nitelik olarak yetersiz bile olsa ilerde yetkinleşmeyi mutlaka hedeflemelidir.
* Kültür grubunun maddi sorunlarının çözümü için fon yaratılmalıdır.

— Türkei Komitee:
* Bu çalışma grubuna katılan arkadaşlar sayıca yetersizdir.
* Almanca konusunda daha çok arkadaşımız yetkinleşmelidir.
* Türkei Komitee çalışması Türkiye ile dayanısmanın örgütlenmesi özüyle belirginleşmelidir.
* İşkenceler ve idamlar tek başına yetersiz bir konu haline gelmiştir.
* Türkiye'deki sınıf mücadelesinin geçmişi ve geleceği Alman kamuoyuna anlatılmalı, tartışılması sağlanmalıdır.
* Türkei Komitee içinde çalışan insanlarımız Devrimci Yol siyasetinin ve mücadelesinin tanıtılmasını sağlamalıdır.
* Türkiye gerçekliği Ortadoğu bütünlüğünde ele alınmalıdır. Kürt sorununa gereken ağırlık verilmelidir.
* Türkiye ile ilgili açık bilgilendirme seminerleri yapılmalıdır.

8)Dernek yönetimi:
* Komite feshedilecektir.
* Dernek çalışma gruplarının hayata geçmesinden sonra gruplardan seçilecek temsilci arkadaşların oluşturacağı koordinasyon komitesi yönetim biçimine en sağlıklı çözümdür.
* Alman arkadaşlardan bir kişi komiteye alınmalıdır.
* Komite seçiminde işçilere ağırlık verilmelidir.
* Komitenin görevleri herkes tarafından yapılan bir tartışmadan sonra açıklığa kavuşturulmasıyla yukarıdaki hususlar dikkate alınılarak seçime gidilmelidir.

Esslingen

ALMANYA'DA SINIF SAVAŞIMININ SEYRİ VE ÇALIŞMA SÜRESİNİN KISALTILMASI ÇALIŞMALARINA YAKLAŞIM

İşsizliğin son dönemlerde, Alman ve yabancıların ekonomik hayatını tehdit eder duruma geldiği artık işyerlerindeki çalışma hayatını önemli ölçüde etkiler özelliğe ulaştığı günümüzde, gerek biz yabancı göçmen işçiler, gerekse yerli işçiler sınıf mücadelesinin en belirgin merkezlerinden biri olan işyerlerinde çalışma yerlerimizi korumak, geleceğimizi güven altına almak ve bu krizi sınıf savaşımında önemli bir silah edip burjuvaziye karşı kullanmak, mücadele araç ve gereçlerine daha güçlü sarılmak, eldeki araçların niteliği hakkında bir açıklığa, aydınlığa kavuşmak zorunluluğu ile karşı karşıyayız. Göçmen işçilerin bu mücadelede aktif görev almasını, sanırız şu an söylemenin gereği yoktur artık. İşçi sınıfının bir parçasını oluşturan yabancı işçiler, zaten yabancı oldukları için daha acımasızca sömürülmekte, ezilmektedirler. Alman tekelci burjuvazisinin içinde bulunduğu krizi son günlerde kendisi de kabullenmiş görünüyor. Bu krizden çıkabilmenin yollarını da aramakla meşguldür. Alacakları her önlemde, bulacakları her çözümde kıstas sermayenin çıkarı olması zorunluluğuyla yola çıkan hakim sınıflar, gelecek günlerde bu kıstası daha öne çıkararak sömürüyü daha katmerleştireceklerdir.

Tekelci burjuvazinin cephesinde, **"stratejisine uygun"** gelişen taktiklere karşı işçi sınıfı cephesinde, gözle görülür, elle tutulur anti-eylemler de şimdiye kadar sözkonusu olmuş değildir. (Bir-iki uyarı yürüyüşü ve grevi dışında.) Bu belirlemeyi yaparken, bu belirlemenin nedenlerini sanırım, Devrimci İşçi okurları biliyorlardır. İşçi sınıfının örgütsüz oluşu, politik örgütlülüğünün düşük oluşu, sendikaların genelde reformist ve pasifistlerin elinde oluşu ve son günlerde mevcut iş krizinin etkisi ile de işçiler arasında kişisel çıkarların korunması eğilimlerinin ön plana çıkmasıdır.

Tekelci burjuvazi stratejisini hayatta uygulamanın şartlarını ararken ve şartlarını yaratmaya çalışırken, işçi sınıfı cephesinde olumsuz gelişmelerin dışında, olumlu gelişmeleri de gözlemlemek mümkündür. İşçi sınıfının belirgin bir kesimini bağrında toplamış olan Alman Sendikalar Birliği (DGB) veonun içerisinde, metal işkolundaki işçilerin örgütlülüklerinin ifadesi olan IG Metall' in savunduğu haftalık çalışma süresinin kısaltılması istemidir. Yani haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi girişimidir.

Günlük iş hayatında, işverenlere karşı konuşmalarda, daha genelleştirilmeye çalışılırsa, mevcut sendikal mücadelenin önemli kesitlerinde, 35 saatlik çalışma süresi istemi önemli bir yer edinmektedir. Bu, aynı zamanda yabancı işçileri de yakından ilgilendirmektedir.

İşçi sınıfının uyanık ve duyarlı kesimini oluşturan biz devrimci işçiler bu gelişme konusunda geniş bir bilgilendirmeye sahip olup, sınıf mücadelesi seyrinde bu silahı olumlu bir biçimde kullanmalıyız. İşçi sınıfı kazanımlarına saldırıların yoğunlaştığı gözlemlenirse, bu taleple ilk elde karşı tavır alınması artık zorunluluk haline gelmiştir.

Işçi sınıfının mücadele tarihine bakıldığında, mücadelenin çalışma süresinin kısaltılması konusunda, sorununda üst düzeylere fırladığı, savaşımın ivmesinin yükseldiği, bazı yenilgilerin dışında önemli kazanımların da olduğu bilinen gerçekliklerdendir. 1848'de İngiliz işçi sınıfı uzun mücadeleler sonucu 10 saatlik işgünü hakkını kazanmışlar ve bunu diğer ülkelerdeki işçi hareketleri devam ettirmiş, kendi demokratik ve siyasi talepleri etrafında amansız mücadeleler vermişlerdir. Bu mücadeleler, 1889'da 8 saatlik iş günü ile birlikte, 1 Mayıs parolası adı altında, 2.Enternasyonal tarafından başlatılmıştı. Bu mücadeleler Alman işçi sınıfını dışında gelişmemiş, Alman işçi sınıfının önemli bir kesimini içersinde toplamıştı. Bu konuda önemli tarihi görevleri üstlenen işçi sınıfı, çalışma süresinin kısaltılması konusunda duyarlılığını mücadelenin seyrinde korumaya çalışmıştır. İkinci Dünya Savaşından önce, çalışma süresinin kısaltılmasını kendi programına alan, **"Genel Alman Sendikalar Birliği"** (ADGB), 1931, 1932 yıllarında 40 satlik haftalık çalışma süresini programına almış, bu yönde mücadeleler vermişti. Alman kapitalizminin krizin içerisine düştüğü noktada ikinci bir dünya savaşını gündeme getirmesiyle, bu talep ancak savaşın hemen ardından yeniden gündeme getirilebilmişti. DGB, bu istemini 1955 yılında kendi talepler programına almış, kendi **niteliğine uygun** bir biçimde 40 saatlik haftalık çalışma süresi yönünde uğraşı, mücadele vermiştir.

İşı sınıfı, zor ve çetin bir mücadele sonucu, 1967 yılında ilk olarak metal işkolunda bu kazanımına sahip olmuş, haftalık 40 saatlik çalışma süresini tekelci burjuvaziye kabul ettirebilmişti.

Çalışanlar üzerindeki yükler son zamanlarda azalmamıştır. **"Gürültü"**, günümüzün önde gelen hastalık nedenlerindendir. Çalışma hayatındaki zor koşulların neden olduğu kalp çarpıntıları ve kanın düzensiz dolaımı, artık Alman ve yabancı işçilerin genel, alışık hastalıkları arasında yerini almıştır bile. Federal Almanya'da yapılan bazı araştırmalar, yukarıdaki belirlemelerin doğruluğunu objektif olarak ortaya koymaya yetecektir sanırız. Federal Almanya'da mevcut emekçi kesimin yüzde 57'si, yani 12 milyon (oniki milyon) 600.000 (altıyüzbin)'i, gürültülü yerlerde çalış-

maktadır Yüzde 49'u, yani 10 milyon (on milyon) 800.000 (sekizyüzbin)'i vücudun eğilip-bükülmesiyle veyahut vücudun zorlanmasıyla çalışmaktadırlar. Diğer tarafta yüzde 41, yani 9 milyon (dokuz milyon)'u, tozlu-dumanlı, gazlı ve buharlı işyerlerinde çalışmaktadırlar (döküm, maden, plastik, inşaat). Bununla birlikte, mevcut çalışan insanların, yani emeğinden başka sermayesi olmayıp, bu sermayeyi kullanarak geçimini temin eden emekçi kesimin yüzde 39'u, yani 8 milyon 600 bini, 20 kilodan fazla yükün taşındığı veya kaldırıldığı iş sahalarında, işyerlerinde çalışmaktadırlar. Genelde bu *araştırma* verilerinin yanında, daha bazı gerçek verileri de beraberinde sunmak mümkündür sanırız. Çalışan mevcut kesimin yüzde 25'i, yani 5,5 milyonu gece ve diğer vardiya işlerde çalışmaktadırlar. Bununla birlikte çoğu da, ıslak veya soğuk hava ceryanının olduğu yerlerde zorunlu olarak çalışmaktadırlar.

Aslında, çalışma şartlarının zorluğunun mevcut durumundan daha kötüye gittiğini daha açık anlatmak gerekir ise veya Federal devletin bazı işverenler çevresinin dediğinin aksini ispat etmek gerekirse, ilk elde, 63 yaşından önce emekli olmak zorunda kalanların sayısındaki süratli artış ve Almanya'da ilaç kullanarak yaşamını sürdürenlerin rekor sayısına varması, işverenlerin savunduklarının aksine, bizlerin biraz önce savunduğu savların gerçek olduğunu apaçık ortaya koymaktadır.

Sömürü çarklarında acımasızca ezilen işçiler artık **normal** (!) emekli yaşına dahi varmadan işkollarında çalışamaz duruma geldikleri için ve işhayatında çalışamaz duruma gelerek erken emekliye ayrılmak zorunda kalmaktadırlar. Bu son yıllarda aşırı üretim, sosyal hakların kısıtlanmasıyla daha da yoğunlaşmış, işçi sınıfı içerisinde yüzde 50 bir artışla, memurlarda ise yüzde 40 bir artışla önemli bir sorun haline gelmiştir. F.Almanya'da işçi sınıfının içerisinde bulunduğu objektif durumu ortaya koymaya çalışırken, bu bağlamda 35 saatlik haftalık çalışma süresinin daha güncel bir duruma geldiği ve işçilerin çalışma dünyasının insancıllaştırılması, yani insan onur ve iradesine uygun hale getirilmesi olumlu ve doğru bir tavır olarak kavranmalıdır.

Gün geçtikçe önemli boyutlara ulaşan işsizlik, önümüzdeki yıllarda mevcut sistemi daha güçlü tehdit eder durume geleceği şimdiden gözlemlenmek durumundadır.

Mevcut sistemin kemiksel dokusundan kaynaklanan kriz, önlenemediği oranda (ki kapitalist üretim biçimi sürdürüldüğü oranda krizden kurtulmak da mümkün değildir) artık işsizlik bugünkü milyonların birkaçı ile tanımlanmaya çalışılacaktır.

Ulusal ekonominin yüzde 3'lük kalkınmasına rağmen Federal Almanya'da 1990 yılında 6 milyon işyeri açığının daha olacağı beklenmektedir. Buna karşın üretimde yüzde 2.5 artma halinde bile, ulusal ekonomik gelişmeyi bu seyirde saysak bile 1990'da iş arayanların sayısı 8 milyonu aşacaktır. Bunun için krizin yoğunluk kazanmasına karşın 35 saatlik haftalık çalışma süresinin kısıtlanması, bazı işyerleri açacak niteliğe sahiptir.

Bunun için yeni işyerlerinin yaratılmasında çalışma hayatının insancıllaştırılmasında, mücadelede bazı kazanımların hak edinmesinde önemli bir rol oynayacaktır çalışma süresinin kısaltılması savaşımı.

İşçi sınıfı tarafında böyle önemli gelişmeler gözlenlenirken patronlar cephesinde ise genelde işçi sınıfının bütünsel mücadelesine, özelde ise 35 saatlik haftalık çalışma süresine, bu yöndeki taleplere saldırılar hemen söz konusu olmuştur. Gerek uşaklığını yapan burjuva basınıile, gerekse bütünsel pratiğinde, böyle bir talebe karşı olduklarını bir çok kereler vurgulamışlardır. İşverenler böyle somut bir talebe, kendi sömürülerine ters düştüğü için hararetle karşı çıkmaktadırlar. Bununla birlikte, patronların birliğinin ifadesi olan **"İşverenler Birliği"**'nin Genel Sekreteri Otto Esser, 1983 yılı işverenler gününde yaptığı konuşmada çalışma süresinin kısaltılmasının masrafları arttıracağını ve aynı zamanda iş piyasasına olumsuz etki yapacağını **"ısrarla"** savunmuştur.

Bu savunduğu savlara gerekçe olarak olarak kısaltılan çalışma süresinin yüzde 2,5 daha ücret masrafına yol açacağını belirtmekte ve beraberinde de çalışma süresinin kısaltılmasının yeni işyerleri açamayacağını, aksine bir çok işyerinin kapanmasına yol açacağını da önemle vurgulamaya çalışmıştı.

Patronlar bu uygulamaya karşı çıkarken, bu uygulamanın alternatifini sunmayı unutmuyorlardı; **"rasyonelleşme"**; ve bu uygulamanın mevcut krizi durdurabileceğini, ekonomiyi düzeltebileceğini savunmaktadırlar. Aslında azbuçuk ekonomiden haberi olan devrimci-demokrat işçiler, çok iyi bilirler ki **"rasyonalleşme"**, eskiden beri, günümüzde de tüm ağırlığıyla zaten uygulanmakta, özünde, üretimin toplumda dağılış biçiminden, yani kapitalist üretim ilişkilerinden dolayı kriz olmakla birlikte krizin, işsizliğin son dönemlerde ivmesinin yükselmesi rasyonalleşme eğilimlerinden dolayıdır zaten. İşçiler 58 ve 59 yaşlarında ücret kaybına uğratılarak emekliye ayırtılmaları, meslek eğitimine gönderilen gençlerin iş yerlerince gelecekleri üstlenilmeyip işten çıkatılmaları, kısa devre çalışma ve kısmi çalışma (yarım gün) işyerlerinin daha teknikleştirilip, robotların kullanılması, rasyonelleşmenin en önemli özelliklerindendir. İşçi sınıfının yaşamsal çıkarları işverenleri büyük tekel patronlarını ilgilendirmediği konusu bu noktada daha net ortaya çıkmakta sanırız. Rasyonelleşme uygulamasıyla, önümüzdeki dönemde bir çok emekçiyi sokağa dökecekleri beklenmelidir, zaten günlük gazetelerde süreli süreli bazı tekellerin işçileri sokağa attıkları da görülmektedir. Bu belirlemeyi yapmak sanırız erken olmayacak. 80'li yılar Alman ve yabancı göçmen işçiler için çok anlamlı şeyler ifade edeceğe benzemektedir... Krizin ve rasyonalleşmenin süreğenliği seyrinde sınıf mücadelesinin ivmesini de yükselteceği için şimdiden geleceğin muhtemel gelişmelerine karşı uyanık olmak gerekmektedir. Burada yazımın sonunu noktalamaya çalışırken, bütün devrimci-demokrat işçilerle birlikte Devrimci İşçi taraftarlarına şunları bir daha hatırlatmayı uygun bulmaktayız. Bütün işçi arkadaşlarımız arasında sendikasız arkadaşlarımız var ise, en kısa sürede sendika üyesi olmalıdırlar. İçinde bulunduğumuz günlerde işyerlerindeki İşçi Temsilciliklerine (Betriebsrat) gelebilmenin yollarını şu veya bu biçimde aramalıdırlar. bilindiği gibi Betriebsrat seçimleri 1984 yılının Nisan-Mayıs ayına kadar bitirilmek zorundadır. Gelecek yılın başındaki Vertraunsmann (işyerindeki sendika temsilcisi) seçimlerine bilinçli ve iradeli hazırlanılmalıdır.

Unutulmamalıdır ki ülkemizdeki devrimci direnişi hakkıyla desteklemek onu buralarda meşrulaştırmak Almanya'da sınıf savaşımına hararetle katılmaktan geçmektedir.

Devrimci selamlar
Şaban-Esslingen

Koblenz

KOBLENZ'de BARIŞ HAFTASI ÇALIŞMALARI

Almanya'da ve Avrupa'da 16 Ekim günü başlayan Barış Haftası'nda bizlerde atom roketlerinin yerleştirilmesini, savaş kışkırtıcılığını ve 6 Kasım'da Türkiye'deki seçimleri içeren bazı çalışmalar yaptık.

16 Ekim günü başlayan, başlanan günün akşamı hazırlıksız olmamıza rağmen elimizdeki Türkei Information'larla Alman kuruluşları tarafından Düzenlenen Barış Haftası başlama gecesine katılıp, yöremizdeki anti-faşist, demokrat ve devrimci örgüt ve kuruluşlarla tanışma imkanı bulduk.

Bürolarını dernek olarak kullandığımız ve yakın ilişkiler içinde bulunduğumuz Yeşiller'le birlikte 18 Ekim'de şehir merkezinde bir stand açtık. Atom roketlerinin yerleştirilmesine karşı başlatılan, barış gösterilerini ve Türkiye'de yapılacak olan 6 Kasım seçimlerini anlatan Almanca ve Türkçe bildiriler dağıttık, elimizdeki dokümanları sergiledik. Yeşiller'de kendi bildirilerini dağıtıp, fotoğraf ve diğer dokümanlarını sergileyip, atom roketlerini kınıyan çeşitli konuşma ve gösteri yaparken bizlerde Türkei Infolarımızı satmaya çalıştık. Ayrıca, basına aksetmesi için stand'da fotoğraflar çekildi. Bunun yanında herhangi bir olay çıkmadı.

Diğer bireysel çalışmalarımızı ve bildiri dağıtımını Koblez çevresinde de büyük barış yürüyüşlerine kadar devam ettirdik.

Bielefeld

FAŞİST CUNTANIN FATSA OPERASYONU PROTESTO EDİLDİ

Faşist cuntanın 6 Kasım seçimlerinden önce, Fatsa ve çevresinde 6 bin dolayında askerin katılmasıyla başlayan ve seçimler sonrasında da yer yer devam eden operasyonları, Bielefeld'de 17 Aralık 1983 tarihinde yaptığımız bir gösteri ile protesto ettik.

Bizler bölgemizde, olayı en geniş kamuoyuna yansıtmayı görev bilerek, bir takım eylem biçimlerini hayata geçirdik. Önce arabaları Fatsa'daki operasyonu içeren pankart ve resimlerle donatıp konvoy halinde şehrin ana caddelerinde dolaşarak gösteri yaptık. Gösteri sırasında arabalardan megafonla sürekli olarak, Fatsa operasyonunu anlatan almanca konuşmalar yapıldı. Bölgemizde böyle bir eylemin yeni olması nedeniyle kitleler tarafından ilgiyle izlendi. Arabalara asılan pankratlarda; "Fatsa halkı mahkum edilemez, Tutsak şehir Fatsa'ya özgürlük, Tutuklu Fatsa halkı ve tüm politik tutuklulara özgürlük, Zam-zulüm-işkence işte generallerin demokrasisi," gibi almanca olarak yazılmış yazılar vardı.

Arabalı gösterinin bitiminde, çarşının en işlek yerinde çoğunlukla Fatsa'yı tanıtan malzemelerin oluşturduğu bir stand açtık. Stan'da operasyonlar, işkenceleri gösteren resimler, cuntanın bu zamana kadarki uygulamaları ve Fatsa'yı anlatan bir duvar gazetesi sergilendi. Stand'a Almanlar tarafından ilgi oldukça fazlaydı. Zaman zaman Almanlarla Türkiye'deki demokrasi komedisi tartışıldı. Almanlar tarafından yöneltilen ; Fatsa nedir? Fatsa'ya neden saldırıyorlar? vb. sorular detaylı olarak cevaplandırıldı. Stand'la ilgilenen Almanların çoğu şunu söylüyordu, "Cunta bir taraftan demokrasiye geçiyoruz derken, diğer taraftan demokrasiyi savunanlara azgınca saldırıyor. Bizim hükümetimiz cuntaya yardım etmekle bu saldırılara ortak oluyor."

Fatsa, egemen sınıfların korkusu, bizim ise onurumuz olduğunun bilincinde olan bizler, yurt dışındaki tüm anti-faşist insanlara sesleniyoruz: Fatsa'da cereyan eden olaylara karşı sessiz kalmayalım. Fatsa'da her türlü baskıya uğrayan, yargılanan bir halktır.

Bremerhaven

TÜRK FAŞİSTLERİNİN TOPLANTISI PROTESTO EDİLDİ

Bir okulda Milli-Türk Gençlik Derneğinin yapmak istediği semineri engellemek için 150 anti-faşist bir araya geldi. Okul önce işgal edildi. Daha sonra polisin yardımıyla, faşistler arkadaki bir kapıdan içeriye girdiler. Çıkan olaylarda 5-6 faşist yaralandı. Yalan dolanlarla "seminere" getirdikleri kitle dağıldı. Faşistler 40-50 kişi, daha sonra kendileri anlatıp, kendileri dinlediler.

Şehir belediyesinin, faşistlere salon verip, böyle gece ve toplantıların yapılmasına kolaylık sağlaması, şehir halkı ve basın tarafından tepkiyle karşılandı.

Faşistlerin hakketikleri cevabı almaları, şehirde onlara karşı bir kamuoyu oluşmasını sağladı. Ayrıca Almanların karşı gösteriye aktif biçimde katılmaları, olayın "kara kafaların" kavgası biçiminde yansıtılmasını engelledi.

Faşistler Bremerhaven'den sökülüp atılana kadar propaganda faaliyetleri yürütülecektir.

Münster

Cemal Kemal Altun olayının sıcak tutulması, Münster'deki insanlara bu konu ile ilgili bilgi verilmesi amacıyla, yabancı düşmanlığı inisyatifi ve Türkei Komite olarak bir Podium tartışması düzenledik. Tartışmaya Kamil Taylan, Gerhard Flint (Türkiye'ye giden avukat), Prof. Sigrist, Ai ve SPD milletvekili Caterhusen katıldılar. 150 kişinin katıldığı toplantı, Cemal Kemal anısına yapılan saygı duruşu ile başladı. Tartışma genel olarak canlı idi. Bu tür birlikte çalışmalarımız sürecek. Cemallerin unutulmaması için bu tür gece ve gösterilerin düzenlenmesine devam edilmesine karar verildi

Fransa-Lyon

Fransa'nın bir çok şehrinde gerek Türkiyeli göçmen işçilerden gerekse Fransız demokratik kamuoyundan tecrit olan faşistler songünlerde Fransa'da hortlatılmaya çalışılan Fransız faşistleriyle açık işbirliği içerisindeler.

15 Ekim'de Marsilya'dan başlayıp Paris'te onbinlerin katılımıyla biten "yabancı düşmanlığına hayır" yürüyüşünden sonra, Fransız faşistleri bazı şehirlerde karşı bir yürüyüş örgütlemeye çalışmaktadırlar. Bu çalışma Türk faşistlerinin çeşitli faaliyetlerini desteklemektedirler. En son Lyon'da sağcı belediye gece yapmaları için faşistlere belediye salonunu vererek bu desteği somutladı.

31 Aralık günü faşistler Lyon'da sessiz sedasız bir gece tertiplediler. Fransa'nın başka şehirlerinde gece yapmaları çeşitli zamanlarda engellenen faşistler Lyon'daki anti-faşist kitlenin örgütlülüğünün konumundan, bu bölgede oturan göçmen işçilerin bir kısmının gerici konumundan yararlanarak burada böyle bir gece yapabilmeye cesaret gösterebilmişlerdir.

Faşistlerin gece çalışmasının duyulmasından sonra (özellikle gizlemeye çalışıyorlardı) diğer gruplara bir çağrı yapılarak geçici bir komite oluşturuldu. Türkçe ve Fransızca bildiriler hazırlandı. Faşistlerin toplu olarak oturdukları kahvehanelerde bildiriler dağıtılarak birer konuşma yapıldı. Ayrıca Fransızlara ve Türkiyeli göçmen işçilere geniş bildiriler dağıtıldı. Parti Komünist, Parti Sosyalist, CFDT, CGT, PSU gibi parti ve sendikalara geceyi birlikte engelleme önerisi götürüldü. Bir örgütler bir mektupla gecenin engellemesini valiliğe bildirdiler. Valilik bu isteme yanıt vermeyince içiçe bulunan Radyo ve Televizyon Kurumu işgal edildi. Gecenin Maraş olaylarının yıl dönümüne yakın bir tarihte yapılmasının bir rastlantı olmadığı, Maraş olayları, faşistlerin buradaki ve Türkiye'deki faaliyetleri genişçe anlatıldı. Bölgesel radyolar ve ulusal radyo arkadaşımızla bir ropörtaj yaptı. Ayrıca bölgesel gazetelerin muhabirleri olayla yakından ilgilendiler. Daha sonra vilayet binası önünde bir gösteri yapıldı. Üç arkadaş vali yardımcısı ile görüşerek, milyonların eşitlik ve kardeşlik için yürüdüğü bir zamanda ırkıçılığı körükleyen böylesi bir geceye burada yaşayan Türkiyeli anti-faşistlerin sessiz kalmayacağını aynı şekilde Fransız yasalarında da yasaklanan faşist çalışmalara Fransız yetkililerinin izin vermemesi gerektiğini anlattılar. Ancak bir sonuç alınamadı.

Televizyon akşam haberlerinde olaya görüntülü olarak geniş yer verdi. Arkadaşla yapılan ropörtaj genişçe yayınlandı. Ulusal ve bölgesel radyolar ilk haber olarak yer verdiler. Bölgesel gazetelerde faşistleri teşhir eden yazılar yayınlandı.

Lyon'daki örgütlenmemizin henüz yeni olması, tatil nedeniyle bir çok anti-faşistin burada bulunmaması, biraz geç kalmak gibi nedenlerle geceyi engelliyemedik. Anca devrimcilere, demokratlara moral, faşistlere korku veren bir dizi eylemi gerçekleştirebildik. Faşistler her yıl 800 kişiyle yaptıkları geceyi 150 kişiyle yapabildiler. Türk faşistlerini bu bölgede henüz yeterince tanımıyan Fransız kamuoyu başlangıç için oldukça iyi sayılabilecek biçimde bilgilendirildi, faşistler teşhir edildi. Çalışmalarımız Türkiyeli göçmen işçilerle bağımızı daha güçlendirdi. Fransız demokratik kamuoyu devrimcilerin düşüncelerini tanıdı, onların sempatisi kazanıldı.

Lübeck

İlticacılar Sorunu ile Çalışmalar Güclendirilmelidir

Lübeck'de ilk ilticacılar forumu Die Grünen ve Türkiye, Türkiye Kürdistanı Komitesi olarak düzenlendi.

Uluslararası af örgütü temsilcilerinin de katıldığı toplantı 50'nin üzerinde kişinin katılımıyla gerçekleşti.

Toplantıda iyi bir gelişme olarak içinde ESG, AI, Die Grünen, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Komitesinden Alman arkadaşların ayrıca 4 Türkiyeli ilticacının oluşumuna katıldığı, ilticacılara direk yardım grubunun kurulması oldu.

Bugüne kadar C. Kemal Altun, Hüseyin İnci ve Sami Memiş olaylarında yapılan pratik çalışmalar Lübeck'de mahkum olan Cemal Yüksel için yapılanlar ve yapılacakları gözden geçirmeye çalışıyoruz.

●●●●●●●

Lübeck Yeşiller Grubunun düzenlediği "3 yılın cunta bilançosu" Türkiye toplantısı yapıldı.

Lübeck Yeşiller grubunun davetlisi olarak gelen milletvekili Jürgen Reents ve Devrimci Yol adına bir arkadaş toplantıya konuşmacı olarak katıldılar.

Toplantıya 100'e yakın kitle katıldı, Dia gösterisinden sonra Devrimci Yol adına konuşan arkadaş cuntanın demokrasiye dönüş aldatmacasının gerçek yüzünü açıkladı ve devrimcilerin hapishanelerden hayatın çeşitli alanlarına kadar onurlu bir direnişi sürdürdüklerini, ama güçlü bir direnişten söz edilemiyeceğini, ülkede cunta sonrasında da ekonomik- sosyal şartların gün geçtikçe kötüleştiğini belgeleriyle açıkladı.

Jürgen Reents konuşmasının büyük bir bölümünü cuntanın neler yaptıklarını anlatmak yerine (bunun herkes tarafından az çok bilindiğini BRD-cunta ilişkilerinde aramak gerektiğini ve faşist bir rejimle yönetilen NATO üyesi Türkiye ile sürdürülen ekonomik ve askeri ilişkilerle cuntanın döktüğü kanlara BRD'nin de elinin bulaştığını BRD hükümetinin bu yüzünün kendi ülkesinde de gün geçtikçe açığa çıktığını, Almanya'da silahlanmaya ayrılan giderlerin artarken, demokratik haklara yönelik kısıtlamaların hızla yoğunlaşmasının bunun bir parçası olduğunu belirtti.

Toplantının tartışma bölümünden önce Alternative Türkei Hilfe'nin başlattığı Türkiye ve Türkiye Kürdistanındaki politik tutuklu ve aileleri ile dayanışma kampanyasına katkıda bulunmak için yardım toplandı.

İsviçre'de kimler iltica hakkı alıyor

1- İsviçre özellikle kontenjanlı olarak tek tek Doğu Avrupa ülkelerinden gelen ilticacılara iltica hakkı tanıyor. 1981 yılında iltica hakkı alan ilticacıların 3/4'ü Doğu Avrupa ülkelerindendi. Bir sene sonra bu ülkeden gelen ilticacıların diğer ilticacılara oranlaması yüzde 30 olmasına rağmen; iltica hakkı genelde bu ülkelerden gelen ilticacılara veriliyor. Bu genelde 3/4'ü oluşturuyor. Eğer 1982 istatistiklerine bakılırsa bu daha iyi anlaşılıyor.

a- 655 kişiye iltica hakkı verilmiş, geçen yılınkinin yarısı 1971 yılından bu yana en düşük sayı.

b- Diğer kıtalardan gelen ilticacılar bu konuda en kötü haklara sahipler. Bilhassa Şili, Türkiye ve Zaire'den gelen ilticacılar.

2134 kişi Türkiye'den can güvenliği olmadığı için, cuntanın baskısından dolayı 1979 ve 1982 yılları arasında isviçre'de ilticaya başvurmuştur. 1983 yılı başına kadar yalnız 23 kişiye iltica hakkı verilmiştir. Bir taraftan sınırdan kaçak adam getirenlerle mücadele planları hazırlanırken diğer taraftan vize uygulaması ile buna mecbur bıraktırıyorlar. Çeşitli ülkelerden gele ilticacılara karşı tarafsız olarak davranmamaları daha değişik uygulamalarda da ortaya çıkıyor. Sosyal yardımlarda, polislerin davranışlarında, geri göndermelerde uzun süre iltica kararını bekletmekle (genellikle 3-4 yıl kadar) ortaya çıkıyor. Bütün bunlar yabancı düşmanlığını beraberinde taşıyor.

İltica yasasının revizyonu iltica hakkının kendine saldırıdır.

Palamento çeşitli kereler tartışılan iltica yasası 1979 yılında tartışılmış ve sonuçlanmıştı. Yabancılar kanton polislerinin yanlış uygulamalarına, yasal olmayan uygulamalarına karşı çıkılıp kamuoyundan destek sağlanınca kanton polisleri ve çok ilticacıların biriktiği kantonlar çeşitli kereler toplantılar yapıp bugün gündemde olan revizyonu önerdiler. Revizyon aslında ekonomik ilticacılara karşı temelinde çıktığı için destek gördü. Parlamentodaki tatışmalarda kabul edildi. Bundan sonra çeşitli iltica kuruluşları, sendikalar ve sosyal faaliyet sürdüren kuruluşların görüşüne sunuldu. Tekrar parlamentoda tartışıldıktan sonra son şeklini alacak ve Ocak 84'te yürürlüğe girecek.

Hangi değişiklikler yer alıyor?

1- İstinaf mahkemesini başvurunun kaldırılması yani üç itirazın ikiye indirilmesi,

2- İltica hakkı kötüye kullanılması anlaşıldığında itirazsız karar verebilmek,

3- İltica hakkı geldikten hemen sonra yurt dışı edilme.

4- İlticaya başvurudan sonraki bekleme süresinde ilticacıların haklarının sınırlandırılması.

5- İlticacılara yardım örgütlerinden (Hexs, Caritas, ŞAH vs.) ikinci mahkemeye kimsenin alınmaması. Daha önce 1 Rechsbeistand ve bir kendi isteğiyle tercüman ilticacılar örgütünden biri ve 1 polis Bern'deki ikinci mahkemeyi takibedebiliyordu.

Yeni tedbirlere göre ilticacıları sözlü olarak tekrar dinlemeyi gerek görmeden elde olan belgelere göre iltica hakkı kötüye kullanılmışsa red edilebiliyor. Bu bizim gibi ülkelerden gelen ilticacıların İsviçre hükümeti tarafından demokratik görülmesi sonucunda iltica sebebi dinlenmeden sebebsiz diye sınırdan veya ülkede red edilebiliyor.

Yukarıda saydığımız tedbirlere ve yasanın ve revizyona hangi ilticacıları etkileyecek?

a- Bu bilhassa kendi ülkesinden çıktıktan sonra 20 günden fazla 3. bir ülkede kalanlara (yasanın 6 ve 19. maddesine göre) ve tekrar oraya dönme imkanı olanlara. Bunlar ki ayrı kıtalardan gelen ilticacılardır. Genellikle Türkiyeliler, Şilililer, Arjantinliler ve çeşitli Latin Amerika ülkelerinden gelen ordaki işsizlik ve baskı altında ezilen ve ilkin İspanya'ya daha sonra İsviçre'ye gelenler. Afrikalı ilticacılar genellikle kendi şanslarını başka Afrika ülkelerinde deneyen ve fakir ülkeler oldukları için ilticaları kabul edilmeyenler.

Türkiyeliler, vize zorlukları yüzünden vize alamıyan ve genellikle kaçak gelenler ve Almanya'daki ilticacılar politikası yüzünden yurt dışı edilen Türkiyeliler.

b- Aynı zamanda İsviçre'nin demokratik olarak gördüğü yani; hukuk devletinin var olduğu ve genellikle oradaki kurumların oradaki yasalar çerçevesinde vatandaşlarını yargılayan ülkeler diye düşünülen ülkelerden gelen ilticacıları.

Bu konuda "demokratik devlet" terimi kendi başına bir şey ifade etmeyen bir terim bu hangi ülkeler için geçerli ve geçerli değil tam olarak vurgulanmıyor. Örneğin: eğer demokratiklik ölçüsü insan hakları ölçüt alınarak söylenirse o zaman bu dünyada hiç bir ülke demokratik olarak geçerli değildir.

Burada ayrıca devlet değerlendiriliyor iltica kendisi değerlendirilmiyor. Bunun için gizli örgüt veya poliş tarafından veya polise parelel çalışan faşist örgütler tarafından, çeşitli ulus ve azınlıklar üzerindeki baskı örneğin: Kürt ve Ermeniler gibi, veya aile zorlaması sonucu küçük yaşta evlilik, açılmamış iç savaşlar yüzünden baskı altında olan ilticacıların durumu göznüne alınmıyor. Aynı zamanda kendi ülkelerinin durumlarını bulundukları ülkelerde açlık gervleri ile konsolosluk işgali vs. ile tanıtmaya çalışan insanları idam beklese gene kabul edilmiyor.

c- Kendi ülkelerinde ceza almış veya kendi ülkeleri tarafından geri istenen insanları etkileyecek ilticacılar yasası S3 maddesine göre hapis veya ülkeyi terk cezası almış bırakıldıktan sonra iltica başvurusu yapmış ve kendi ülkesi tarafından iade talebi olan ve federal mahkeme tarafından iade talebi olan ve federal mahkeme tarafından geri gönderilmesi onaylananları etkileyecek 1957 yılında Avrupa geri iade anlaşmasını çoğu zaman Türkiye kullanarak, politik sebebleri kapatarak adi suçlu diye geri istemeyi Almanya'da çok yaptı. Bunu gelecekte bu yeni uygulamalarla İsviçre'de de deniyecektir. Çaresizlik gene şurada yatıyorki hukuk dairesi o kişinin ülkesinde kendisinin üzerindeki baskıyı dahi iyice araştırmıyorlar.

d- Yeni uygulama yalnızca İsviçre' de bir iş bulup çalışmak için ilticacılarıda hedefliyecek iltica yapanın kendisine tam sorulmadan yalnız yazılı şeylerle federal polis kişinin yalnız iş için geldiğine karar verecek çoğu kantonlarda başvuruş formüllerinde ve ifadeler alınırken politik çalışmalara fazla değer vermeden bütün zaman kişinin ülkesindeki ekonomik durumu ve burda ne yapmak istediği sorulup ifade bu tip şeylerle doldurulup federal polise gönderiliyor. Detaylı olarak formüllerde ve sorular politik durumuna fazla yer verilmemiş. Ayrıca kanton yabancılar polisine daha fazla yetkiler veriyor. Fazla iltica başvuruları ve yabancılarla sürekli uğraşan bu polisler genellikle yabancı düşmanı aynı zamanda diğer ülkelerdeki politik gelişmelerden haberdar olmayan kişiler. Bu yabancı düşmanlığı ve bir sürü insanın hayatını etkiliyor.

e- "Kaçak işte çalıştıkları zaman yakalanan ve kendi oturumlarını İsviçre'de uzatmak için ilticaya başvuran ilticacılar" böylece bir sürü ilticacı böyle kaçak işçiler gibi değerlendirilirse tehlikeye girmiş oluyor. Böyle kişilerin genellikle ilk geldiklerinde ilticaya hemen başvurmamalırının çeşitli sebebleri var. Kimisi yasal yolları bilmediğinden, geri dönmeyi ileride düşündüğünden, geriye kalan ailesine baskı yapılacağı korkusundan vs. bütün hukuksal ve sosyal haklara sahip olmak istemeden belli bir süre yaşamak için kalmayı düşünenler oluyor. Bunlar İsviçre iltica yasasında yer almıyorsa bu İsviçre yasalarının bilgi yetersizliği ve acizliğinden.

Kısaca özetlersek, bu yeni uygulamalar ve revizyon aslında sebebsiz yanlış ilticaları gelecekte önlemek için değil başka kıtalardan gelen ve değişik faşist diktatörlüklerin olduğu ülkelerden gelen ilticacılara İsviçre kapılarını kapatmak vazifesi görecek.

2- üzülecek diğer bir şey uluslarası ilticacılar anlaşması düzeltinceye kadar İsviçre gibi ülkelerde bunun üzerinde kendi ülkelerinin şartlarına hiç de uymayan şeyler getirmektedir Şimdiye kadar verilen çalışma izni bundan sonra verilmiyecek. Bu uygulamada aslında "ekonomik ilticacılar" dedikleri ilticacıları hedeflemesine rağmen tüm ilticacıları etkileyecek bir uygulama.

3- Başvuranlardan iltica kararına kadar devam eden süre içerisinde (3-4 yıl) aynı zamanda halktan uzak kamplar açılacak çok büyük bir psikolojik baskı altında uzun süre çalışmadan getolarda kalarak bekleyecek bunun için bu uygulama bütün ilticacıları hedefleyen onları bura toplumu ile kopartmak isteyen bir uygulama. Bunun yanında iltica olmanın zorunluluğunuda ortaya koyan bir uygulama böylece politik olan insanların dahi psikolojik olarak mahvetmek isteyen uygulama.

Herşey polislerin yetkisi altında toplanıyor

Şimdiye kadar son üçüncü itiraz parlamentoya yapılıyordu bu kaldırılmak isteniyor. Böylece iltica davaları sadece polisin yetkisi altında toplanıyor, ilk başvuru federal polise yapılıyor ondan sonraki redde itiraz Adalet ve İç İşleri (polis) Bakanlığına yapılıyordu. Şimdi Adalet ve İç İşleri Bakanlığı son bulacak aynı zamanda davaları sürekli takip eden yarı resmi iltica kuruluşlarının pasifleştirmek için onların davalara girmeleri önlenmeye çalışılıyor. Sadece polis herşeye karar vermiş oluyor.

Aynı zamanda ilticacılar yasasının 21. maddesine göre bir uygulama getirilerek ilticacının başvurusu yeterli görünmeyince veya reddedilince hemen yurt dışı edilebiliyor. Buna yabancılar polisi yetkili oluyor. Bu yasaya göre toleransoturumu insancıl açıdan veya öğrenim açısından verilebiliyordu. Buna yüksek mahkemeler ve kurumlar karar veriyordu. Şimdi bu sadece federal polisin denetimine koyuluyor. Böylece başka kriterlerle bakılan Türkiyelilere burda böyle oturumların verilme durumuda ortadan kaldırıyor

Nord-Darm işçilerinin grevi zaferle sonuçlandı

6.1.1983 tarihinden itibaren Nord-Darm işçileri, ödenmeyen paralarının geri ödenmesi, iş koşullarının düzeltilmesi, çıkışların geri alınması, ücretlerin artırılması, yabancı gençlerin sorunlarının ve seslerinin kamuoyuna duyurulması gibi haklı istemlerle greve başladılar.

İşçilerden kalabalık bir grubun ve bizlerinde içerisinde yer aldığı bir komiteleşme, ama süreçle bizlerin fonksiyonunu azaltarak bilinçli işçilerin devreye sokulmasıydı.

Grevin ikinci günü grev yerine gelen sendikanın önerisi, işçilerin sendikaya girmesi, işe başlamaları veya hukuk işlemlerini sendikaya devrederek evlerinedönmeleri idi. Gerek iç güdüleriyle hareket eden bilinçsiz (!) işçiler, gerekse siyasal gözlemleri olan bizler sendikanın prestij kavgası yerine mücadele önerisinde bulunduk. Ama prensip olarak a-her bir işçi sendikaya üye olmalı, b- bu mücadelede insiyatif NGG ve DGB mutlaka katılmalıydı, c- Bu mücadelede insiyatif sendikanın değil, ama sendikacıların rolleri bizlerde yoğunlaşmalıydı. Ve yönlendiricilik işçilerin istemiyle bizde (D. İ, DİDF ve Nord-Darm işçilerinde) kaldı.

İkinci gün işçilere, sendika nedir? Sendikalı olmanın yararı nedir? adlı seminer hazırladık. Belki herşeyden önemlisi, işçi arkadaşların sendika ile sendikacılar (bürokrasi-aristokrasi) arasındaki ayrımı kavratmaktı. Dilimiz döndüğünce anlatmaya çalıştık. Sonuçta herkes sendikaya üye oldu.

Grevin üçüncü günü tüm demokratik Alman kuruluşlarına haber vermek, bir basın açıklaması yapmak yapmak istedik. Basın toplantısına TAZ ve NDR 2 geldi.

BİLDİRİ BASIMI

Para kampanyası (arkadaşların grev *yerlerine gelecek parası yoktu*) GAL ve SPD Altona ile Zentral büro'dan yardım almak. Sonuçlar; NGG sendikası bir öğün yemek, çay, şeker, kahve vs. getirdi. NGG kuzey bölge temsilcisi grevle ilgileneceklerine dair söz verdi. SPD çalışma grubu başkanı, SPD milletvekili ve SPD Altona temsilcisi grev yerine geldi. SPD: Olay bir skandaldır, derhal müdahale edilmelidir dedi ve sonra bize çay, şeker ve kahve hediye ederek, firmaya karşı suç duyurusu yaptı. Ayrıca maddi yardım yapacaklarını da belirttiler.

Grevi 10 gün soğukta, dışarıda geçiren grevciler, 11. gün 5 kişilik Wohn wagen'de 30 kişi greve devam ettiler. Ne SPU'nin, ne de sendikanın küçücük bir Wohn wagen bulma olanakları yoktu!

BASIN TOPLANTISI

Gal basın tolantısına Regila Schmit Bolt'u görevlendirdi. NGG temsilcisi, grevciler ve komiteden birer kişiyle basın toplantısı düzenledik. GEW sendikası aktif moral ve kitle desteği sağladı. 7.1. 1983'e kadar bildiri ve afiş çalışmaları düzenledik. Grevin ikinci haftasından itibaren özellikle HTİB derneğinden arkadaşlar grev sonuna kadar aktif destek sağladılar. Sendika ve BWK 5'er bin bildiriyi parasız bastı.

7.1.1983'de kötü hava şartlarına ve

Noel 'e rağmen kararlı bir yürüyüş düzenlendi. Yürüyüş öncesi Türkiyeli sol gruplarla yapılan toplantıda; sadece grev pankratı, grevcilerin talepleri ile ilgili pankratların taşınması ve sloganların atılması karara bağlandı. Bu karara uyanlar sol güçler arası demokrasi anlayışına gösterdikleri saygı ve bilinç için teşekkür ederiz. Yürüyüşe 500 kişi katıldı. İki grevci ve GEW Sendikası Başkanının yaptığı konuşma ile yürüyüş sona erdi. NGG Sendikası ve SPD yürüyüşe katılmadılar.

Avukat Sorunu;

Grevcilerin avukatı Sylvia Legates sendika dışından bir bayan arkadaştı. NGG sözcüsü ve yabancılar sözcüsü H. Yılmaz, ya sendikanın avukatı ile çalışılır sendika destekler, yada Avukat S.Legates ile çalışılır sendika bu iten çekilir dedi. Bu anlayışı eleştirdikten sonra, ilk aşamada sendikacının bu olumsuz tavrının basına iletileceğini ve bildiriye yazacağımızı hatta sendika önünde sendikaya karşı yürüyüş düzenleyeceğimizi bildirdik. Bu açıklama sendikacıları küplere bindirdi ve hemen ani bir dönüşle kendilerini yanlış anlamamamız (!) gerektiğini ileri sürdüler.

Kimileri için bu eylem bir yerlerle ilişki kurmada bir sıçrama tahtası, kimileri için 3-5 işçi kafalamanın bir aracı. Ama sonuçları itibariyle bizim gördüğümüz, olumluluktur. Eylemin sonuçlarıda birlikteliğimizin ve birlikte mücadelemizin son aşamada biz devrimcileri zafere götüreceğinin açık bir kanıtıdır.

Başarıyla sonuçlanan grevden aldığımız haklar şöyle:

1- İşveren tarafından verilen bütün çıkışlar durdurulacaktır.

2- Çıkışı verilmiş olan bütün işçiler 1 Şubat 1984'de iş başı yapacak.

3- Ekim ve Kasım aylıklarından başka, 23 Aralık gününe kadarki ücret hemen ödenecek.

5- Aylık işçi ücretlerine 65 mark zam yapılacak.

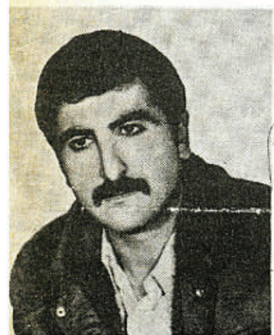
6- Cumartesi günleri şalışma zorunluluğu kaldırıldı. Mesailer için ek ücret ödenecek.

7- Kadınlar için ayrı tuvalet ve soyunma odaları yapılacaktır.

8- İşyerindeki çalışma koşulları sıhhı bir hale getirilecek. Havalandırma teşkilatı kurulacaktır.

9 Ocak ayı için ödeme yapılmayacak, ancak bu süre zarfında çalışmış kabul edilecektir.

Doğan, HAMBURG

ATİF taraftarı HIDIR arkadaşı bir trafik kazası sonucu kaybettik. Üzüntümüz büyüktür.
Bremen Devrimci İşçi taraftarları

Arkadaşlar.
Yörelerden göndersiğiniz yazılarda, önemli bir anlam kargaşalığına yol açmadığı sürece cümle yapılarına dokunulmamış ve imla düzeltmesi yapılmamıştır.

Böyle davranmaktaki amacımız, arkadaşların yazılarını bir de bu gözle değerlendirmeye çalışmalarını sağlanaktır. Bölgelerde, dil ve ifade noktasında yürütülecek tartışmalar anlamlı olacaktır. Bu noktada **"kötü dille"** *yazılmış bir Devrimci İşçi'nin olup olmaması size bağlı bir şeydir.*

Haberlerle ilgili gönderdiğiniz her mektupta yeni baştan emperyalizm, kapitalizmin krizi, vs. tahlilleri yapmanıza gerek yoktur. Zaten bu tahlilleri yayınlasak, her sayıda 10 emperyalizm tahlili ile 10 kapitalizm tahlili vs. olacak. Böylesi boşuna bir çaba yerine, olayın nasıl başladığı, nasıl geliştiği ve nasıl sonuçlandığını yazın, yeter.

Devrimci İşçi

ÖDEMELER İÇİN:
Posta hesap numarası:
Postscheckamt Köln
L. Ulusal, Konto Nr. 32 29 19-509
BANKA HESAP NUMARASI:
Stadtsparkasse Köln
L. Ulusal, Konto Nr. 14491 3217
BLZ.: 37 05 01 98
IMPRESSUM
Devrimci İşçi, V.i.S.d.P.: S. Akhan
Schildergasse 101 a
5 Köln 1

Bölgemizdeki bir olumsuzluk üzerine

Böyle bir yazıyı kaleme alışımızın nedeni, bölgemizde gelişen bir olumsuzluğu, siyasal hareketimizin uzun zamandır kendi içinde tartıştığı ve tüm Türkiye soluna tartıştırmaya çalıştığı, nasıl bir örgüt, nasıl bir örgüt içi ve örgütler arası ilişki ve nasıl bir sosyalizm düzleminde ele alıp değerlendirmek ve devrimci tavrımızı belirlemektir.

İnanıyoruzki, burda anlatmaya çalışacağımız şeyler, hem bizleri, hem de olumsuzluğu yaratan arkadaşları; Marksizmi, Marksist yöntemi ve demokrasiyi araştırmaya ve öğrenmeye sevkedecektir.

Olay aynen şöyledir: 10.12.83'te D. İşçi taraftarları olarak, Türkiye ve Kürdistan halk kültür gecesi adıyla bir gece düzenledik. Geceden önce devrimci ozan Ufuk Adalı, Meftuni, Şıvan geceye davet edildi. Programa ilişkin bilet ve afiş çıkarttık. Gecede bir Kürt ozanının yer alması daha başın*dan itibaren Serxwebun taraftar*larınca olumsuz tepki gördü. Ge*ceye kitle katılımını engellemek* amacıyla dedikodu üretildi. Diğer taraftan gece anında bu ozana sözlü saldırı, yuh çekme ve kasetlerinin sattırılmak istenmeyişi. Tüm bu tahrik edici ve provakatif davranışların, genelde geceye yeni gelen bir çok demokratın çok daha yanlış değerlendirmesine, bir takım bizim arkadaşın bu arkadaşlara karşı sert davranmasına yol açıp, sonuç olarak düzenli ve sağlıklı olan gecenin birden bire bozulmasına yol açtı.

Olaylar Türkiye solu'nda egemen bir mantığın ürünüdürler. Elbetteki yüzyıllardır insanlara ve toplumlara empoze edilmiş sınıflı toplumlara özgü ilişki ve mantığı, ahlak, kültür ve değer yargıları bugünden yarına sökülüp atılacak şeyler değildir. Kaldıki proleterya bunu uzun bir siyasal geçiş sürecinde, tamamen yok edecektir. Ancak ne varki bu anlayış bizlerce, bugünden sınıflı toplumlara özgü değerlere karşı çaba sarfedilemiyeceği şeklinde yorumlanmamalıdır.

Ve gerçekten, bu sorunlarıgelecekte yaşamak istemiyorsak, daha bugünden, örgütlülüğümüz içinde hızlı bir siyasallaşmayı başlatarak, karar mekanizmalarına, yetki ve *sorumluluk alanlarına, politika ü*reten mekanizmalara, bizimle birlikte mücadeleyi paylaşan tüm insanları sokmak zorundayız. En azından bunu savunmayı ilke edinmeliyiz. Hele yüzyıllardır yok edilmek istenen bir ulusun devrimcileri isek, herkesten çok savunup, uygulamak zorundayız. Devrimciler bilmeliki ezilen bir ulusu sadece direnme ve bağımsızlık ekseninde örgütlemekle o ulusun kurtuluşu olamaz. Varsayalım ki devrimi yaptık. Bağımsızlığıda kazandık. Yıktığımız toplumsal ilişkilerin ve değerlerin yerine nasıl bir ilişki inşaa edeceğiz. İşte bu konuda söylenecek fazla şeyler bulunamıyor. Hele Kürdistan kökenli grupların hiç yok. Özgür bir toplum yaratma mücadelesi, bir bağımlılık ilişkisini savunarak olamaz.

Kısaca biz niçin ve neler uğruna mücadele ediyoruz? Varılmak istenen geleceğe hangi araç-gereç ve yöntemlerle varılacaktır? Bunları nerede ve nasıl kullanacağıt? Sosyalist insanlar olarak bizler nasıl bir insan tipi ve insan ilişkisi savunuyoruz? Bugünkü konumuyla insanı nasıl değiştireceğiz? Ve tüm bunları daha bugünden sol içi çelişkilerde, ilişkilerde, ilişki kurduğumuz kitleler arasında, kısacası toplumsal yaşamın her alanında nasıl uygulayacağız? İşte bu anlamda kendi kendimizle hesaplaşmak, kendi-kendimizi yargılamak ve kendimizi dönüştürmek zorundayız.

Eğerki bunları yapamıyor, ve yapılması için gerekli çabayı sarf etmiyorsak, yapabileceğimiz tek şey *sınıflı toplumlara özgü ilişkiler mantığını yeniden üretmek, hem* de devrimcilik adına, Marsizm, sosyalizm adına yeniden üretmek olacaktır. Bir siyasal örgütlenmenin; mücadele çizgisi, çalışma anlayışı, *hitap ettiği toplumsal* kesim ve bunlara sesleniş biçimleri, örgütlendiği kesimlerle ilişkileri ve bütün bunlara uygun düşen iç örgütlenmesi, politik iktidari ele geçirince tüm bir topluma yansıyacak ve toplumda yeniden üretilecektir. Günümüzde bu anlayışa uygun olarak, kendine sosyalist adını takan ülkeleri örnek verebiliriz. Evet bugün ülkelerin ürettiği tüm sorunlar sınıflı toplumlara uygun sorunlardır. Marksizmin ekonomik ve doğmatik yorumunu esas alan, böylesi yapılanmalar, Marksist yöntemi *esas alarak günün somut siyasal,* sosyal ve kültürel gerçekliğe kendisini uyarlamalıdır.

Devrimci siyasal örgütlenmeler, toplumsal yaşamın her düzeyinde *karşılaştığı sorunları baskı ve* şiddet unsurlarını kullanarak çöz*memelidir. Artık yanlışlığı tüm* herkesçe bilinmesigereken böylesi anlayış ve eğilimlere karşı çıkılmalıdır.

Bizler Metz bölgesinde Devrimci İşçi taraftarları olarak bu tür anlayış ve davranışları devrimci bulmuyoruz. Ayrıca böylesi bir olumsuzluğu önlemek amacıyla, müdahale biçiminin yanlışlığından dolayı, olumsuzluğun büyüyüp kavgaya dönüşmesinde payı olan arkadaşlarımızı eleştirdik. Bu tip olumsuzlukları çıkaranlar her kim olursa olsun mutlaka eleştirilmelidir.

Böylesi devrimci olmayan davranışların, günahı politik olmayan bir kaç unsurun üzerine yüklenemez. Asıl belirtilmesi gereken şey bir örgütlenmenin kendi iç çelişkilerinde, örgütlerarası ilişkilerde, sosyalist olmayan ilişki mantığını, üretip, yaşattığıdır.

Devrimcilik, sosyalistlik diye benimsenen ve kabullenilen, anlayış ve ilişkilerin nerede ve nasıl yetersiz olduğu bir kere daha görülmüştür. Daha düne kadar birlikte mücadele ettiğimiz, birlikte her şeyi paylaştığımız insanların bizden farklı düşündüğünü, bizden olmadığını anlayınca her türlü metodlara başvurarak, *onları yıpratma,* küfretme, ajanlıkla-polislikle suçlama hatta şiddet kullanarak cezalandırma gibi şeyler devrimcilerin asla başvurmayacağı şeylerdir.

O halde bize göre yapılması gereken şey, örgütsel ilişkilerin nasıl olması gerektiği üzerine, bir örgütü belirleyen tüm ilişkiler üzerine, herkese açık bir tartışmayı başlatmak olmalıdır. Bundan ne korkulmalı, ne de çekinilmelidir. Bir örgüt kendini birilerine dayatmak yerine, ikna ve eğitme metodunu kullanmalıdır.

Bu mantık terkedilmedikçe, bu tür olumsuzluklar devam edecektir. Bizler inanıyoruzki, Türkiye'de iki ulus var. Türk ve Kürt ulusu. Bu iki ulusa özgü değerleri savunup, yaşatmak devrimcilerın görevidir. Ancak kültürün enternasyonal olanı hepimizin nihai hedefidir. Çağdaş sanatçılar olsun, devrimciler olsun başta kendi halkımız olmak üzere ezilen dünya halklarının enternasyonalist kültürünü yaratmakla yükümlüyüz. İşte Metz'de yapılan gecemizde, her iki ulusa özgü ne varsa onu savunma, yaşatma ve tanıtma amacını hedeflemişti. Hangi grup hangi anlayış ve kim aynı olumsuzluğu yaparsa, kesinlikle karşısına çıkılmalıdır. Sanatı grup sanatı, sanatçıyıda grup sanatçısı yapma yerine, her ikisinide bütün halklara maletmek zorundayız.

Yani sanatçı halkların malı olmalıdır.

Devrimci İşçi—METZ

Cephe üzerine

12 Eylül darbesinden bu yana 3 yıl geçti. Politik mücadelede yeni bir perde aralanıyor. Özellikle 6 Kasım seçimleriyle birlikte yeni oluşan sahnede sınıflar ve onların politik eğilimleri döneme denk düşen politikalarıyla yer almaya başlıyorlar. Sol hareketler henüz sahnede yoklar. Bunda yenilen darbelerin payı olduğu kadar, dönem değişikliğinin bilincine varamamış olmanın da payı büyük.

Sol örgütlerin büyük bir kısmı 12 Eylül dönemini basit bir kesinti gibi görme eğiliminde. Ve önlerine büyük ölçüde buna denk görevler koyuyorlar. Yenilginin salt örgütsel bir olay olarak değerlendirilmesinin de bunda payı büyük. Bu nedenle 12 Eylül darbesi sonrasında daha çok örgütsel boyutlarda adım atıldı. Hemen hemen her öğüt Kongre veya Konferans biçiminde toplantılar yaptılar. Örgütsel yapıları güçlendirme yoluna gittiler.

Bizler de dahil, bir çok örgüt yine bu doğrultuda cepheler oluşturma sürecine girdiler. Örgütler arası biraraya gelme ve daha sıkı örgütlenme herşeyi çözecek tılsım olarak görüldü.

Bu bakış kendisinin gerçekliğini sorgulamadığı için eksikti. Üstelik yenilgi basit bir örgütsel darbe düzeyinde ele alınamayacak kadar köklü idi. Ve tek tek örgütlerden öte bütün bir sınıflar mücadelesini kapsayan, halkın eylemliliğinin, mücadelesinin yenilgisi anlamına gelen boyutları vardı.

Yenilgi ile ortaya çıkan bu köklü değişikliklerin görülememesi, sorunun kopan bir film şeridinin yeniden tamir edilmesi ve kalınan yerden devam edilmesi biçiminde ele alınması atılan pratik adımları da büyük ölçüde belirledi. Döneme ve onun gerçeklerine denk düşmeyen, onun ürünü olmayan, bir başka dönemin (tamamlanmış ve kapanmış olan bir dönemin) ürünü, uzantısı olan görevler gündeme getirildi. FKBDC, gerek kendisini ortaya çıkartan politikalar, gerekse örgütsel biçim olarak buna verilecek en somut örnektir. Bu nedenle FKBDC ve cephe sorunlarını ele ala:n bu yazı aynı zamanda bir dönemin eleştirisi olarak da ele alınmalıdır.

Bugün FKBDC'yi dönüştürme ve yeni döneme uyarlama yolunda yaptığımız öneriler diğer örgütlerce (özellikle PKK-SVP-Acil tarafından) kabul edilmemiştir. Bu gruplar aralarındaki birlikteliği sürdüreceklerini bildirmişlerdir. Bizim açımızdan ise, gerek içerik, gerek biçim olarak FKBDC' nin eski hali ile sürdürülmesi söz konusu olamaz.

Aşağıdaki yazı, bu son gelişmeden önce yazılmıştır.

50'ler sonrası yoğun ekonomik, sosyal, siyasal dönüşümler sürecini yaşıyor Türkiye. Bu gelişimin içinde yaşayan sınıflar ve katmanlarda varlıklarının bilincine de vararak geliştiler. Toplumların, tarihsel gelişimin motoru olan sınıflar mücadelesi de bu dönemde gelişti, serpildi. Kendi yapısal sorunları içinde boğulan düzen, sınıflar mücadelesinin yükselmesi, yayılması ile yoğun bir altüst oluş sürecine girdi. Bu sorunlarından kurtulmak ve halkların gelişen mücadelesini boğmak için 12 Eylül faşist cuntası geldi. 12 Eylül'le birlikte gelişmeler yeni bir boyut kazandı. Bu sadece siyasal düzen, hakim sınıflar açısından değil, tüm sınıflar mücadelesi ve sol açısından da böyle. Bu boyut, 12 Eylül öncesinin ekonomik, siyasal durumunun geldiği yer ve sınıflar, güçler çatışmasının geldiği düzey (siyasal çatışmanın içeriği ve yaygınlığı) görülmeden 12 Eylül cuntasının önerdiği siyasal çözümlerin ve dış ilişkilerinin hakim niteliği anlaşılamaz.(1)

12 Eylül faşizminin gelişiyle birlikte toplumun ulaştığı toplumsal düzey gözardı edilerek, mücadele ile alınmış veya verilmiş, gelişimi için anlamlı siyasi, ekonomik-demokratik haklar bir çırpıda gaspedildi. Bu davranışları kime ve neye karşı, kimin için mücadele edeceklerinin belirtisi oldu. Demokratik kurum adına resmi, gayri resmi ne varsa halkların mevzisi olacak, kapatıldı. Basın, yayın susturuldu. Demokrat yayın organları, halkın sesi ne varsa kapatıldı. İşçilerin verilmiş, mücadele ile alınmış hakları gaspedildi. DİSK gibi ilerici işçi sendikalarının hepsi kapatıldı. Köylülerin, üreticilerin oluşturduğu ve oluşturulan kooperatif ve diğer kuruluşlar ya kapatıldı, ya da faaliyet gösteremez hale getirildi. Öğretmenlerin, memurların, öğrencilerin oluşturduğu bütün kurum ve dernekler kapatıldı. Halktan yana olan bütün devlet kurumları ve odalar ya lağvedildi, ya da halktan yana faaliyetlerinden men edildi. Siyasi partilerin faaliyetleri önce durduruldu, zamanı gelince de kapatıldı. Ama hakim sınıfların oluşturduğu bütün kuruluşları MESS'inden TİSK' ine, TÜSİAD'ına kadar dokunulmazken onların halka, halk güçlerine saldırıları teşvik edilip siyasal rejimin kuruluşunda gönüllü yer alırlarken, halkların ve halklardan yana olması muhtemel hiç bir ses çıkmamalı idi.

Toplum önce korkutulup susturuldu. Susmayan, direnen halklara ve halk güçlerine amansızca saldırılarak, bütün topluma gözdağı verdiler. Kendilerini yasa yerine koyup yasasızlığı ilan ettiler. Topluma, emperyalizmin ve egemen sınıfların gelecekleri için herşeyi yapmakta ne kadar kararlı olduklarını azgın terörleri ile gösterdiler.

YENİLGİ DÖNEMİ VE SOL'UN EĞİLİMLERİ

Cuntanın, hakim sınıflar adına sınıflar mücadelesini sürdürüşü geçmişteki demokratik kurum ve haklara, halk güçlerine saldırışı, gelecek siyasal rejimin niteliğini ortaya koyuyordu. Ekonomik ve siyasal istikrarsızlığın kaynağı halklar ve halk güçlerinin istemi imiş gibi göstererek, sürdürdüğü savaşı meşrulaştırmaya, halklarla halk güçlerini birbirinden kopartmaya, halk güçlerini halka düşman göstererek kendilerini halkın yanında göstererek, kimin ordusu, kimin adına, kimlerin sorunlarını çözmek için savaştığını maskelemeye çalışıyordu.

12 Eylül öncesini bütün olumsuzluklarından da faydalanarak, gelinen noktada faşizmin kaçınılmaz bir zorunluluk olduğuna toplumu inandırmaya çalışarak, kendilerinin ve hakim sınıfların siyasal rejimlerinin anlayışlarını yerleştirmek, benimsetmek için her çareye baş vuruldu.

Sınıflar mücadelesinin anti-emperyalist, anti-faşist temelde sürdüğü günümüzde de; egemen sınıfların politikalarında, mücadeleyi sürdürüş biçimlerinde önemli değişiklikler olmuştur. Mücadeleyi sürdüren güçler ve organlarda faklılıklar vardır. Bu değişiklikler halk güçleri ve devrimciler açısından da bir dizi düzenlemeyi kaçınılmaz kılıyordu. Yeni ve uygun politikalar, mücadele ve örgüt biçimleri zorunludur. 12 Eylül'de toplumu ve kendilerini hazırlayıp dönüştüremeyen halk güçleri yenildi.

Yenilgi de bir süreç izledi, herşey bir anda olup bitmedi. Nasıl teorimizin ve siyasetimizin kavranması bir pratik süreçte oldu ise, yenilginin kavranması da doğal ki pratik bir süreç izledi. Yenilgi sürecinde siyasi grupların izledikleri mücadele, örgütlenme, kitle çizgilerine bakıldığında bu daha kolay anlaşılır. Siyasi gruplar yine kendilerinin sınırlarını aşamıyordu. Bir kaçının tavrı örnek olarak gösterilebilir. Bazı gruplar açısından sorun kendi ilişkilerinin ve kadrolarının basit bir reorganizasyonu gibi görülürken, bazıları ise merkez komitelerinin oluşumu gibi sınırlı anlayışa sahiptiler. Kimi gruplar 12 Eylül'ün gelişi döneminde (siyasal uyanıklık gösterip) basit geri çekilme olarak sorunu ele alıyorlardı. Kimileri de örgütlerinin dimdik ayakta olduğunu, kaç tane partinin yayın organının dağıtıldığının çalımını satıyordu. İçinde teorik, siyasi şey olarak bir bildiri metnini aşmayan şeyler de olsa. Yine bazıları çatılarını çatıp, binalarının içine girip oturdu. Bakalım harcın kururken saldığı nemden sıvalar mı, yoksa duvar mı çatlayacak? Bugüne kadar bu adımları (kendilerine yönelik) atamayanların bir çoğu da atma peşinde. Kimi partilerde hızını alamayıp yeni partiler doğurdu, biri yetmez sanarak, ama kendileri de bugün kendilerinin varlığını tartışmaktalar. Burada da farklı eğilimler vardı. Kimileri Sovyetiklerin birliğini oluşturmaya çalışırken, kimileri de anti-Sovyetikleri aynı blokta toplama çabalarını sürdürüyor. Birbirleriyle siyasal bağ kurabilen siyasal grupların insanları, birbiriyle ilişki kuran gruplar arasında cepheleşme, birlik sorunları tartışmanın önemli konuları idi. Bazılarının da varlıkları son buldu.

CEPHE'NİN OLUŞUM EĞİLİMLERİ

Cuntanın gelişi ile, hele yenilgi sürecine girilmesiyle örgütlü, örgütsüz, yurtiçi, yurtdışı birlik, cephe tartışmaları ağır basmaya başladı. Yaşanan olaylar ise, bu anlayışları daha da güncelleştiriyordu. İnsanlar sokaklarda, dağlarda kurşuna diziliyor, yüzbinlerce insan işkencelerden geçiriliyor, binlerce yurtsever insanın idamı isteniyordu. 50 milyonluk Türkiye halklarına ordusuyla, polisiyle, MİT'iyle, basınıyla her türlü siyasi, ideolojik saldırıları ile zaprırap altına alınmış, dünya ile bütün bağları kopmuş, halktan yana tek ses çıkmaz olmuştu. 12 Eylül öncesin mücadelenin ulaştığı boyutta düşünülürse, birşeyler yapmanın ne kadar gerekli olduğu kendiliğinden anlaşılır.

Cunta'ya karşı mücadele etmek ise artık solun (o günkü haliyle) tek başına becerebileceği bir şey olmaktan çıkmıştı. Cuntaya karşı mücadele konusunda hemfikirdi herkes. Cephe olsa da, olmasa da, mücadelede kararlıydı. Hedef belli idi: Cunta. Yaralar sarılmalı, mücadeleye devam edilmeliydi. Bütün oluşan birliktelikler, cephe, mücadele eğilimleri çizgisi, 75-80 döneminin politik mücadele çizgisinin aynen devamı gibi görünüyordu. Siyasi hareketler kendilerini hala 12 Eylül öncesinin varlık düzeyleri ile görüyorlardı. Cepheler, birliktelikler 12 Eylül sonrasının kaosu içinde, 12 Eylül öncesinin politik mücadelesinin ve onun örgütlülük düzeyinin sürdüğü havasıyla, 12 Eylül sonrasının belirsizliği içinde kuruluyordu. Sol'un ozamanki havasını birkaç soru ortaya çıkarabilir. Cephe niçin kuruluyordu? savaşmak için. Nasıl bir mücadele çizgisi ve ne zaman sorusuna ise, rivayetler muhtelifti. Daha doğrusu her gruba göre değişiyordu. Geleceğin halkın cephesi yaratılmıştı! Ama çok geç kalınmıştı!

Cepheye yaklaşım eğilimleri de oldukça farklılıklar taşıyordu. Bazı gruplar yaşam kavgasını sürdüren ilişkiler ile, hangi zeminde, hangi politikalarla, nasıl bir süreçte teorik, pratik bütünlüğe ulaşacağını tartışırken, cepheleşmeyi bu bağlamda ele alıyordu. Oluşan birliktelikleri de, birlikteliklerin bir parçası ve ilk adımlar olarak görüp, süreçte maddileşecek bir olay olarak değerlendirip, halkların birlik eğilimleri doğrultusunda, Kürt ve Türk hklarınının mücadele birlikteliğini sağlamlama niyetini taşıyordu. Cephe içindekiler ve dışındakiler açısından ise, bitmiş bir olay olarak alınıyordu. Bu anlayış sınırlı çabanın önünde sınırsız engeldi. Bazı grupların yaklaşımı ise, dönemi aşmanın, politik yalnızlıktan kurtulmanın, kendini bir yerlere dayatmanın, yenilgiyi yengiye dönüştürmenin, iç sorunları halletmenin, yapıları korumanın, Kürt ve Türk halklarının temsilcilerinin birlikteliğinin politik aracı olarak görülürken, bazıları içinse yenilgi sonrası, moral, destek sağlamanın varlıklarının devamında cephe gibi güçlü birlikteliklerin etkisini sağlama ihtiyaçlarından kaynaklanıyordu. Aslında FKBDC'nin gerek kuruldu diye ilan edilmesi, gerekse sadece son derece genel bir program etrafında oluşturulması ve içinde yaşanılan dönemdeki köklü değişikliklerle bağlarının kurulamaması bu belirsiz havayı daha da güçlendirdi. Ne gruplar 12 Eylül öncesinin grupları idi, ne de 12 Eylül öncesinin politikaları daha sonra biraraya gelmenin yeterli zemini...

GENEL OLARAK SOL'UN DURUMU

Yenilgiyle birlikte sol hareketler mücadele sürecinde yaratılmış olan yayın organlarını, kadrolarını, teorik, pratik iç bütünlüklerini yitirmişlerdir. Halk ile kurduğu siyasi organik ilişkileri zayıflamış ve halkın mücadelesinin örgütlenmesinde oluşan bütün organlarını yitirmişlerdir. Kalan ilişkiler bütünlüklü politika sürdüremez hale gelmiştir. Türkiye sınıflar mücadelesine doğru politikalar önerip, siyaset yapamaz durumdadırlar. Bu ise, siyasi yoğunlukların toplumla bağlarının ve mücadelenin zayıflamasına, düşmanın kolay çalışmasına, toplumda alternatifsizlikten doğan, ne yapacağını bilmezliğe ve umutsuzluğa dönüşüyor. Örgütlü ilişkilerde ise, kendiliğindenciliğe götürüyor. Sol'un, örgütlü ilişkilerin yaşadığı olumsuzlukları olumluya dönüştürme çalışmaları bazen en ince ayrıntılar üzerine yoğunlaşıyor. Bu ise, süreçte eriyip yok olmayı getirir.

BAZI ELEŞTİRİLER ÜZERİNE

Bunca hareketli, cepheleşme, birlik tartışmaları ve eleştirileri ister istemez 12 Eylül öncesindeki birliktelik koşullarını, o kusullardaki birliktelik tartışmalarını, birlik anlayışlarını, farklı düzeylerde olsak da hatırlatıyor. Dünyada ve Türkiye'de had safhaya varmış siyasi, iktisadi, sosyal krizler; devalüasyonlar, zamlar, döviz sorunu, faşist saldırılar, altüst oluşla ve toplumun bütününü sarmış, yayılmış güçlü muhalefet ve bunun içinde oluşmuş siyasi gruplar. Siyasa hareketlerin sınıflar mücadelesine marksizmin yorumundan, somut tahlilindeki farklılıklardan kaynaklanan örgütlenme, mücadele, devrim anlayışlarındaki farklılığa rağmen, sınıflar çatışmasının *hedef saptırmasına yer bırakmayacak kadar açık olan si*sayal pratiğinde halkın cephesinin ve faşizme karşı direniş cephesinin ilk oluşumları (kimi siyasetlerin bilinçli, kimilerinde de hayatın yanlış teoriye galip gelmesinden) yaratılmıştı. Halkın içinde ve siyasi hareketlerde oluşmuş maddi verilere ve açık olan siyasi gidişe rağmen halkların cephesinin oluşumunun bir parçası olan ne halkın cephesinin, ne de faşizme karşı direniş cephesinin ilk adımları atılamamıştır. Burada birbirine karıştırılmaması gereken şudur; halkın mücadelesinin örgütlenmesi olarak, halkın iktidar organı, yönetim organı parti-cephe ilişkisi olarak halk cephesi ile belli bir evrede siyasal mücadelede maddileşmiş bağları ile politik gelişmelere karşı bir ortak mücadele çizgisi izlemede siyasal grupların (halkların cephesinin oluşumunun bir parçası olarak) anlaşmış olmaları veya anlaşmaya zorlanmaları karıştırılmamalı. Örneğin açık faşizme geçiş ve açık faşizme karşı direniş çizgisini tutturmak için faşizme karşı direniş cephesi gibi (ki o koşullarda siyasal hareketlerin objektif ve subjektif koşulları vardı).

Yenilgi sonrası kurulan faşizme karşı birleşik direniş cephesinin kuruluşundaki eksiklikleri, faşizme ve cuntaya karşı mücadele temelinde belirlediği demokratik devrim programındaki eksik ve yanlışlıktan mı kaynaklanıyor? Katılan grupların yetersizliğinden, katılması gereken güçlerin katılmaması, katılmış olan güçlerin güçsüzüğü veya doğmatikliği mi? Bizce bunlar değildir. Sol'un yenilgi sonrası mücadele ile kopmuş bağları ve sol'un bugünkü durumu cephenin kurulmuş ve bitmiş olarak algılanması ve sürecin bu evresine denk düşen mücadele ve görevlerini önüne koyamamasıdır. Siyasi yoğunlukların geçmişteki ve bugünkü varlıklarını geleceklerinin garantisi olmayacaktır. Elbetteki bir dönemdeki meşru mücadeleleri, doğru siyasi önermeleri ve doğru ideolojileri üzerinde yükseleceklerdir. Geçmiş, geleceği içinde barındırır. Ama kendisi değildir. Geçmişin geleceğe ışık tutması devrimci teorinin siyasetinin özünün alınıp, somut durumun analizi ile, doğru siyasetler önerilirse geçmiş geleceğin içinde yaşar, gelişir, geliştirir, geleceğin habercisi olur. Sınıflar mücadelesi de gelişerek, dönüşerek sürer. Toplumu da, insanı da dönüştürür. Siyasal sistemdeki, toplumdaki, mücadeledeki değişmeyi kavramayan siyasetlerin önümüzdeki dönem ne kadar güç olacakları (uzun müddet grup olarak varlık koşulları ortadan kalkmadığı için isim olarak var olsalar da) belirsizdir.

Somut durumun yanında, örgütlenmelerin subjektif durumlarının değişmesi mücadele çizgisinden kitle çizgisine görevlerden organizasyona, politikalarına kadar değişmeleri de gerektirir. Gruplar henüz kendilerini gelişmeye uyarlayamamışlardır. Kimin maddileşeceği, kimin maddileşemeyeceği sorudur. Siyasal hareketlerin varlıklarını devam ettirebilmeleri, maddi koşulları, sınıflar mücadelesinin gelişim perspektiflerini ve kendilerini objektif olarak değerlendirip teorik perspektifleri ışığında toplumla, mücadele ile bağ kurup politika yapmaları ile mümkündür. Ama bugün bu durumda değildirler. Bu siyasal hareketlerin 12 Eylül öncesi durumlarını yitirdiklerinden salt cepheler, birliktelikler değil, kurulan partiler, örgütler de eksik, yanlıştırlar (2). Bizi yanılgıya

düşürmemesi gereken şey cephenin, birlikteliklerin 12 Eylül öncesi mücadelenin ve sol'un gelişimi içinde objektif şartları var iken yenilgi ile birlikte sol'un 12 Eylül öncesi konumunu yitirmesi gerçekliğidir. Bu nedenle her zamankinden daha da zorunlu olan cepheleşme, cepheleşmemeye dönüşmüştür. Sol'un bu anlamı ile kendisini geleceğin önüne dikme yerine açmalıdır. Birlikler, kalan ilişkiler kendilerini mücadelenin gelişimine göre dönüştürme aracı olarak görüp, görevlerini ona denk düşen biçimde belirlerlerse, devrimci görevlerini yerine getirebilirler. Sorun, yitirilen subjektif durumun sürecin iradesinden kopuk biçimde yaratılması olarak ele alınamaz. Gerçeklik bunu aşmıştır. Sorun, bu anlamı ile kalan ilişkilerin örgütlenmesi ve örgüt sorunundan daha öte birşeydir. Oluşturulan cephenin eksikliği, demokratik devrim hedefleri doğrultusunda Cuntaya karşı mücadele stratejisinin eksikliğinden değil, sol'un eksikliğindendir. Bu politikasını hayata geçirme şansının olmamasındandır. Sol'da ve cephe içinde bu durum örgütlenmeyi çabuklaştırma ve organlaşma ile aşılmaya çalışıldığında, sorun teorik pratik bir olay olmaktan çıkıp komitelerin atanmasına, şekilci birlikteliklerin öne çıkmasına, siyasal grupların toplamına veya sol gruplarda ise, insanların toplamından oluşan örgütlenmelerin öne çıkmasına sebep olur. Dışa karşı da kendini, mücadele içinde halkla bütünleşmeyle olacak şeyi çevrenin seni halkın veya halkların temsilcisi olarak görmesi gerekliğine çevreni veya kendini inandırmaya zorlarsın.

Bizce siyasi grupların veya birlikteliklerin bugünkü görevleri neler olabilir:

Türkiye sınıflar mücadelesinin geldiği yerde oluşturulan siyasal sistemin teoriye, siyasal mücadeleye doğrudan etkilerin ve yarattığı sonuçları siyasal hareketler ve veya siyasi yoğunlukların belli düzeyleri ile sınırlanmadan, toplumun ileri kesimlerini de kapsayarak bütün toplumla tartışılmadır. Bilinçlilik seviyesi yükseltilmeli, önümüzdeki sürecin ve bugünün sınıflar mücadelesinin siyasal görevleri birlikte açığa çıkartılmalı, kavranılması sağlanmalıdır. Sınıflar mücadelesinin, toplumun gelişen eğilimlerini ve insanların teorik araştırma yapmalarının önü hangi gerekçe ile olursa olsun sınırlanmamalı. Bilinçli mücadelede, bilinçli birliktelik perspektiflerinin süreçte oluşturulacağı kavranmalı, kavratılmalıdır.

Sınıfların, tabakaların, siyasal hareketlerin, insanların, kısaca siyasi mücadelenin bütünlüklü, mücadele, kitle, örgütlenme çizgisi izlemeleri sağlanmaya çalışılmalı.

Sınıflar mücadelesi kendisini siyasal düzeyde, emperyalizme ve faşizme karşı halkların özgürlükleri mücadelesi, halkların demokrasisi, halkın iktidarı olarak ifade etmektedir. Sınıflar mücadelesinin geldiği boyutta iktisadi nedenler de rejimin niteliğini almasındaki etkisi, mücadelenin yaygınlığı, kitlelerin içinde bulunduğu durum, Türkiye halklarının yeni gelişmeler ve tarihsel görevlerle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu tarihsel gelişimin, dönüşümün içinde Türkiye solu kendisinin de olduğunu unutmamalıdır. Bu gelişimi kavramalı ve kendisini devrimci anlamda uyarlamalıdır. Toplumun insanlarının geldiği bilinçlilik düzeyi, mücadelenin düzeyi, gelinmiş olan gelişimin düzeyi ve buna karşı sistemin tavrı unutulmamalıdır.

Siyasal hareketlerin kendilerinin, yenilgi sonrası, toplumun bütün düzeylerinde süren sınıflar mücadelesi ve siyasal mücadele ile bağlarının olmaması, objektif durumu da gözönüne alındığında, bu durumu bilince çıkarıp, sınıfların, tabakaların, köylülerin, öğrencilerin, aydınların, sendikaların, mahallelerin mücadelelerinin içine kendilerini yayarak solun mücadele ile organik ve siyasi bağlarını kurmak, onun meşru mücadelesinin meşru yönlendiricisi olmak görevi ile karşı karşıyadır. Sol kendisini toplumun sınıflar mücadelesinin her alanına yayarak, onun her alanda iş, ekmek isteme özgürlüğü mücadelesinin örgütlenmesinin içinde yer alarak faşizme karşı özgürlükler mücadelesi temelinde politika yaparak, politik alternatif haline gelmelidir. Siyasal hareketler politikalarını doğrudan halkla tartışarak onun günlük sorunlarının bir parçası haline getirilmelidir. Halkın kendi sorunlarından kalkarak muhalefet eğilimleri, kendi alanlarında siyasi olarak örgütlenmelidir. Solun kendisini örgütlemesi, halkın mücadelesinin, muhalefet eğilimlerinin, mücadele biçimleri eğiliminin alanlarında örgütlenmesi ve yayılıp geliştirilmesi süreci siyasi hareketlerin bütünlüklerini oluşturma ve örgütlenme süreci olmalıdır. Bu anlamı ile toplumun bütün alanları ile politika yapabilme araçları yaratılmalı, bütün mücadele eğilimleriyle organik bağ geliştirilmelidir. Bu araç ve bağlardan yoksun siyasal sloganlarla bir yere varılamaz. Bütün sol, yenilgi sonrası kalan bütün ilişkiler kendilerini sınıf mücadelesinin içine taşımalı, onun bir parçası olmalıdır. Toplumsal mücadelenin salt siyasal insanlarını taşımak yeterli değildir. Bütün siyasal hareketlerin insanları mücadele etmek isteyen tek tek insanlara kadar seferber etmelidir. Onları, mücadele etmek isteyenleri doğru politikalarımızla toplumsal dinamikleri dönüştürmeye ikna etmemek, gelişmiş insanları heba etmek ve kendimizin de soyutlanması, yalnızlaşması demektir. Faşizmin ve bugün uygulayıcısı Cuntanın sınıflar mücadelesini siyasal düzeyde bize karşı adice sürdürdüğü unutulmamalıdır. Yalnızlıktan, hareketsizlikten kurtulmak için siyaseti ve siyasal görevleri, birliktelik anlayışını kavramak yeterli değildir. Bütün mücadele edenler ikna edilmeli, halk kitleleri sadece politikaların hayata geçiricisi değil, kendilerinin de politikalara katıldığı, yarattığı güçler olarak düşünülmeli, o hale getirilmelidir. Bunlardan günlük kazanımlar beklenmemelidir. Yarattığı etkiler süreçte siyasal mücadelenin yükselmesi ve ideolojik mücadele ile birlikte belirleyici olur.

Yenilgilerin genellikle umutsuzluk, yılgınlık, örgütsüzlük, örgüte tepki (bilinçli-bilinçsiz) dağınıklık, teorik karışıklık yarattığı bilinir. Hele koşullar bizimki gibi köklü değişiklikleri içeriyor ise, sistem baştan aşağıya yeniden restore ediliyorsa, faşizmi yeni ve eski kurumlarda kurumlaştırmakla veya siyasal kurumlaşmayla yetinmeyip, kendi anlayışını kabullendirip benimsettirmek için bütün yollara başvuruyorsa.

Her tarihsel dönemin ve evrelerinin (sürecin bütününden kaynaklanan) kendi yasaları vardır. Türkiye de içinde bulunduğu dönemin farklı bir evresine girmiştir. Bu objektif ve subjektif değişmeleri, bunların günümüzde ve gelecekteki yansımalarını kavramayan ve yenilgiyi bilinçle yenmeye çalışmayan hiç bir iradeye nasıl birliktelikler içinde olursa olsun, geçmişte nasıl bir örgütlenme olursa olsun, yaşama şansı vermez. Şansla da irade mücadeleyi zaten örgütleyemez.

Bilinen değişmeler ise şöyle özetlenebilir: Ekonomik politikaları 12 Eylül öncesinden başlayan, 12 Eylül sonrası siyasal rejimin aldığı karakter, işveren sendikaları, hayır kurumları, Türk-İş ve devlet örgütlülüğü dışında hemen hemen toplumda hiç bir örgütlülüğün kalmaması. Sınıflar mücadelesinin halk güçlerinin yenilgisinden, cuntanın sürdürdüğü siyasal mücadeleler sonucu halkın mücadelesiyle grupların bağlarının kopukluğu ve halkın karşısında genel olarak solun durumu ve her bir sol hareketin kendi iç durumu, toplumun doğal gelişiminin ve mücadelesinin sonucu olarak da değişen Türkiye toplumunun dönüşme-değişme arzuları ve bütün bunlara ilaveten toplumun içinde bulunduğu siyasi-iktisadi durumdur.

Bütün bunların nesnel gelişme eğilimleri nelerdir. Tarihsel gelişmesi içinde, Batı toplumlarının aksine, sürekli devlet müdahaleleri içinde şekillenen halklarımızın gerek müdahale biçimine belli bir (açığa nadiren çıkan) tepkisi vardır. Özellikle Cunta ve onun uygulamalarında somutlanan bu müdahale, anti-faşist mücadele geleneği ile de birleşince halklarımızın safında belli bir tepkiye sahiptir. Cuntanın siyasal ve ideolojik olarak toplumu zorla şekillemesi sürecinde bu tepki tarihsel eğilimi ve geleneği ile bağlantılı olarak çok sınırlı biçimde kendisini gösteriyor. Cunta devleti faşistleştiriyor ve toplumu faşist bir ideoloji ekseninde örgütlemeye çalışıyor. Fakat bu çaba topluma seslenme konusunda sınırlı kalmış, başarıya ulaşamamıştır. Devletin bu biçimde, yukarıdan aşağıya topluma seslenme ve yankı bulma şansı bizim ülkemizde zayıftır. Her zaman şu veya bu biçimde bir tepkinin oluşmasına yol açmıştır. Gene de açmaktadır.

İçinde bulunduğumuz evrede bu tepkiler kandisini daha çok meşruiyet sınırları içersinde kendi sorunları çerçevesinde sürdürme eğilimleri göstermektedir.

24 Ocak kararlarının politik içeriği faşizmi içerdiği kadar ekonomi-politikaları sonucu sosyal yaşamda sosyal farklılaşmayı da hızlandıran ve toplumda yeni yeni sorunları da üretmektedir. Özal'ın ekonomi-politikası da cuntanın siyasal politikasına bu noktada ihtiyaç duymaktadır. Faşizmin, değerleri, oluşumları, güçleri tasfiyeye yönelmesi eğilimi, kendisine karşı siyasal ve ekonomik talepler çerçevesinde tepkilere ve taleplerinde gelişim eğilimleri belirmiştir. Emperyalizm ve faşizm-halk çelişmesi, kendisini siyasal düzeyde Cunta ve Özal-halk çatışması biçiminde ifade edecektir. DYP, SODEP, DSP-Cunta arası çatışma sınıflar mücadelesini sürdürüşlerindeki yönetim anlayışlarındaki farklılıktan kaynaklanmaktadır. Cunta ile aralarındaki çatışmada bunlar kendilerini halka alternatif olarak sunma sürecindedirler. Toplumun günlük yaşamında iş, ekmek, yaşam şartlarının düzeltilmesi, düşündüğünü ifade etme mücadelesi, bunların elde edilmesi, tüm bu özgürlükler uğruna bir mücadele sürecini kaçınılmaz kılıyor. Bu da açıktır ki belli bir örgütlenmeyi gerektirecektir. Bu örgütlenmeler sınıflar çatışmasından kaynaklanan, onun ürünü olan örgütlülükler olacaktır.

Çatışmanın siyasi boyuttaki ifadesi ise bütün toplumu saran özgürlükler ve demokratikleşme eğilimleri ile faşizm (Cunta-Özal) çatışması olabilir. Bu çatışma bugünün koşullarında henüz açık hale gelmiş değildir. Daha çok kendi sorunlarının çözümü çerçevesinde çatışma gündeme gelmektedir. Öyleyse kendimizi bu çatışma alanlarına yöneltmeliyiz. Öyleyse her türlü örgütlenmeler, birlikler açısından bu alanların örgütlenmesine yaklaşımımız nasıl olmalıdır? Halkların cephesinin yaratılmasında kalkış noktalarımız neler olabilir? Halkların doğal gelişiminin şekillenmesi sürecinde yüzyıllardır yaratılmış olan anlayışın, devrimimizin demokratik devrim karakteri, sınıfların örgütlenmemiş olması, yaratılmış olan bütün örgütlülüklerin de dağıtılmış olması toplumun bütün kesimlerinin örgütlenmelerin bilincine varmış olmalarından dolayı ve yaşam kavgasından dolayı örgütlenme sürecinde oluşu, halkların doğal gelişiminde edinilmiş olan mücadele deneyleri ve yaygın mücadele eğilimleri bize cepheleşme anlayışımızın özünü vermektedir.

Bugün de sürmekte olan sınıflar mücadelesi, örgütlü mücadeleden uzak, dağınık bir durumdadır. Türkiye'de ne işçi sınıfının, ne küçük burjuvazinin politik örgütleri oluşmamıştır. Bırakın politik örgütlülüklerini, doğru dürüst hiç bir alan örgütlülüğü bile kalmamıştır. Toplumun çeşitli kesimleri bugün haklarını almak, yaşamlarını sürdürebilmek için mücadele eğilimleri taşımaktadır. Bu eğilimler bugün kendisini siyasal düzeye sıçratacak durumdan uzaktır. Alan sorunları ile sınırlı eğilimler taşımaktadır. Bu eğilimlerin kendi alanlarındaki örgütlenmesi içinde yer alınmalı ve siyasal düzeye yükseltilmelidir. Bu örgütlülükler yasal veya meşru örgütlülükler olabilir. Bu alanların kendiliğinden örgütlenmesini veya sınıfların politik örgütlerinin örgütlenmesini de beklememeliyiz. Önümüzdeki devrim aşamasının karakteri, sınıfların, katmanların, alanların cepheleşmesini bugünkü rejimin karakteriyle de birlikte daha da zorunlu hale getirmiştir. Bu da ayrı ayrı sınıfların örgütsel ittifaklarıyla değil, aynı cephe içerisinde bütün halkın politik mücadelesinin örgütlenmesi sürecinde ta başından ele alınmak zorundadır. Bu başlangıçtan itibaren gecekondulardan fabrikalara, köylere, gençliğe kadar mücadele eğilimlerinin politik organizasyonun yönlendiriminde örgütlenmesi, cephe ve cephenin kendi yönetim organlarının oluşum sürecidir. Bu aynı zamanda partinin kitle ile bağlarının da oluşumunu, gelişimini içermektedir. Cephe oluşturmak için sınıflar mücadelesinin oluşumunu beklemek, bilinmez süreçlere atmak değil, bugünden onun oluşumunu önüne görev olarak koymak demektir. Alanların mücadelesinin örgütlenmesinin merkezileştirilmesi ile siyasi grupların birliktelikleri karıştırılmamalıdır. Alanların, sınıfların, tabakaların kendi mücadele eğilimlerinin alanlarında örgütlendirilmesi, merkezileştirilmesi çalışması hem bizim toplumun her kesimi ile bağımızın kurulması, hem de politika yaptığımız alanların gelişmesi politikalarımızla, politik bir siyasal varlık olmak ve hareketimizin bütünlüğünün ve cephenin de ilk oluşumunun sağlanması demektir. Halkların kendi kendilerini yönetimi anlayışı iktidar organları bugünden geliştirilmeli, halkların cephesi yaratılmalıdır. Halkların cephesi kendisini halkların temsilcisi sayan grupların ittifakıyla değil, halkların ortak mücadelesinin ortak örgütlenmesinden oluşacaktır.

Türkiye sınıflar mücadelesinin gelişiminde maddileşmiş deneylere, bilinçlere rağmen, uluslararası ideolojilerin veya klasik yaklaşımların tesirinden kurtulunamamaktadır. Türkiye devriminin karakteri ile bugünün somut görevleri bütünlük içinde ele alınıp, halkın mücadelesinin örgütlenmesi, organların yaratılması anlayışına varılamamaktadır. Devrimci hareket ve pratik mücadeleyi her aşamada, hayatın bütün alanlarında bütünlüklü olarak sürdürmek, yönlendirmek ve örgütlemek zorundadır. Toplumumuzun doğal gelişiminin ve mücadelesinin yaygınlığı ve bu kendisini en açık biçimde birimlerin alanların siyasi mücadelelerinin örgütlenmesindeki ifadesi bugün artık yeterli değildir. Toplumun kendi yaşamının üretimindeki bütüne de yönelinmelidir. Bunda doğal gelişim seyrine ters düşülmemelidir. Toplumun bütününün kendiliğinden gelişim eğilimi iyi kavranmalı ve bu eğilimi politikalarımızla, politik çalışmalar seviyesine yükseltmeliyiz. Bu çalışmalarımızla bugünkü yaşama alternatiflerini toplumun yaşamından çıkararak sunmalıyız. Bizler de birlik anlayışlarımızı, bu süreçteki yönelimlerimizle birlikte, pratikte birlik çalışmalarına bugünden başlayarak ele almalıyız. Bu anlamıyla cepheleşme siyasal grupların ve yenilgi sonrası grupların birlikteliği veya toplamı olarak görülmemelidir ve görmüyoruz. Halkın mücadelesi sürecinde güç olabilecek grupların çoğu halkın örgütlülüklerini kendi dar grup örgütlülüklerinin mantığı yapma ve görme eğilimindedirler. Bizler ise halkın ve halkların kendi yönetimi, iktidarı anlayışının geliştirilmesinin tavizsiz savunucusu ve hayata geçiricisi olmalıyız. Toplumun mücadelesi bize teorik perspektiflerimizin ışığında canlı hayatın ortaya çıkardığı yeni mücadele ve örgütlenme biçimlerini geliştirmeyi ve genelleştirmeyi içinde taşıdığı yeni nüveleri görmemizi sağlar.

Bütün alanlardaki mücadele dinamiklerinin örgütlenmesi alanlardaki mücadelelerin bir bütün olarak koordine edilmesi perspektifimiz olmalıdır. Cephe-Partinin politik yönlendiriminde de olsa, halkların mücadelesinden kopuk, ona rağmen, yukarıdan aşağıya oluşturulamaz. Aşağıdan yukarıya bir oluşum süreci izlenmelidir. Bu oluşum süreci, halkların örgütlenmesi, cephenin, organlarının, halkın iktidarının, kendi yönetiminin oluşma, toplumun ve insanın dönüşüm süreci olmalıdır. Halklar, kurtuluşları sürecinde gerçek anlamıyla politikleştirilmeli, politik yönetimini gerçekleştirmelidir. Devrim halkların devrimi, yönetim halkların yönetimi, demokrasi halkların demokrasisi olacaksa, bu böyledir.

Bütün bunlar bizlere bir gerçeği gösteriyor. Bizler henüz bugün kurulmuş ve tamamlanmış cepheler ilan etme aşamasında değiliz. Bu, uzun bir mücadele sürecinin içinde oluşacaktır. Bugüne, mücadeleye bakışta ortak perspektife sahip gruplar mücadele sürecinde ancak sıhhatli birliktelikler oluşturabilirler. Bizlerin, oluşumunda önemli rol oynadığımız FKBDC tüm bu gerçeklikler açısından ele alınmalıdır ve dönemin gerçeklerine uygun, sol arasında olumlu bir platforma dönüştürülmelidir. Ona sadece subjektif niyetimizin ürünü olan görevler yüklemek, saçmalıktır. Halkın cephesinin, grupların biraraya gelerek oluşturulamayacağı bilinerek FKBDC gibi çabalar, sol arasında döneme ilişkin perspektiflerin tartışılacağı zeminler olarak ele alınmalıdır.

Bugünün problemi, daha çok sayıda grubun biraraya gelmesi değildir. Asıl problem, içine girilen yeni sürecin kendine has birliktelikleri zorlayacağıdır. Bugün sol yeni dönemde kendini nasıl tanımlayacaksa, bu birlikteliklerde de önemli rol oynayacaktır. Grupları bugün biraraya getiren cephe ve benzeri birlikler, bir başka dönemin, bir başka gerçekliğin ürünüdürler. Başka dönemin, mücadelenin farklı koşullarının ürünü olan örgütlenmeler bu dönemin asıl örgütlenmeleri olarak öne çıkartılmamalıdır. Sol bugün bir gerçeklik olmadan onun cephe problemi bu denli öne çıkamaz.

Ülkedeki mücadelenin gelişmesi ve [illegible]

belli merkezlerde yeni politik kümeler oluşturuyor. Demokrasi ekseninde süren bu kavga tarafları ve onların konumlarını süreç içinde açığa çıkarıyor. Henüz pratik bir gerçeklik boyutunda görülmemekle birlikte, yönetim itibariyle gruplar arası şekillenmeler FKBDC gibi biraraya gelişlerin yetersiz ve eksikliğini, başka dönemin ürünü olduğu gerçeğini gösteriyor.

Cephe halkın eylemliliği ve mücadelesi ile süreçte yaratılır. Aşağıdan yukarıya halkın örgütlülüklerinin birliğidir. Grupların çabaları bunun dışındadır. Bugün siyasal olarak henüz, halk içinde hangi alanlara nasıl yöneleceğimiz aşamasındayız. Politikaların nerelerde geliştirileceği aşamasındayız. Dönemin temel politikası ve örgütlenmesi cephe olamaz. Bu yolda ancak çok sınırlı adımlar atılabilir. Asıl durum sol'un gerçeklik haline gelmesidir. Birlik ve cepheler gerçek politik güçlerin sorunudur. FKBDC pratiği bu perspektif ışığında eleştirilmeli ve döneme denk düşen yerine oturtulmalıdır.

Sonuç olarak, bizlerin oluşumunda önemli bir rol oynadığımız FKBDC pratiği ve bizlerin politikası bu açıdan eleştirilmelidir.

İçinde yaşadığımız dönemin ürünü olmayan, grupların 12 Eylül öncesi varlıklarını devam ettirdikleri ve o dönemin politik çatışmasının sürdüğü varsayımına dayanan subjektif bir yorumun ürünü FKBDC politikası ve pratiği bugün aşılmak zorundadır.

1983 başlarında (II.Genel Komite toplantısı sonrası) tesbit ettiğimiz bu gerçeklik doğrultusunda belli bir çaba harcadık. FKBDC'yi içinde yaşadığımız dönemin politikalarının ürünü olan bir örgütlülüğe çevirmek için çaba harcadık. Fakat bu özellikle cephe güçlerinin bugüne bakışları ve cephe anlayışları nedeniyle başarılı olmadı. Gelinen noktada diğer gruplar bu dönüşümü yapacak durumda görünmüyorlar. Bugün böylesi bir dönemin değerlendirilmesi ve eleştirilmesi sorununu salt geçmiş bir dönemin eleştirisi olarak ele almıyoruz. Eleştiri bugün ve yarının sorunlarının çözümü ile, olumlu alternatiflerin geliştirilmesi ile yapılır. Bu da, dönemin doğru değerlendirilmedi, döneme denk düşen politikaların ve görevlerin açılması ile mümkündür. FKBDC'de sorun böylesi bir dönüşümün gerçekleştirilmesi olarak ele alınmalıdır. Özeleştiri bir olgunun yerine bir başka olgu konduğu anda gerçekçi olabilir.

DİP NOTLAR

(1) Emperyalizm ve uluslarası ilişkilerin değerlendirilmesinde, Türkiye açısından uluslararası ilişkilerin doğrudan belirleyiciliğini almak kadar yok kabul etmekte o kadar eksik ve yanlıştır.

Emperyalizmin, ülkeleri sömürgeleştirmesi iktisadi, siyasi, askeri, teknik, kültürel ilişkilerin bütününde aranmalıdır. Bunlardan zaman zaman ülkelerin iç veya dış sorunlarından dolayı birinin veya bir kaçının öne geçmesi bizi yanıltmamalıdır. Emperyalizmin isteklerini kaba yatırımlar olarak sunmadığı günümüzde bilinir. Ulusların görünüşteki bağımsızlığına gölge düşürülmez. Uluslararsı ilişkilerde vb. gelişmiş olan gelişmemiş olana belirleyicidir. Türkiye'nin kapitalizmin bu anlamda belirleyici olanla ilişkiler çerçevesinde ve ona göre şekillendiği geliştiği görülürse, ilişkilerin devlet ilişkilerinden daha karmaşık, daha geniş içerikte olduğu görülür.

Emperyalizmin, ülkenin iç işlerinden, dış işlerine kadar, rejime kadar etkileme şansını bu durumlar arttırılır. Kendi çıkarlarını o ülkenin sorunlarına çözüm önerilerinde kabul ettirir. 12 Eylül faşist cuntasının gelişini kaba bir istek olarak sunma yerine ülkemizin siyasi, iktisadi, sosyal sorunların çözümünde formüle eder. Kendi formülasyonu doğrultusunda hareket edilirse çözümde yardım edeceğini söyleyerek pazarlık eder. Pazarlıkta tabiki ihtiyacı olan olmayana göre her zaman Siyasi isteklerinde ülkenin sorunları içinde gizler. Siyasi, iktisadi, sosyal sorunları geçicide olsa halletmiş, muhalefeti ezmiş, siyasi pazarlığı yapacağı koşulları hazırlamak için rejimleri iktidar değişikliklerini zorlar.

Cunta koşullarıda en kolay pazarlığı yapabilme koşullarıdır. Emperyalizmin çıkarlarının ve Orta Doğudaki çıkarları doğrultusunda anlaşmaları ancak böylesi bir dönemde daha iyi hayata geçirebilir, günün koşullarına daha uygun hale getirilebilirdi. Meyvelerini daha şimdi veriyor. 12 Eylül faşist cuntasının gelişinde özellikle ABD emperyalizmi ile girilmiş ilişkilerin etkisi daha açık hale geldi. Orta Doğu'da ve kendi içindeki değişen gelişen olaylara müdahaleye hazırlanmış bir Türkiye'nin ABD açısından önemi herkesçe açık hale gelmiştir.

Kürt gruplarına saldırı bahanesiyle IRAK'ta operasyona girişmesi bugün açısından Kürt gruplarına saldırıdan ve kendi iç sorunlarını gölgelemekten ziyade İran-Irak savaşının şahsında, bütün Orta Doğu'ya gözdağı vermektir. Petrol boru hattı, pazar, Kerkük Türkleri, Kürt solu hakkında oluşturulan kamuoyu her zaman Orta Doğu'ya müdahalenin Türkiye açısından ne kadar zorunlu olduğunun halka inandırılmasıdır. Bütün bu çalışmalar, müdahaleler, bugün açısından sınırlı, ileriye yönelik önemli ve saldırılarına meşrutiyet sağlamanın ilk adımlarıdır.

Lübnan savaşında ABD kuvvetlerine konaklama olanağı sağlamayla, Kıbrıs'ta atılan adımlar birbirini takip eden tesadüfi adımlar değildir. Bu koşullarda Lübnan savaşında ABD'nin barış gücü altında kendisinin rol alması, ABD ile sıkı ilişkileri olan devletleri bu aşamada çeşitli nedenlerle bu fonksiyonu oynayacak konumda olmamalarıdır.

(2) Bugün açısından siyasal gruplar için önemli bir noktada geçişe yönelik eleştirilerdir. Geçmişlerini eleştirip aksaklıkları, eksiklikleri tespit ettikten sonra, örgütlenmesini kurup, "yönetmek için hazır bekleme", eğilimindedirler. Bunun sağlıklı bir yaklaşım olduğu söylenemez. Çünkü, bu bakışta örgüt kurmada anlaşmanın en önemli kriteri geçmiş eleştirisinde anlaşmış olmaktır. Bu yanlış bir bakış açısıdır. Bir çok açıdan eleştirilebilir. Ama biz burada görünen kaba nedenlerle yaklaşıp geçeceğiz.

1) Bir eleştiri ancak gelecekteki görevlerle birlikte, yani objektif gerçekliğin gelişiminin ortaya çıkardığı görevlere göre yapılırsa öğretici, yapıcı ve geliştirici olur.

2) Eleştiri grupsal bir nitelik taşır.

3) Örgütü, mücadeleyi ve kadroları geçmiş eleştirisine göre şekillendirsin ki bu, bugün ve yarın için hiçtir.

4) Hayatın canlı pratiğine bir şey bırakmamış olsun.

5) Geçmişin eleştirisini bir pratik müdahaleye göre değil, geçmişin şartlarına göre ve geleceği de geçmişten bakarak görmüş olsun.

'Gurbette Sazımız-Sözümüz' geceleri yapıldı

İSVİÇRE'DE GECELER GURBETTE SAZIMIZ SÖZÜMÜZ GECELERİ BAŞARILI OLDU

13-14-15 Ocak 1984 tarihlerinde İsviçre'nin Cenevre, Basel veWinthertur şehirlerinde yapılan "gurbette sazımız-sözümüz" geceleri bekleneninde üstünde başarılı oldu.

Gece çalışmaları 1,5 ay önce başlatıldı fakat yeterince propaganda yapılamadı. Buna rağmen gecelere toplam 2000'in üstünde kişi katıldı.

13 Ocak Cuma günü Cenevre'de yapılan geceye; Şivan, Fuat Saka, Emekçi, Gurup Yabanel'in dışında, Şilili bir grup ile ilticacılar üzerine çeşitli araştırmalar yapan Maria Derk Tschopp ve Fatsa delegasyonu üyesi SP milletvekili birer konuşma yaptılar. 650 kişinin katıldığı Cenevre gecesine çok sayıda yabancının katılması dikkati çekti.

14 Ocak Cumartesi günü Basel'de yapılan geceye çoğu ayakta kalan 1000'ni aşkın kişi katıldı. Emekçi'nin güzel türküleri, Fuat Saka'nın çeşitlimüzik aletleriyle verdiği başarılı konser ve ŞıvanÎnın coşturucu sesi ile Yabanel Gurubu'nun birbirinden güzel parçaları Basellilere güzel ve anlamlı bir gece yaşattı.

15 Ocak Pazar günü ise faşistlerin yoğun olduğu Winthertur gecesi de başarılı oldu. Devrimcilerin bu bölgede ilk kez gece yapmasına, bomba ihbarlarına ve bir gece önce yakın bir bölgedeki demokratların derneği civarında bir faşistin bomba ile yakalanmasına rağmen geceye 500'ün üstünde devrimci-demokrat katıldı.

Sonuç olarak bu turne, biçiminde, İsviçre'deki devrimci-demokrat kesimin büyük çoğunluğunu kucaklıyan, onları bir araya toplayan geceler oldu, Cenevre, Basel ve Winthertur geceleri.

Geceler sonunda yaptığımız değerlendirmede ise; bazı teknik eksikliklerimizi saptarken, gecelerimizde, kırmaya çalıştığımız monotonluğun hala var olduğunu, geleneksel gece anlayışımızı artık yıkmak gerektiğini tesbit ettik.

MANNHEIM GURBETTE SAZIMIZ—SÖZÜMÜZ GECESİ BAŞARILI GEÇTİ

Mannheim'da ilk kez böylesine bir gece düzenledik. Ve Mannheim'da ilk kez 1200 kişi bir araya geldi. Büyük çoğunlukla kendi olanaklarımızla (ve *Devrimci İşçi'nin* katkılarıyla) yaptığımız gece; Mannheim ve Kalsruhe çevresine canlılık ve hareketlilik getirdi. Çalışmalarımız için önemli ve başarılı bir adım oldu.

Şivan, F. Saka, U. Adalı, Meftuni ve Emekçi ile Aschaffenburg çocuk folklorü çok alkışlandı.

Düzenli, coşkulu ve disiplinli bir şekilde geçen gecemize, çok sayıda Alman ve demokrat katıldı. Bu bizleri daha da sevindirdi. Gecedeki eksikliklerimiz ise, teknik bazı aksaklıklar ve yapmamız gereken propaganda çalışmalarındaki eksikliklerdi. Bunlarıda önümüzdeki gecelerde aşacağımızı ve önümüzdeki dönem daha başarılı, canlı geceler yapacağımıza inanıyoruz.

BELÇİKA'DA GURBETTE SAZIMIZ-SÖZÜMÜZ GECESİ

Belçika'nın Liege kentinde yapılan 'Gurbette Sazımız-Sözümüz Gecesi" çok sayıda Türkiyeli ve Belçikalının katılımıyla gerçekleşti.

Geceye katılan Şivan, Emekçi ve Fuat Saka türküleriyle, 1000'den fazla kişiyi coştururken, izleyiciler arasında bulunan Belçikalı parlamenter ve diğer bazı yetkililerin zaman zaman ayakta alkışladıkları görüldü. Daha sonra Türkiye'ye giden heyetten 2 kişinin yaptığı konuşma ilgiyle izlendi.

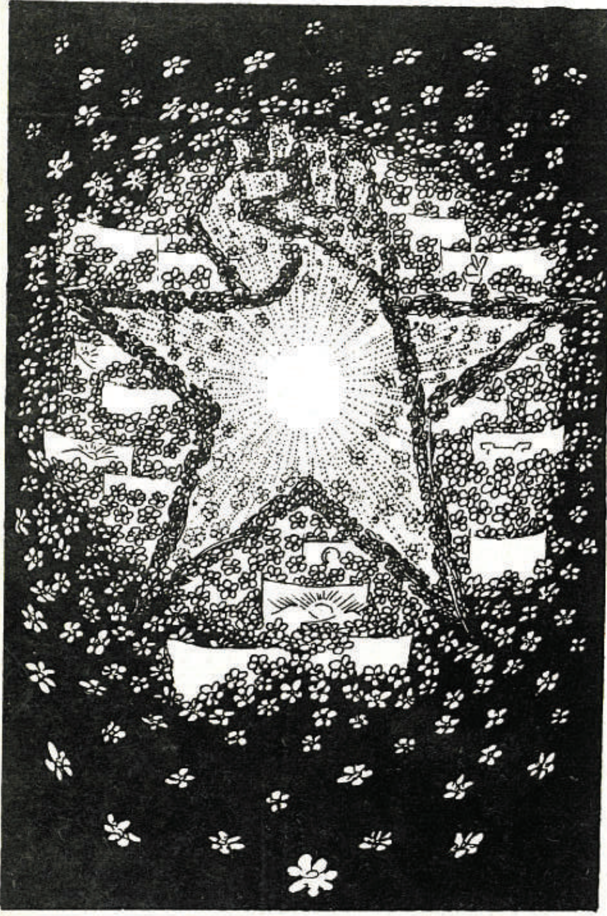

Şivan

Fuat Saka

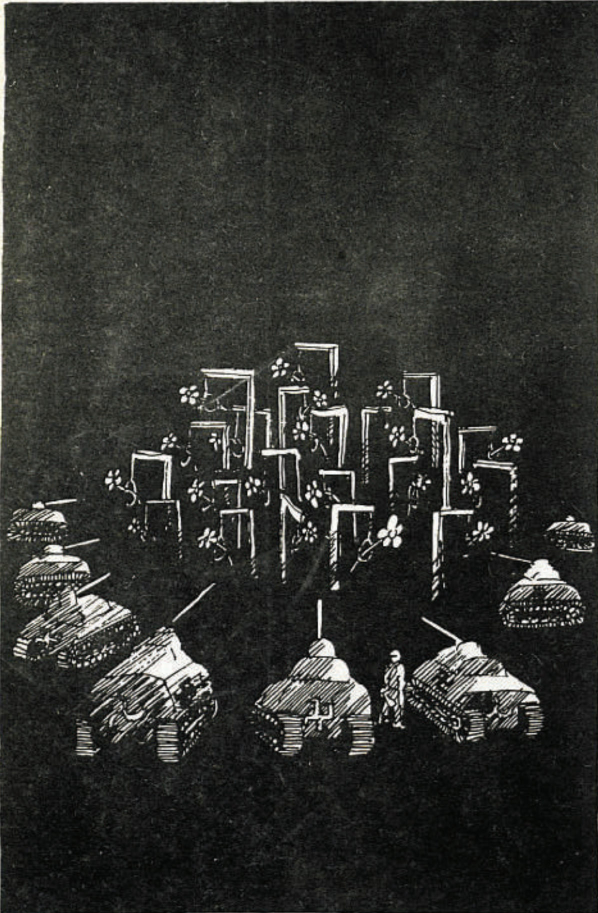

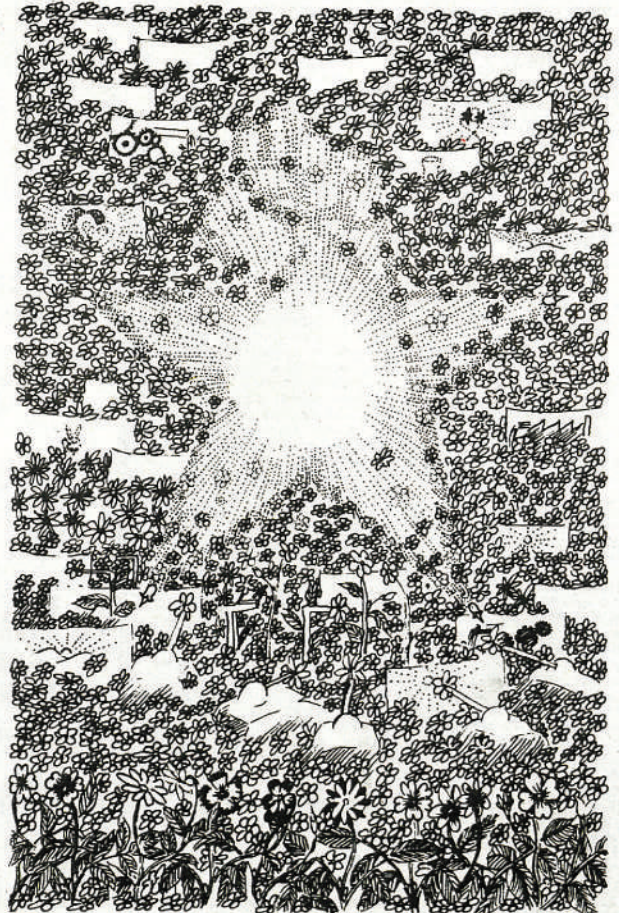
1975–80 Türkiyesi

12 Eylül 1980

12 Eylül sonrası

Gelecek Türkiye